

Kamaxunbi Unanti

5

KAKATABO



Cuaderno de Trabajo de Inicial 5 años



PERÚ

Ministerio
de Educación

La ciudadana y el ciudadano que queremos



**Curriculo
Nacional**

Kamaxunbi Uhanti

5





Ministerio de Educación

Ministerio de Educación

Dirección General de Educación Básica Alternativa, Intercultural Bilingüe
y de Servicios Educativos en el Ámbito Rural

Dirección de Educación Intercultural Bilingüe

Kamaxunbi Unanti 5

Cuaderno de Trabajo y Folder - Inicial 5 años Kakataibo

©Ministerio de Educación

Av. De la Arqueología cuadra 2, San Borja

Lima, Perú

Teléfono: 615-5800

www.gob.pe/minedu

Primera edición, 2020

Tiraje: 147 ejemplares

Impreso en Octubre 2020

Elaboración de contenido

Yonatan Bolívar Jacovo

Revisión lingüística y contenido

Yonatan Bolívar Jacovo

Validación participativa

Doris Bolívar Huayta

Milagros Bolívar Garay

Roxana Bolívar Jacob

Eliana Vásquez Odicio

Cendi Gonzales Flores

Indira Ambrosio Bolívar

Asesoría y revisión técnica (Digeibira-DEIB)

Nérida Gamboa Sotomayor

Diseño y diagramación

Eddy Israel Saldarriaga Vallejos

Carlos Alberto Rosas Ramírez

Ilustraciones

Francisco Valverde Valverde

Archivo DEIB-Digeibira

Cuidado de edición

Marlene Sofía Silva Huerta

Impreso en CECOSAMI S.A.

Cal. 3 Mza. E Lote 11 Urb. Santa Raquel - Lima - Ate

RUC: 20469820531

Hecho el Depósito Legal en la Biblioteca Nacional del Perú N.º 2020-05844

Todos los derechos reservados. Prohibida la reproducción de este libro por cualquier medio, total o parcialmente, sin permiso expreso de los editores.
Impreso en el Perú/Printed in Peru



En kuënkë xanu tuá imainun Nukë bënë tuá kama

Ené kirika ka mikamanan ikén, kamabi mimi sinanxun aké, min ñu unanti kupi aké ain ka an kirika amikë xanun upiokin mëtsaorakin mi unamiti kana kainin.

Ené kirikanen ka kamabi ñu mi unamia, usokin ati ka kara kixun aké ñu kama ka anu ikén, anu ka ikén a sinankin ati imainun a iskin ati imainun a ñachakin ati a kama ñuikë bana; a ñu kama kamina mibë xukama imainun min aintsi kaman mi akimainun ati ain.

Ené kirika ain katanua kamina mëranuxun ain nuken aintsi kama aina ti ñu ai tzoa, imainun bërama bari io ñu ia imainun bëri nëtën unin ain ñumëti aké imainun nukën aintsi kiasabi okin ñu ati imainun nukën xuta kama ain baba ain xuta ñu unami ené menú tsokë a imainun nukën taënki nën ain bëanti unan imainun akianankin ñu ati imainun ené menú ikë ñuina kama bëruanan, nun anu tsokë me kama bëruanti imainun ain patsunën ain unan këma ñu kama unanti a ñu kama.

A imainun ka uisai ianan kara uisokin bëtsi bëtsi nubë no kaman atun ñu aia, kixun unanti aribi ikén, nukën chaiti, nukën taënki kama a ñu kama ribi kananuna a manutimi kërukin ené menú tsoxun ati ain.

Ain katanua kamina bëtsi ñu kama itsaira mibë xukamabëtan unanti ain, min aintsin ribi ka unanti ikén, min anuxun kirika aké menuxun, nukën aintsi ñu a imainun, bëri nëtën ribi nuibanani ñu akianani ené mënu tsoti a kama ribi kamina unanti ain.

Ené kirikanu aké ñu kama ax ka ikén anua xanu tua kama, imainun nukë bënë tua kaman iskin anan, kuaikin anan chësëokin ati a kama, anuxun nun kirika aké a kamax ribi ka upi iti ikén, anuxun upiokin ñu unanti kupi, anuxun kamina min nuitu mëniokin anunbi sunanxun ñu unantankëx upi uni iti kupi ati ain.

Kana mi kain ené kirika kamina anua ñu unankin aisama okimna upiokin bëruanti ain enén ka itsaira ñu mi unamia usa ain kamina bëruanxu tuinti ain.



Min kaia aánan kamina
min anë nanti ain.



Ën anë

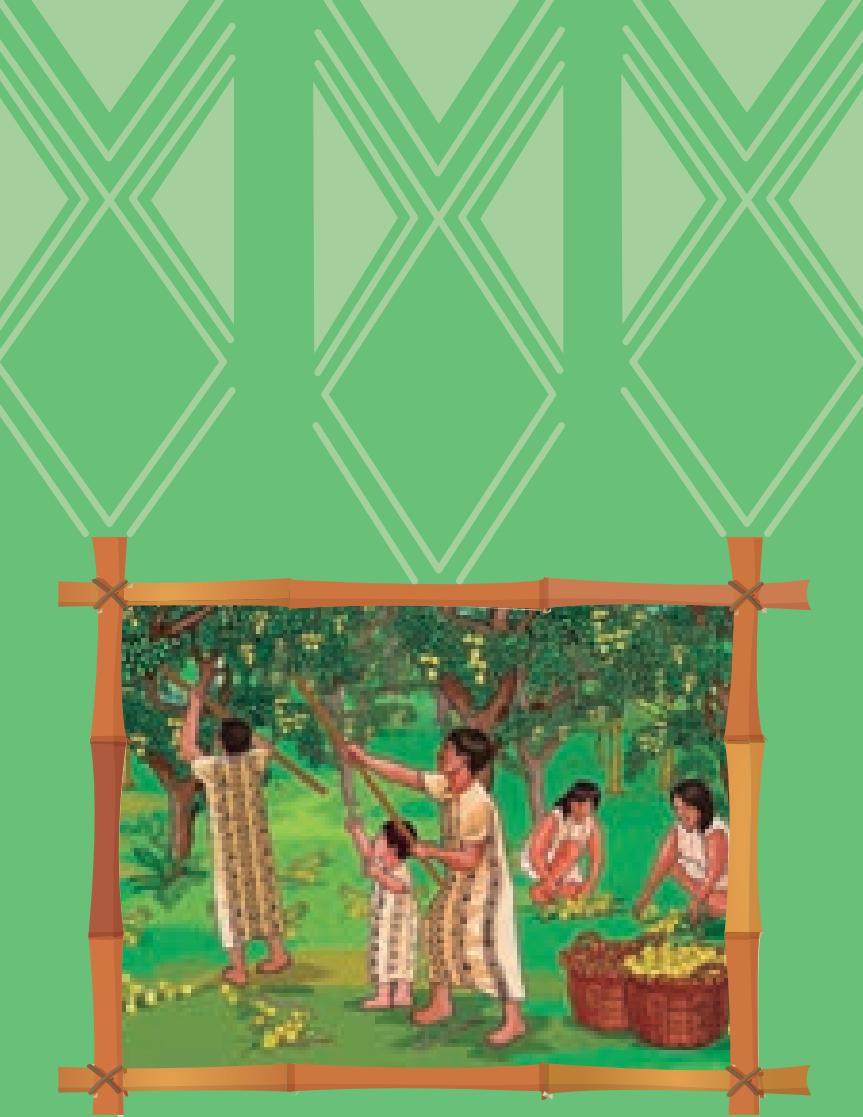
► Usokin unamiti

- ◎ Kamina kirika pëi kama á tuá kamabëtan ñachakin añu kara ain kuënkë ikë kixun ñukati ain.
- ◎ Uisokin kara pëi anun tëti á pëoshkin biti ikë kixun kamina unamiti ain.
- ◎ Ñukati: Uisixun karanuna uinan kara á kirika kama ikë kixun unanti ain? Añu karanuna nun kirika ka, kixun unanti ain?
- ◎ Kamina tua kama achushi achushi “Ën anë” kikë kirika pöskin tsékati akinti ain.
- ◎ Tua kama kamina uisa ñun kara ain “anë kama” ain têtisa tania (*lápiz, crayolas, colores*) añu kaman, anuxun ain kaia tankin anun kati ain.

► Ñachakin kamina inshati ain.







Usokin tupixun ñukama kaimiti



En anë:

Uisa ñuina pëchiñu kamax kara 'í bimi kama pëkëruan banaín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë imainun xanu tua kama ñukati.

Nikinbi ka ñuina pëchiñu banaia kuatia.

- Uinu kara ñuina pëchiñu kamax in?
- Añu ñui kara ñuina pëchiñu kamax banain?
- Uin kara un unamiti it?
- Nukë bënë imainun xanu tua kama mi kirika amikë abë ka bana?

Mi anuxun kirika amikë xubu anuax kamina nukë bënë imainun xanu tua a kamabë banati ain.

- Añu kara uni apan an nu ñuixuan?
- Añu ñui kara ñuina pëchiñu kama ax banain?
- Uisa i cuti bimiñu kama karanuna apati ain?
- Uikaman kara nu akinti it?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan úsokin ati unamiti ain.

► Iskin kamina ñuina pëchiñu kaman anë ñuitankëxun chëxëoti ain, anuxun kamina aña kara ñuina pëchiñu banakë kama an ñuia kixun ñuiti ain.





En anë:

Uisokin karanuna í bimi kuti kama bëruanti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina i bimi tuakë kaman ñushin ismiti ain anuxun kamina ñukati ain.

- Uinu kara í bimi kama koin?
- Uikaman kara bimi kuti kama apat?
- Uisa í bimi kuti kana unankan?
Upiokin ésébiankin kamina tua kama buanti ain.
Anuax kamina nun éma tanai tua kamabë niti ain.

Mi anuxun kirika amikë xubunuax kamina nun í bimi tuakëma nun émanu ikékama bëruanti ñui banati ain (xatëtima tsasitima, rératima) imainun an bimi tuakë aparësti a kama kamina a tu ñuixunti ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Min iskëx kara uisa unin akë ñu kama a kamina kirikanua iskin chëxëotankëxun ñuiti ain.





En anë:

Uinu kara bimi pëkërukë imainun chëkikë kama ax ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Mi kirika amikë nukë bënë imainun xanu tua kama a kamina ñukati ain.

- Uinu kara bimi kama ax it?
- Pëkëti kara uisai bimi kamax in?
- Anun anun aňu ati kara kuëkin imainun i maxu ax it?
- Uinu kara bimi kamax it manami ianan mëu, shimú?

Mi kirika amikë tua kama kamina uin kara bimi kama ikë kixun unamiti ain (manamimeiu).

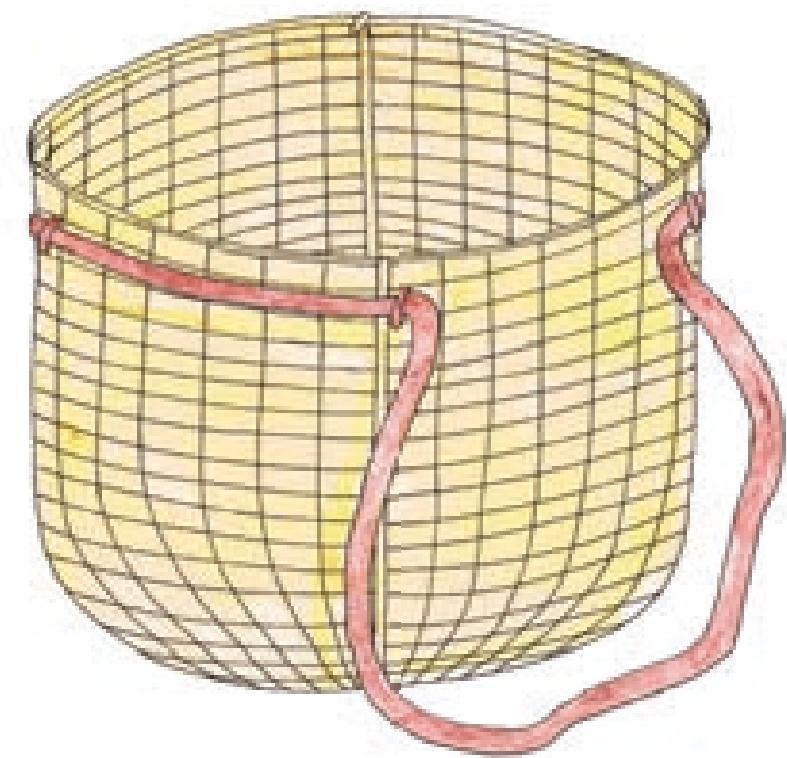
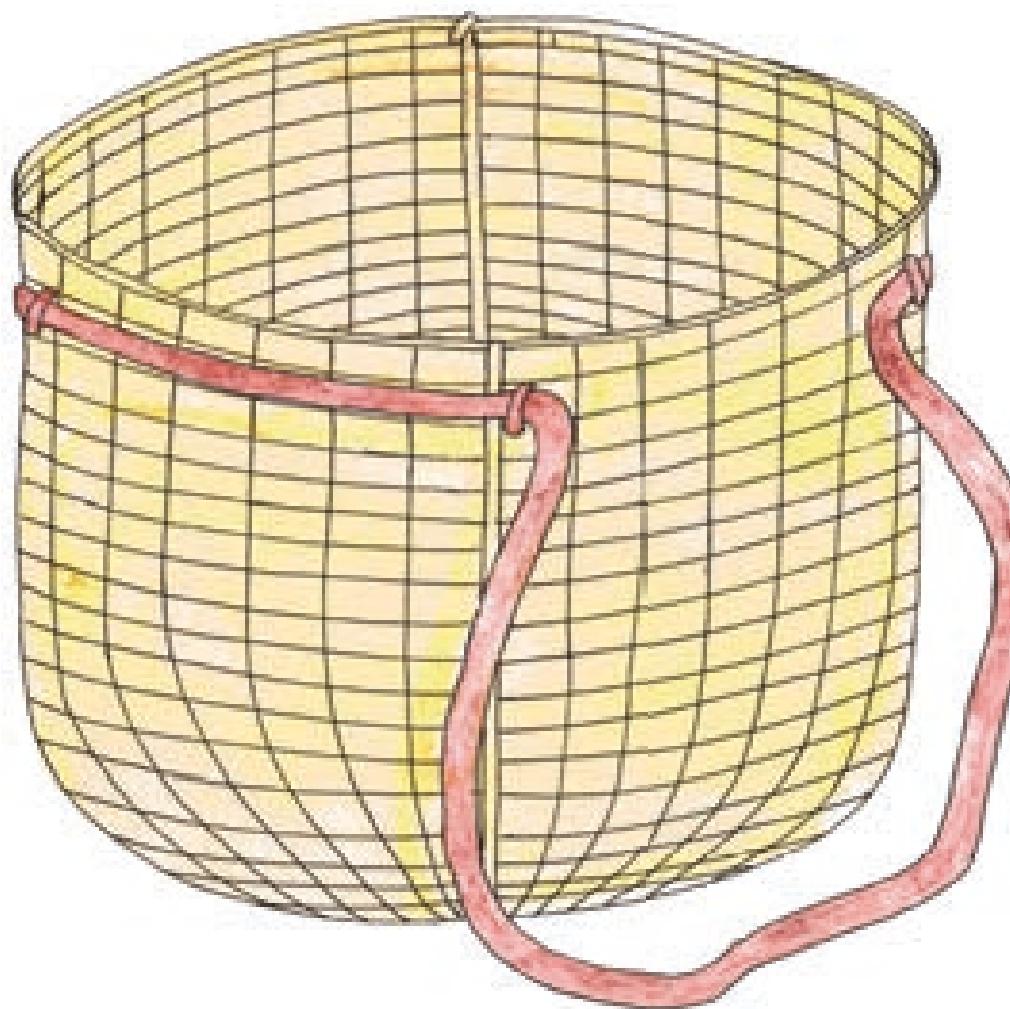
Mi anuxun kirika amikë xubu anuax kamina tua kamabë banati ain.

- Uinu kara bimi paxá imainun bimi pëkëtin?
- Uinu kara bimi chëkikë kamax in?

Tuá kama kmina anun tëti kirika mëtikanan ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë ín ñushin a kamina kaimito pëkërukë, paxá a kama ain manami takashkanan ain chëkikékama a menu takashkati ain. (Pëi itsi 13-A1).





En anë:

Nún kuëinrakë bimi kama biti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tasánu ñu bimi purukë kamina tua kama ismiti ain.

- Tasá nu kara añu iti it?
- Añu kara tasanu iti ikën?
- Uisa bimi kara iti it?
- Uisa bimi kara min uëinrakë imainun min kuënkëma it?
- Uinua karanuna nun kuëinrakë bimi kama biti ain?

Mi kirika amikë tua kama imainun nun kuëinrakë bimi bitsi kananuna Kuani kixun kati ain. Bimi bikënuxon kamian tua kama ñukati ain.

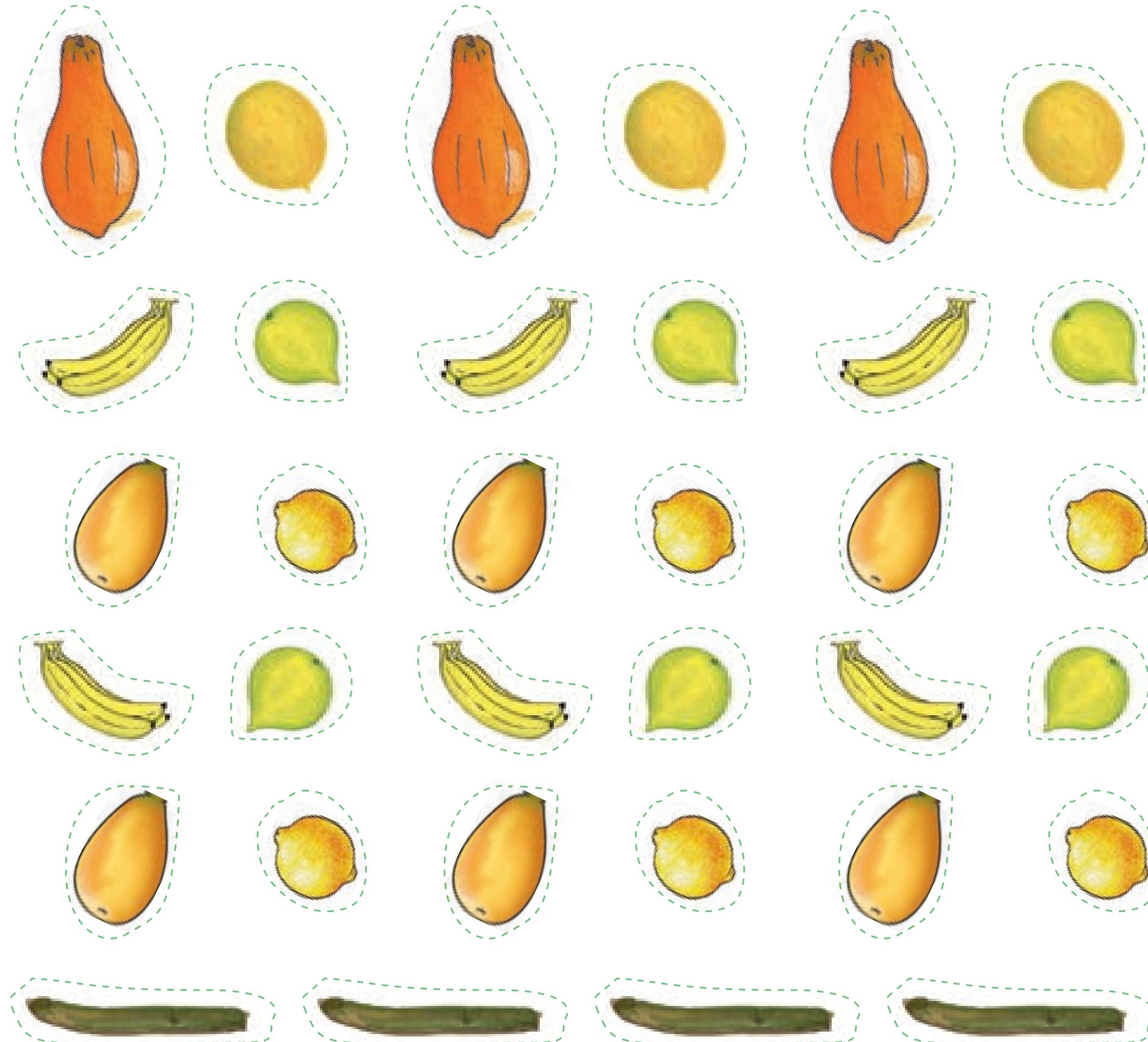
- Uisa bimi kara min kuëinrakë it?
- Uisa kupi?
- Añu bimi kara min kuënkëma it?
- Uisa kupi?
- Añu piti karanuna bimi kaman ati ain?
- Añu bimi kara min kuënkëma it?

Mi anuxun kirika amikë xubunuax kamina tua kamabë banati ain bimi kama ñui.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► **Bimi kama anëxun kamina min kuënkë t  apaxun tas   ch   anu takashkati ain, imainun bimi min kuënkëma a tasa chukuma anu takashkati ain.**





En anë:



1

2

3

4

En anë:

Nu pinuxun nún mëkën chukati unanti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

An ronkë uni abë kamina banati ain
Anuxun kamina kirikanua tua isinkënën
ñushin ismiti ain.

- Añunën ñushin karanuna isin?
- Añu karanuna isintima kupi ati ain?
- Uisokin karanuna nun mëkën chukati ain?
- Uisokin karanuna bimi imainun nun piti piti ain?
- Nun mëkën kananuna upi inuxun chukati ain?

An uni ronkë an ka usokin imainun uisa
kupí karanuna nun mëkën.

Chukaxun nun piti imainun bimi piti ai
kixun unamia.

Sënëonkin kananuna tua kama ñukati ain.

- Uisai pain karanuna mëkën chukanux iti ain?
- Pinuxun kamina upiokin mëkën chukati ain?
- Uisa kupi karanuna nun mëkën bimi imainun piti pinuxun chukati ain?
- Uisai karanuna nun mëkën chukaxuma piax iti ain?

Tuá kama kamina anun tëti kirika
mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanua tsëkapatankëxun kamina ñushin kama a sënënshaman okin takashkati ain. (Pëi itsi 19-B1).





En anë:

Añu karanuna 'í bimi kamax kaiti kipi a ti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

- 'í bimi kaman akë ñu, mëñuti, tëñuti, parun tamëti a kama ax kamina Kuanti ain mi kirika amikë tua kaman isiti kipi.
- Añu karana ën pabinu, ën tëxanu, ën mëkënu bëan?
 - Añunën kara ënë ñu kama akan?
 - Uisokin kakë kara ënë i bimi kamax it?
 - Imainun uinua karanuna mëratí ain?
Mi kirika amikë tua kamabë kamina banati ain, uisa i kamax kara bimiñu ikë isi kuanti kipi, ñëxkë bëru, tiush bëru, masion barín kuma.

- Tuá kama kamina kati ain menu ikë i bimi kama aishi binun kixun kati ain. Añu karanuna nuni kama kaimiti kipi ati ain?
- Uisokin karanuna i ibmi kama apáti ain?
- Uisokin karanuna i bimi kama apatëkëñuxun komiti ain?
- Uisoti?
Nukë bënë imainun xanu tua kaman ka i bimi kama tupia.
Tuá kama kamina kirika anun tëti mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanua iskin kamina añu kara tua kaman aia kixun ñuikin chëxéonan, uisokin kara í kama bëruanti ikë kixun kati ain.





En anë:

Anu karanuna nubu biananbi kaimiti kupi ati ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Sinanti bana achushi kamina tua kama ñukati ain. Ën xaka tunan ianan kana ën xaka iru ain xëxanu ianan kana ian manu in.

- Uisa iskë kara nubux ikën?
- Uisa kara nubun xaka it?
- Uinu kara nubux in?
- Uisa kara nubu nami ikën?
- Añu kama ribi karanuna biti ain?

Nubu bitsi kuanti kupi kamina tua kamabë banati ain uni apananën mi akimainun.

Anuxun kamina tua kama ñukati ain.

- Añu piti ñu karanuna bitsi itin?
 - Uisai kara nun kamaishi nubu bikëbë iti it?
 - Bëtsi nëtën karanuna utékënti ain?
- Tuá kama kamina ain chabu bianan ain chukumabu kaitanun ënkin biti ai kixun kati ain.
- Añu karanuna nubu kamax kairësti kupi ati ain?

Tuá kama kamina anun anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Uinu ikë ñu ax kara upi ikë a kamina ñuikin chëxëoti ain, imainun aisama a kamina ashpakë (X) anun ati ain.





En anë:

Nún unankë ñu kama tantëkënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë imainun xanu tua kama kamina anun a tékënti kirika í bimi tuakë ñui kin akë a istékënen kati ain.

- Añu tëti kaina akan?
- Añu kaina í bimi tuakë biti nua unankan?
- Uinu ikë anun nu tékë ax kara mitsun kuënkë iax?
- Uisa ñuina pëchiñu kamax kara bimi pëkërukë biti ñui banai?
- Añu ribi kaina ñu kama biti kupi unantisa tanin?

Tuá kama kamina ain bananbi aña anun tëti kara an kuënkë iaxa a ñuinun kati ain.

Tuá kama kmaina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Uisa tëti mi akë a kara min kuënkë iaxa a kamina mi abëtan kirika akë tua kama ismianan ñuixunti ain.







Nún ñu 'ati kupí
kananuna í kama
'apatëkënti 'ain



En anë:

Ên ëmanu ikë mapunkë kama kara uisa ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi shakúti (kantati) kamina 'ati 'ain. Achushi xubu ratsuñu kana 'ain ësa, ësa.

Pëi 'akë ka'ikën ësa, ësa, ësa.

'En aintsi kamabë kana tsotin upí, upí, upí.

Min kirika 'amikë nukë bënë 'imainun xanu tuá kama kamina ñukáti 'ain:

- Añu ñu kara shakuti banakë an ñuin?
- Uisa kara ëmanu 'ikë xubu kama 'ikën?

- Ëmanu buinarákin nikin tankëxun kamina ñukat 'ain: Añu ñu 'akë kara xubu kama 'ikën?
- Xubu kama kara 'urama 'urama 'ananbi 'ura 'ura 'akë 'ikën?
- Ui kamax kara ain xubunu 'in? Bëtsi xubu kama ribi kaina 'unan? Uisa kara a xubu kama 'ikën?
Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin a ti unamití ain.

► Min xubu ñachakin unantioxun kamina turuorakin xëputi ain.





En anë:

Ui kaman kara xubu kama unioín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina ñukati ain:

- Uin kama kara ax ikën?
- Añu ñu kaman kara xubu unioín?

Min kirika amikë tuá kama kamina uni tabakë ia ñuixunti ain. "Uni tabakë ia" Achushi uni tabakë kakë an kaisa ain tampu masinu akëxa akëbi kaisa asinan 'í pëñanu tsoxun, baka chá isa ënuxu aia an tampu matanu anun kakëxunbi bana parëakëxa, usa ain kaisa kaná, sañu ui ibukëbë baka cha ékin ain tampu mapukin buankëxa, anuxun pai kaisa uni tabakënén ain xubu matannu akin pëuakëxa. Akupi ka bëri nëtë kamanbi kakataibo uni kaman pëi xubu aia.

Min kirika 'amikë tuá kama kamina abë banakin ñukáti 'ain:

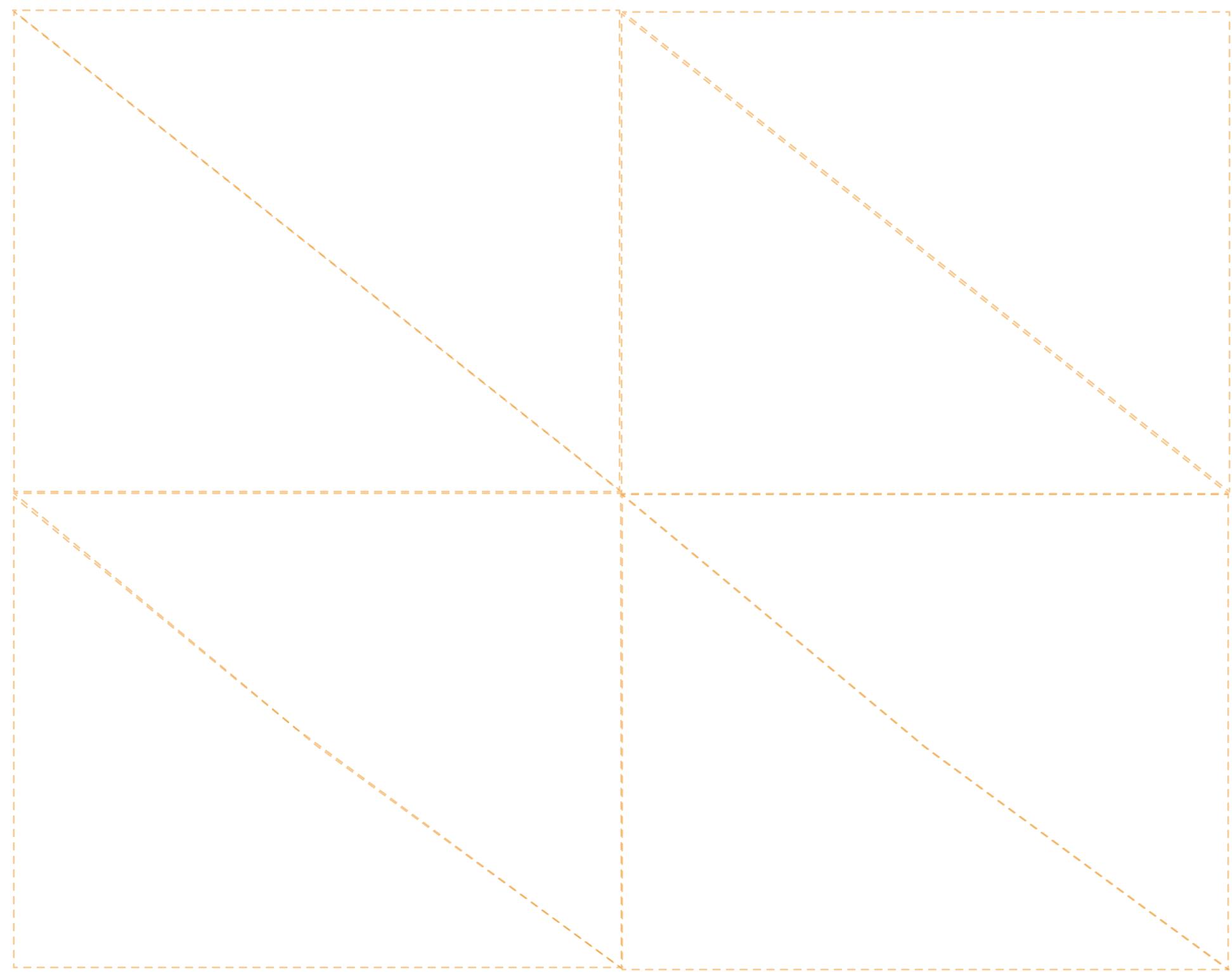
- Añu bana ñui kara ënë bana kiax?
- Uisa kupi kara min sinankëxun a unin asinan kakësa okin 'aisama tankëx?
- Uisa kupi kara unin asinan bana kuama it?
- Mitsux kaina ñuina pëchiñu banaia kuati uisai 'iti ain?

Mi kirika amikë tua kama kamina atun unankë kirikanu ikë ñu inukë ñuinun Katia ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin a ti unamití ain.

► Kirikanua iskin kamina an xubu akë uni kama a chëxëoti ain, anuxun kamina rairi tua kamabëtan ñuiti ain.





En anë:

Uinua karanuna xubu ati ñu kama á mërati aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina ñukati ain:

- Ui kaman kara xubu union?
- Añunën kara xubu uniokan?
- Uinua kara xubu a ti ñu kama a bëkan?
Achushi uni apan kammina ñukati ain.
- Uisokin anékë kara anun xubu ati ñukam ax it?
- Uinua imainun uisokin kara xubu ati ñu kama a bëkan?

Mi anuxun kirika amikë xubu anuxun kamina tua kama ñukati ain.

- Añu kara uni apanën nu unamia?
- Uinua kara a ñukama bëkan?
- Ui kaman kara a ñu kama bëti nu akinin?
- Uisokin kaina a ñu kama bëtinu min papa akinin?

Tua kama kirika anun tëti mëtikanan kamina usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ín ñushin tukapakin akë a kamina t  epakin bitank  exun uniota ain, uinu ik     í kama ax kara anun xubu ati ik   kamabi ñu kama. (P  i itsi 33-B2).





En anë:

Añu karanuna xubu ati ñu këñútima kupi ati aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kamabë kamina xubu ati ñu kama a ñui banati ain (itá, ëpë pëi, tóo, ninchëx, kari pana, ñëxkë bëru) akama.

- Uisoti karanuna ënë ñu kama bitsin?
- Uinu kara ënë ñu kamax it?
- Uisokin kara ënë ñu kama biti it?
- Ui kaman kara ënë ñu kama bitsin?
- Bërama iasa kara ënë ñu kama iti it?

- Bërama iasai kara bëri ñu ati iti it?
- Uisa kupi?
- Añu karanuna ënë ñu tëatima ain bëru apatékënti ain?

A bana kama kamina nun i kama bëruanti kupi kuënëotí ain.

Tuá kama kirika anun tëti mëtikanan kamina usokin ati unamiti ain.

- Kirikanu ikë ñushin kama a iskin kamina, bana upi kama kirikanu atankëxun mibëtan kirika akë tua kamabëtan ñuiti ain.





Achushi

'i rërakin

kamina 10 'i

apatëkënti cín

En anë:

Nún 'í kama bëruanti ñuikë kirika anún ka akán?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nu onkë ñu a kamina tua kama ñukati ain.

- Uisokin karanuna unin a xubu ati i kama ñukama biti iké kixun unamiti ain?
 - Kirikanun karanuna bana kuënëoti ain?
- Uisa Nun i bëruanti ñuikë kirika karanuna kuënëoti ai kiax kamina tua kamabë banati ain.
- Uisa bana karanuna kuënëoti ain?
 - Añunën karanuna rooti ain?
 - Uinu karanuna kirika kama a kuënëoxun nanti ain?

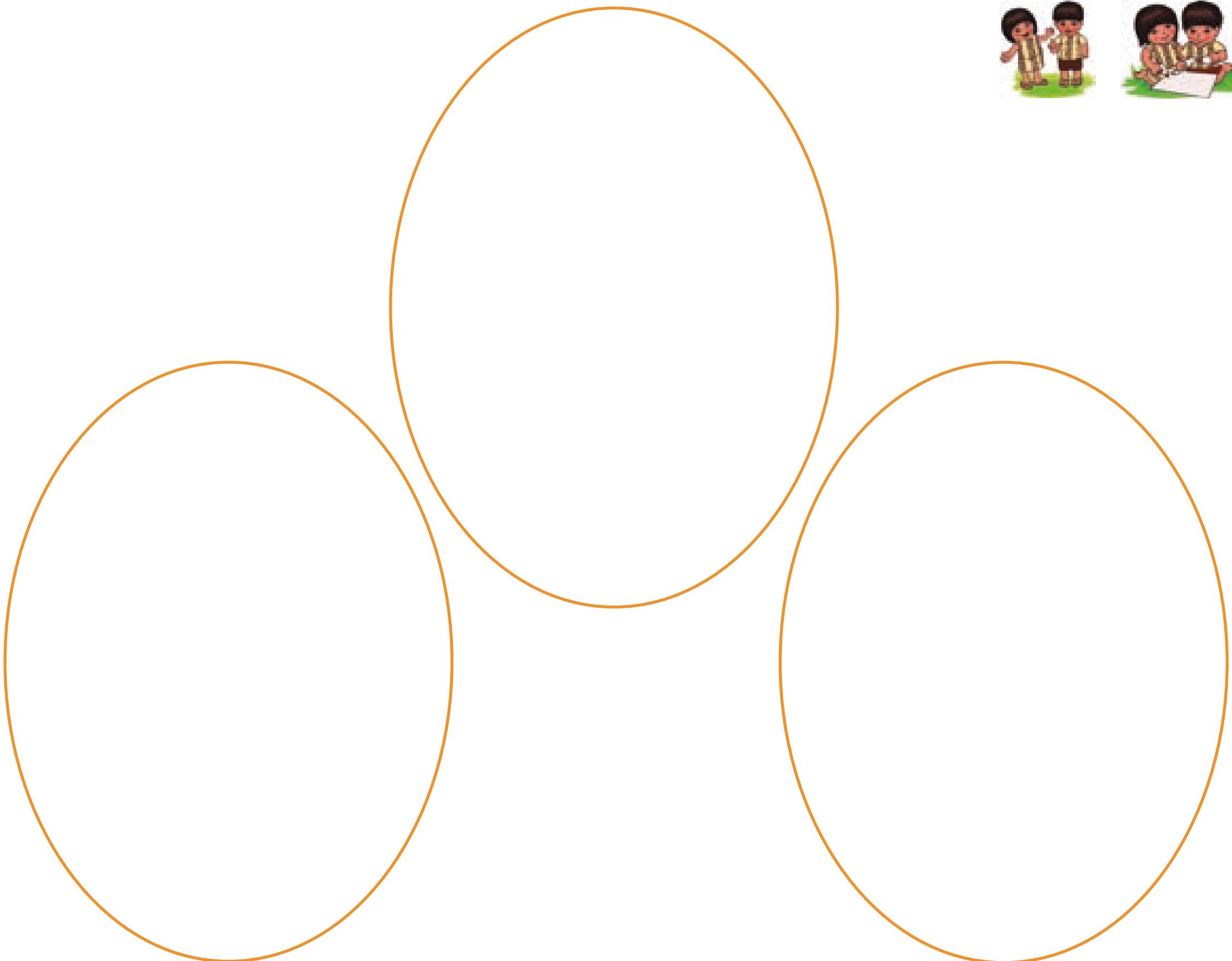
Mi kirika amikë Tua kama kamina nun émanu maiakin buanti ain kirika kuënëokë kama a takashkati kupi.

Mi anuxun kirika amikë xubu anuax kamina kamabë banati ain.

- Añu karanuna abëtsian?
- Uinu karanuna kuan?
- Uisoti karanuna énë bana kama kirikanu kuënëokë a takashkapati ain?
- Uisoti karanuna kirika kama kuënëon?
- Kamaxunbi karanuna nun i kama bëruanti ain?
- Nu bëruankëxma kara uisai nun i kama iti it?
- Tuá kama anun tëti kirika mëtikan kamina usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu iké bana kama a tankin kamina xantankin axun chëxëoti ain.
Anuxun kamina min émanu xabanu takashkapati ain.





En anë:

Achushi xubu kananuna unioti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Papa kamabë kamina xubu bakë ati ñu kama biti banati ain (itá, ëpë pëi, i bëntsín, ninchëx, kari pana, to) xubu bakë anun kamina papa kama kati ain.

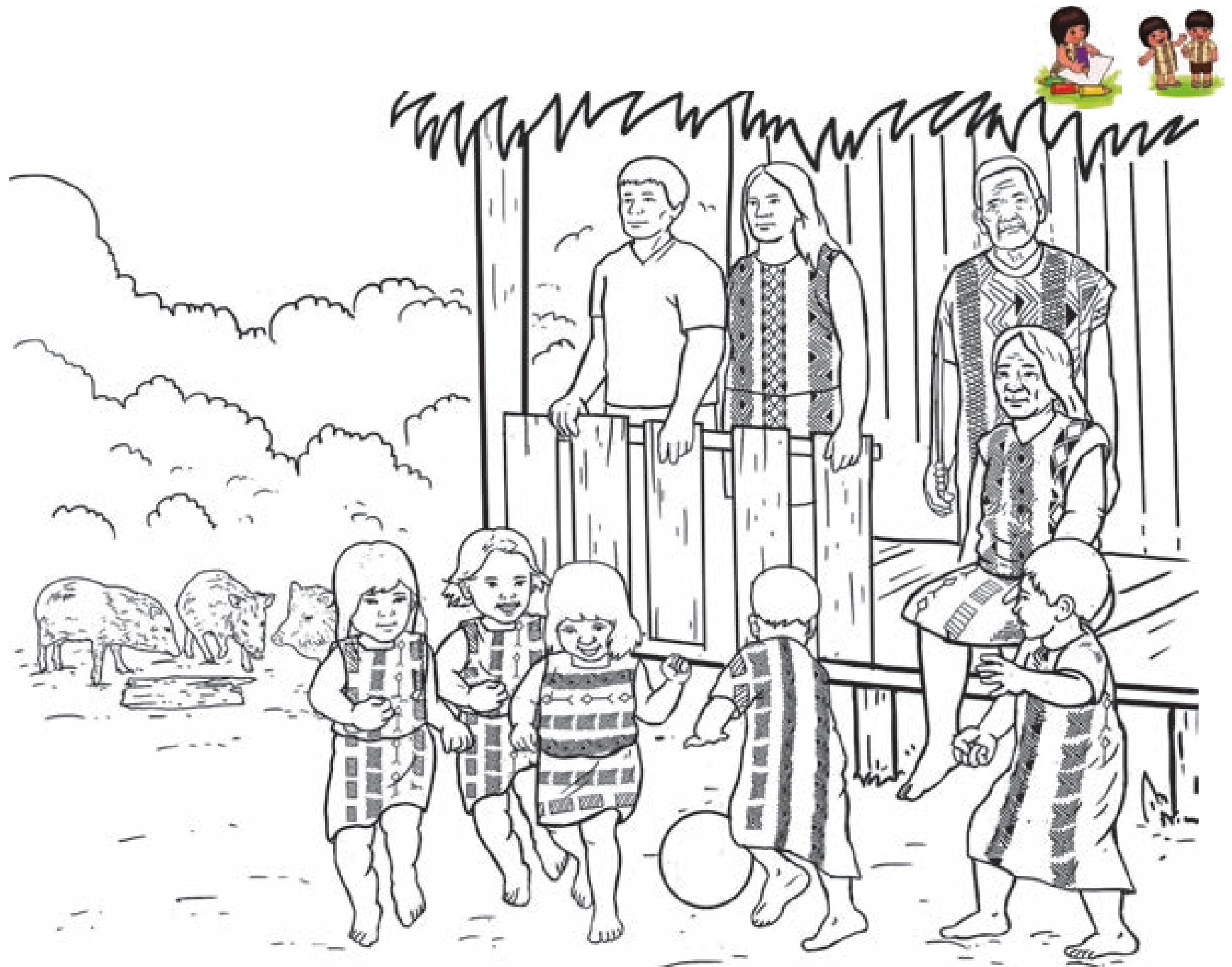
Tuá kama kamina ñuka ti ain.

- Uisoti karannuna xubu ati ñu kama bëan?
- Uisokin kara xubu ati it?
- Uimi karanuna xubu a ti ain?
- Tuá kama kamina xubu ati unamiti ain?
- Uisa kupi kara bëri nun papa kaman bërama asokin xubu aimin?

- Xubu atinu akinun kamina tua kama kati ain?
Tuá kama kamina xubu atinu akiananun kati ain.
- Achushi shakuti kamina tua kamabë iti ain?
Ën xubu ax ka upira ikë anuxun kana kirika ati.
Unani a, e, è, i, o, u, ènë bana ka upi ikën Nëtë kamabi kana kirika ai kuani.
Tuá kamabë xubu ati akixun kamina kirikanu ribi ati ain.

► Anun xubu bakë ati ñu kama a kamina timëti ain, í kama, imainun ëpë pëi kama a kamina a ti ain. (Pëi itsi 39-A4).





En anë:

Ui kamabë karanuna nun xubunu ín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Istankëxun kamina bana
ñukakékama a kati ain.

- Añu ñushin karanuuna kirikanua isin?
- Ui kamax kara xubu mëu in?
- Ui kamax kara xubu tanain in?
- Uisa kupi kara abiribi nukë bënë imainu xanu abiribi in?
- Uiti unin ñushi karanuna kirikanua ñachain?
- Uiti xanu imainun uiti nukë bënën ñushin kara ax?

Nukë bënë iamainun xanu tua kamabë kamina banati ain.

- Uisa kupi kara nukë bënë imainu xanu iti atipaia max?
- Uisai kara xubunuax ikan?
- Ui kamax kara xubun in?
- Uinu ikë au kara xanu imainun bëbu kamax in?
- Uisai kara min xubu ikania ka è ñuixun?
- Min xuta kamabë kaina min xubunu in?

Tuá kamabë xubu ati akixun kamina irikanu ribi ati ain.

► Kirikanua iskin kamina ui uni kamax kara xubu mëu imainun ui uni kamax kara xubu èman ikë á abëtan mi kirika akë tua kamabëtan ñuiti ain.





En anë:

Nu unankë ñu kananuna tantëkënti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Mi kirika amikë tua kama kamina isnun kati ain, ina a tun kirika akë kama a ñachanun.

- Añu tëti karanuna an?
- Uisa kara nun émanu ikë xubu kama it?
- Añu i kaman kara xubu akan?
- Uinua kara ënë ñu kama xubu ati kupi biti it?
- Anun xubu ati ñu kama këñutima kupi karanuna uisokin bëruanti ain?
- Uinu ikë tëti ax kara min kuënkë iax?
- Añu kara min ati ñu kuënkë it?

Tuá kaman ka ain bananbi ain kuënkë tëti a ñuia.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Min kirika kanu kamina xubu unioti tëtinu akë min kuënkë a ti ain. Anuxun kamina mibë tua kama ñuixunti ain.







Ñu apákë kama
bëruankin mënioskamiti



Iskúx xëki pibaiti kinanbua bana ñuikë

Achushi nëtën isa uni kamax aín aintsibë, timëxun pi tsotanbi kaisa isku aín tsipumiáx bana kuatsini, aibi itsaira tèpuskin pikë kipi menu nipakéakëxa aín pibaikë ñu bëru kinanbukin anta kakëxa. Nún chichi "xëmënan" án kaisa isku birukin, mëkénan aín piti kinankë a timëkin bixun chukaxun barionkëxa, usoxun ain xubu urama apakëx xëkix kanirui ain bëru chairui tunkibuakëxa. Anuxun kaisa unin xanubëtanbi nukën chaitinën xëki apati unankëxa. Usa ain kaisa nukën aintsi kaman, xëki mësionan, akëxa á kipi kananuna kakataibo unibu ixun kamabi ñu apati tsóti ai kixun ka nun chichi "xëmënan" bana ñuia këxa.

En anë:

Uisai xëki ía ñuikë bana kananuna kuati ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá imainun xanu tuá kama kamina ñukáti 'ain.

- Uisai kara énë bana pëukuti ikën?
- Uisai ñun bërun kara ñuin?
- Uisa ñu bëru kaina 'unan?
Min kirika 'amikë nukë bënë tuá imainun xanu tuá kama kamina achushi bana ñuitia tururakëti tsobunun kixun kati 'ain.
- Min kirika 'amikë tuá kama kamina ñukákin kati 'ain.
- Uisa kara an ñu bëru bëa ñuinu pëchi ax iakëx?

● Uisa okin karanuna énë bana ñuina pëuti 'ain?

● Añu bëru kara ñuiti 'ikën?

● Uin kara a ñu biakëx?

● Apanuxun kara ñu bëru a uisokëx?

● Uisa ñuina kaman kara ñu bëru kama buanin?

Tuá kaman ax 'ikë ñu kama ñuixunkëxun kuakin kamina kuënëoti 'ain.

Ain bananbi ñuinun kaina tua kama kati ain.

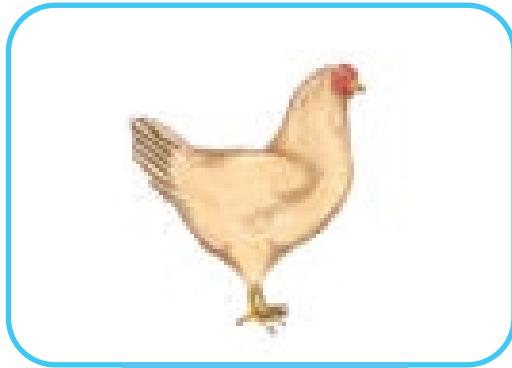
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Upi bana kama a kamina turuorakin xëputi ain.

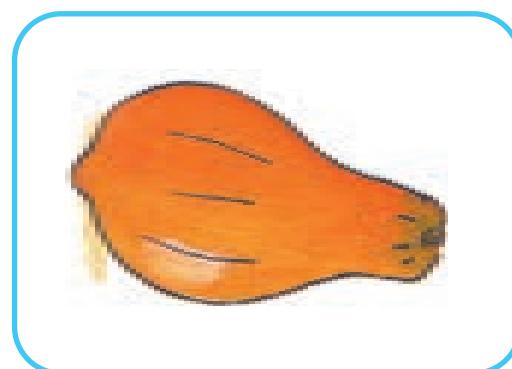




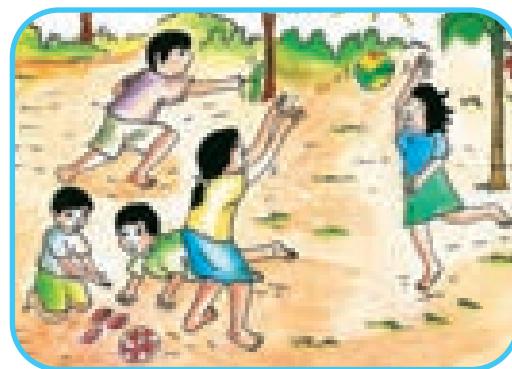
1 Uisa ñuina pëchiñunën kara ñu bëru kama bëakëxin?



2 Uisa ñu bëru kama kara nun chichi xëmënän apakëx?



3 Uisoti karanuna ñu bëru kama apatin?



En anë:

Kirikanu ikë bana kama ñáchakin kuati

► Án kirika amikë xanun unanti bana

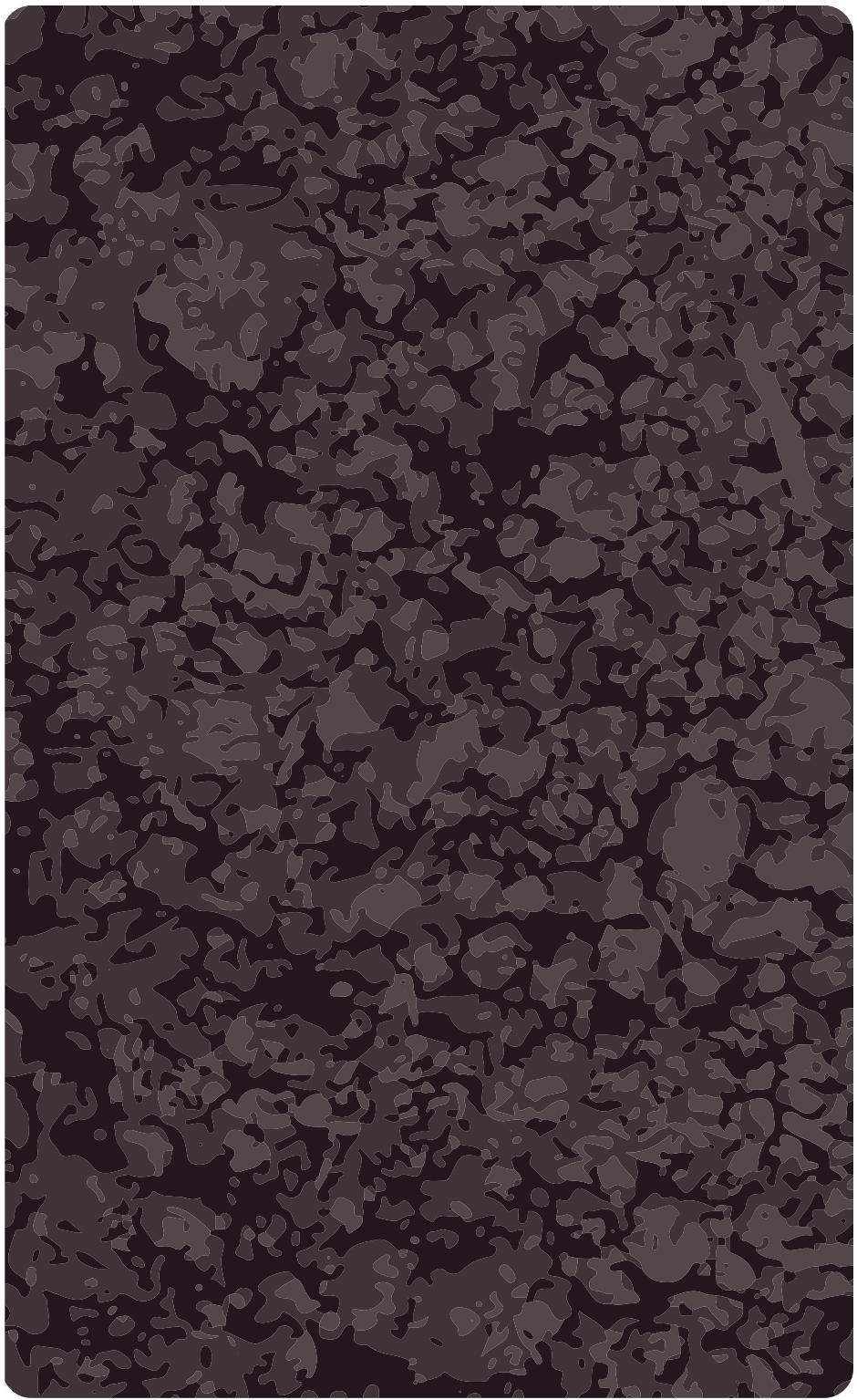
Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

Kamina 2 (rabëökin) imainun 3 (rabë achushi) okin banakin tuputi ain.

Nukë bënë imainun xanu tua kama an atipaiamakë kama a kamina akinti ain.

► Kamina ñachati ain atsa xo (bëntsín – rastun) anuxun kamina timëkin turuokin akë anu takashkati ain.





En anë:

Uisoxun karanuna anu ñu apati me upi unanti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina ñukati ain.

- Ui kaman kara nun émanuxun ñu apati apakanin?
- Uisa apati ñu kara unikaman apatin?
- Uisa kara anu apati me ax ikë kixun kara unankan?

Mësku, mësku, me kamina tua kama ismiti ain (me, masi) akama usoxun kamina tua kama ñukati ain.

- Añu kat?
- Uinua karanuna mérati ain?
- Uisa kara me upira anu ñu apatisa ax it?

Min kirika amikë tua kamabë kamina min éma urama ikë naë kama lsi pikuti ain.

Min anuxun kirika 'amikë xubunu kuantékënxon kamina tuá kama ñuixunti 'ain, nun émanu ka me upínu 'akë naë kama 'ikën, 'ikëbi ka anun xubi ronkë ro kama, kirika, ñami xo a kaman nun aisama oia, usa 'aish ka bëri anu ñu.

Añu karanuna nun me aisamotima kupi ati ain'.

- Me 'aisama anuax kara ñu 'apákë kama ax uisai 'in?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Nónsi ain 'í imainun ain pëi upira a kamina me upi anu takashkati ain imainun nonsi kashtakiani pashinkë a me aisama anu takashkatankëxun ñuiti ain. (Pëi itsi 51-A1).





1	2	3
---	---	---

En anë:

Uisa okín kara anu ñu apati naë mënioti ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

- Tuá kama kamina ñukati ain.
- Min tita imainun min papan kara naënu ñu apanuxun añu pain aín?
- Min tita min papa kaina aín naë aia akián?
Min kirika 'amikë tuá kama kamina Cétëno kakë uni aín naë isí kuanti kupi mëniokanun kixun kati 'ain.
Usa otankëxun kamina tuá kama a unin naënu buanti 'ain.
Ñukátankëxun kamina uisaokin kara mi kaia kixun kuati 'ain.
- Uisa kara min anë 'ikën?

- Uiti nêtën karamina anu ñu 'apáti naë mëniokin këñuin?
- Mësku ñu piti ñu kara naënu apati ikë?
- Uisa ñun karanuna nun naë ati ain?
- Ui kaman kara min naë ati mi akinin?
Min anuxun kirika 'amikë xubunu kuantan këxun kamina atubë banakin. Xanu tuá kama 'imainun nukë bënë tuá kama nitsi kuanxun karanuna añu 'a kixun ñukati 'ain.
Tuá kama kamina Kirika anun tëti mëtikana kamina usokin ati unamiti ain.

► Usokin naë anuxun me mënioti a kamina sënënshaman itanun takashkapati ain. Anuxun kamina aña kara kirikanu unin ñushin an aia kixun ñuiti ain. (Pêi itsi 53-A2).





1

2

3

4

En anë:

Uisa okin kara ñu apakë upí itanun pimiti ro ati ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi nêtën kamina min kirika 'amikë tuá kama kati 'ain, ax chëkikë ñu xaká kama rimbëtsinxun timënun kixun kati 'ain, ka 'iti 'ikën ñu bimi kama aín xaka,piti têxéokë, pëi xanankë a kama.

Tuá kama kamina ñukati ain:

- Uisoti karanuna pëi imainun ñu xakama kama tupian?

- Uisokin karanuna ati ain?
Uisa ñu kara tua kaman unanti ikë a kamina takashkati ain.
Min kirika 'amikë tuá kamina ñukáti 'ain.
Uiti basi ain kara ñu chëkikë anuax abono pikutia kixun isiti ain.
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Usokin anun ñu apakë kanimiti abono kakë me mëskukë a kamina puntëkin sënënshaman takashkati ain, anuxun kamina aňu kara kirikanu ikë usokin ñu akë kama a ñuiti ain. (Pêi itsi 55-B3).





En anë:

Kananuna á apati atsa xo kama mënioti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Naë ibubë kamina banati ain. Tua kama kamina ñukati ain.

- Uisa okin kara atsa xo mënioti ikën?
- Uiti cha kara atsa xo kama it?
- Uin kara un unamiti ikën?

Min a ati mëniokë ñu, atsa xo apanuxun mënioti a kamina ismiti ain. Min kirika amikë nukë bënë tua kama imainun xanu tua kama naënu buanuxun kati ain.

Naë ibun ka, uisokin kara atsa xo apati ikë kixun ñuiti ikën.

Nukë bënë tua kama imanun xanu tua kama kamina kati ain naë ibu atsa xo apati akinun kixun, akin ka

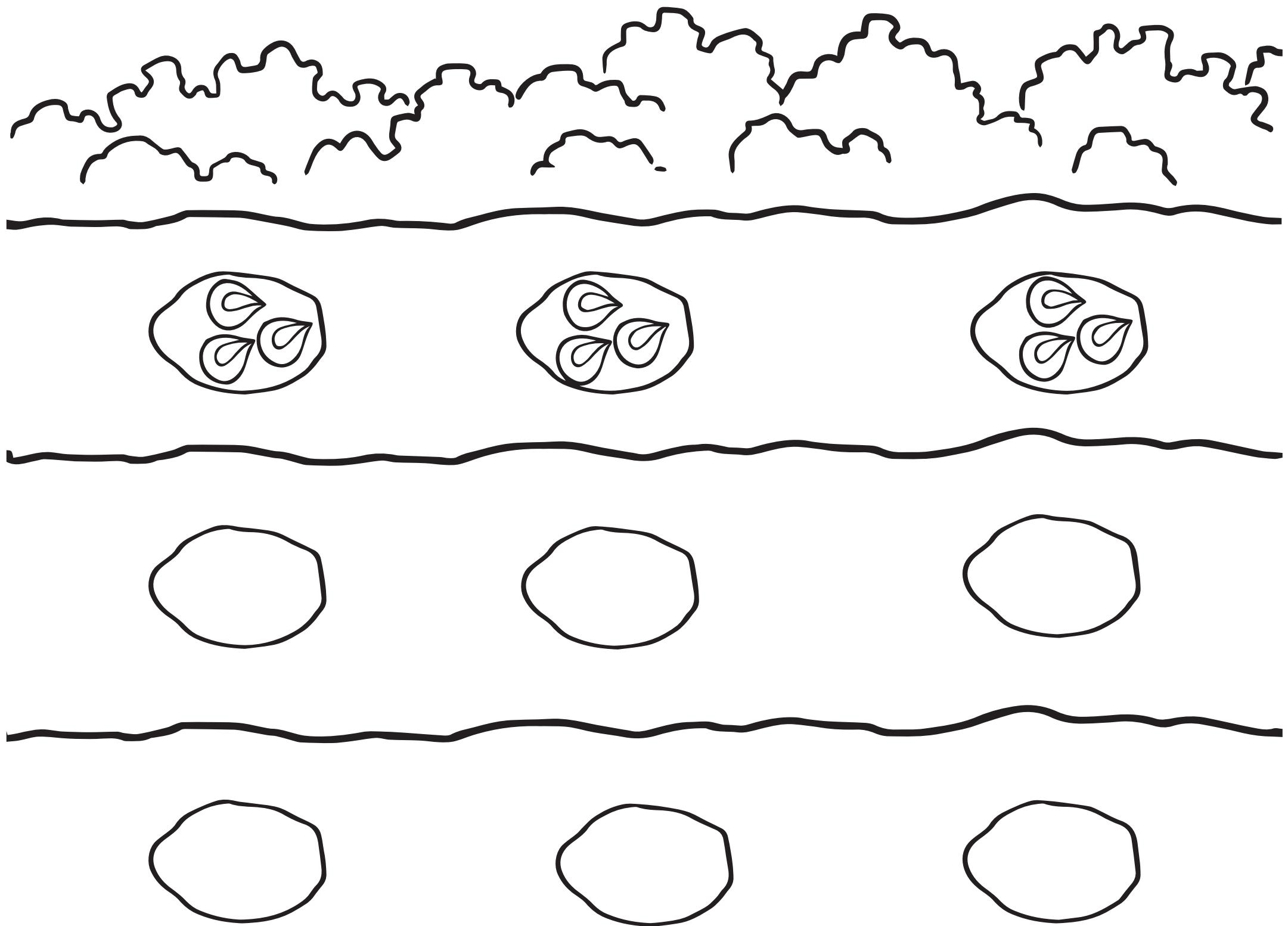
atsa xo mëtu kama abiribi anan chaxkë kama abiribi ikën.

Min anuxun kirika amikënu kuanxun kamina tua kama ñukati ain.

- Uiti rastun atsa xo kara t  apaxin?
- A  un  n kara atsa apati ik  n?
- A  un  n kara atsa xo kama t  ati ik  n?
- Uisa okin kara atsa xo bukunaxin?
Tu   kama kamina kirika m  tikanan usokin ati unamiti ain.
Kirikanu ik   a kamina tua kama anun t  ti m  tikati ain.

► Nachatank  xun kamina atsa xo tupunkin takashkati ain. (P  i itsi 57-A3).





En anë:

Kananuna xëki apati tanti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

An xëki 'apáti unibë kamina banati 'ain.

Min kirika 'amikë tuá kama kamina
ñukáti 'ain:

- Uisa okinin kara xëki 'apati 'ikën?
- Añunén kara xëki 'apáti 'ikën?
- Uin kara xëki 'apáti nu 'unámiti 'ikën?
Xëki 'apákënu xun kamina tuá kama
ñukáti 'ain:
- 'Apánu xun pain kara xëki uisa oti 'ikën?

• Uiti xëki bëru kara kininu 'apáti 'ikën?

• Añunén kara xëki apati ikën?

• Uiti ura, ura kara xëki apati ikën?

Anuxun min kirika 'amikënu kuantan
këxun kamina min kirika 'amikë tuá kama
ñukáti 'ain:

• Añu ñu kaman kara xëki 'apáxin?

• Uiti xëki kara kini tibi puruti ikën?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin
ati unamiti ain.

► Kirikanua iskin uiti xëki bëru kara kininu ikë a tupunti ain, anuxun kamina chëxëoti
ain, anuxun kamina pishinkë kama a aribi chëxëoti ain.





En anë:

Kananuna, ñu 'apakë kama ñáchanan, nun 'akë aín ro 'inankin bëruanti a kama unanti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Papa kamabë banakin kamina achushi anu ñu apati anún kati ain.

Achushi nötën kamina min kirika 'amikë tuá kama ñu bëru kama bënun kixun kati 'ain.

Achushi papa kamina anu ñu 'apáti upí me mératankëxun ñu 'apákë pimiti aribi mëskuti akama ribi mi 'akinun kixun kati 'ain.

Min kirika 'amikë nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá.

Tua kama kamina an békë ñu bëru kama 'apátankëxun mataka kanun

kixun kati 'ain, usa otankëxun ka an 'akinkë papan 'akinmainun 'umpaxan chaboti 'ikën.

Min kirika 'amikë tuá kama kamina ñukati 'ain:

- Añu bëru kama karanuna 'apan?
- Ñu bëru chamará kama kaina isan?
- Uisa ñu bëru kama ribi karanuna 'apáti 'ain?
- Uisa nötën kara ñu bëru apati ikën?

Tuá kama kamina, 'akianankin ñu bëru 'apakë kama 'umpaxan chabonun kixun kati 'ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Ñu apati unanti tëti akë ënuax kara uinu ikë ax min kuënkë iaxa a kamina ain ñushin min kirikanu atankëxun chëxëoti ain, anuxun kamina mibëtan kirika akë tua kamabëtan ñuiti ain.





En anë:

Nún unankë ñu kama kananuna tantëkënti 'ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá kama' imainun xanu tuá kaman 'akë ñu kama a kamina anu 'ati ñu achushinu mëniotankëxun, min anuxun kirika 'amikë xubu mëu anu 'aisanu nanti 'ain.

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama katankëx, a kamabë min anuxun kirika 'amikë mëu nikin kamina a 'akë ñu kama, ñu 'apáti ñuikin 'akë akama ismitan këxun ñukáti 'ain:

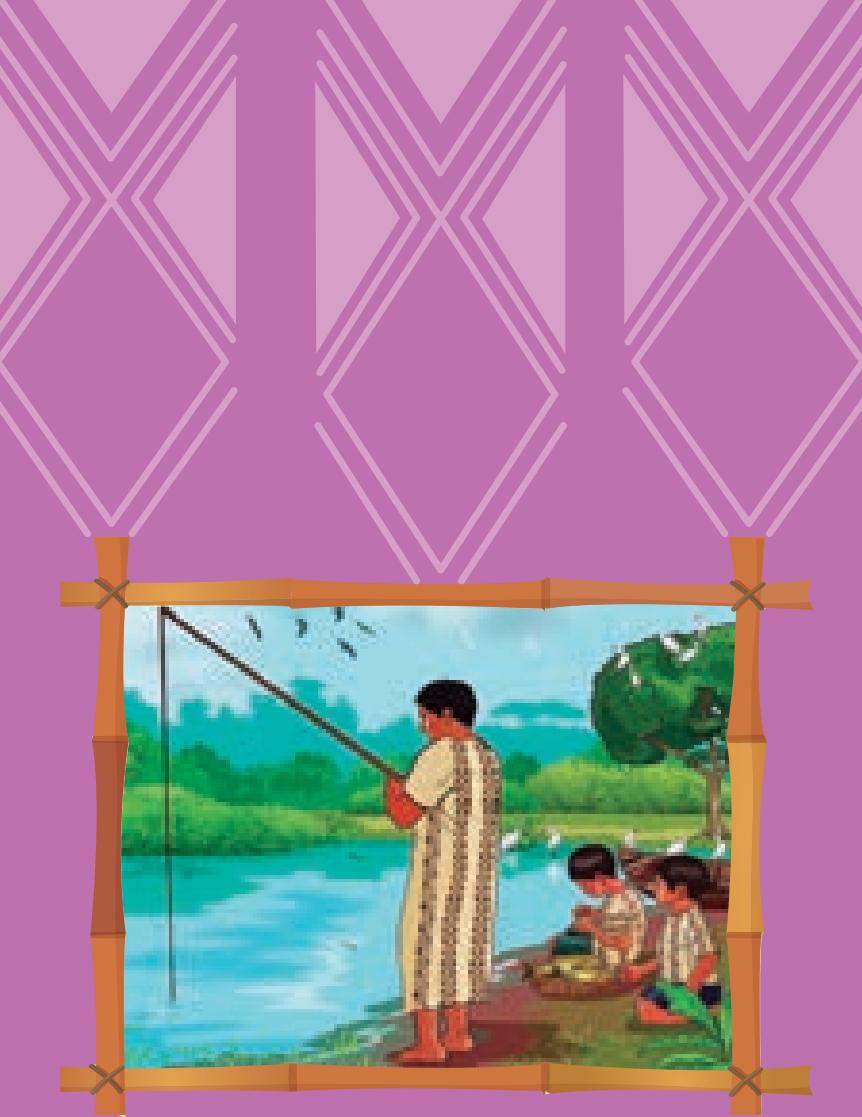
- Añu ñu mëti kaina 'akan?
- Uisokin kara ñu apanuxun me mënioti ikën?

- Añu këñun kara me apanuxun mëskuti ikën?
- Uisa okin ñu 'apáti kaina 'unan?
- Uisokin kara xëki apati ikën?
- Uinu 'ikë ñu mëti ax kara min kuënkë 'iaxin?
- Añu nu ribi kaina 'unantisa tanin?
Min kirika 'amikë tuá kama kamina kati 'ain, uinu 'ikë ñu 'apáti Kama ax kara ain kuënkë 'iaxa kixun.
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Min kirika anu kamina ñu apati ñuikë bana a kuënéotankëxun, mibë tua kama ñuixunti ain.







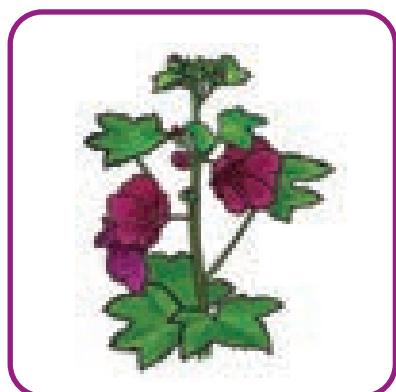
Kueokanki Këñútima kupi bëruanti



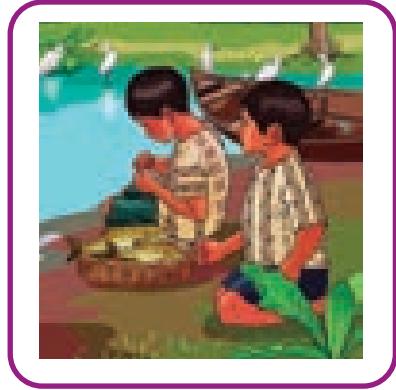
1 Uikaman kara ronti a kama unan?



2 Añunën kara tsatsa ati kipi romëti it?



3 Uiti cha aish kara romëti it?



En anë:

Ui kaman kara ánua kueokanki íkë mërati kipi ronín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Anuxun kirika 'akënu kuantan këxun kamina, uni apanën ñuikë bana kama sinantékënti 'ain.

Añu bana nukë bënë tuá 'imainun xanu tuá kama kamina, Uni apan achushi aín xubunua bana isi kuanuxun, añu karamina ñukati ain kixun sinanti ain.

Isí kuanuxun, añu bana karamina ñukati 'ai kixun sinankinti 'ain.

- Añu pëin kara romëti ikën?
- Uiti cha ikë kara tua ronti ikën?

- Ronkëma aish kara uisa tua iti ikën?
- Uisoti kara tua ronti ikën?
- Uisa nëtën kara romëti ikën?
Anuxun mi kirika mikë xubu anuxun kamina tua kama ñukati ain.
- Uisa ro pëi kaman kara romëti 'akama karanuna unanti ain?
- Añu 'ati kipi karanuna romëti 'ain?
- Uni apanbë banakin kaina uisa sinankan?
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë ñushin a istankëxun kamina upi bana a turuokin xëputi ain, anuxun kamina rairi bëtan ñuiti ain.





En anë:

Uisa pëchiñu ñuinanën kara kueokanki ‘aisamaira iti ñuín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Turu rakëti tsoxun ka, tuá kaman usai kueokanki kama ëxkurukë a tankin bana ñuia kuatia.

Usai kueokanki ‘ikë tankin a ñui ka tuá kama kánania ésai ka banaia.

- Uisa oxun kara kueokanki rëkinshi ‘ati ka upí ‘ikë kixun ‘unanin?
- Uinu ‘ikë pëchiñu ñuinanën kara, kueokanki ka ëxkurua kixun nu ‘unamin?

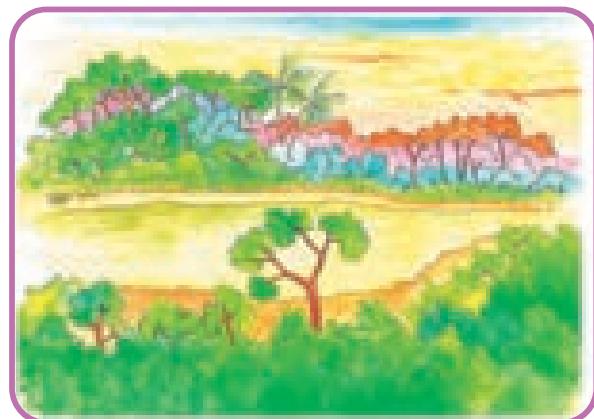
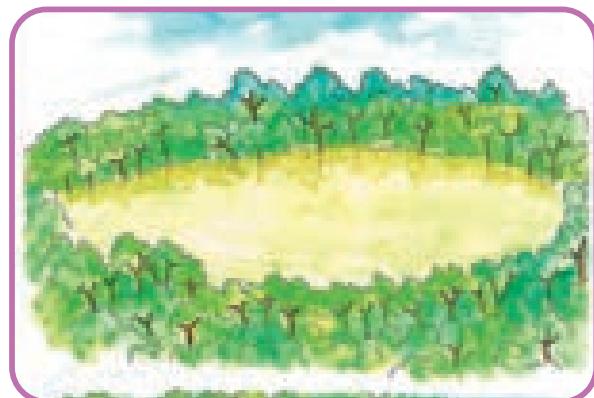
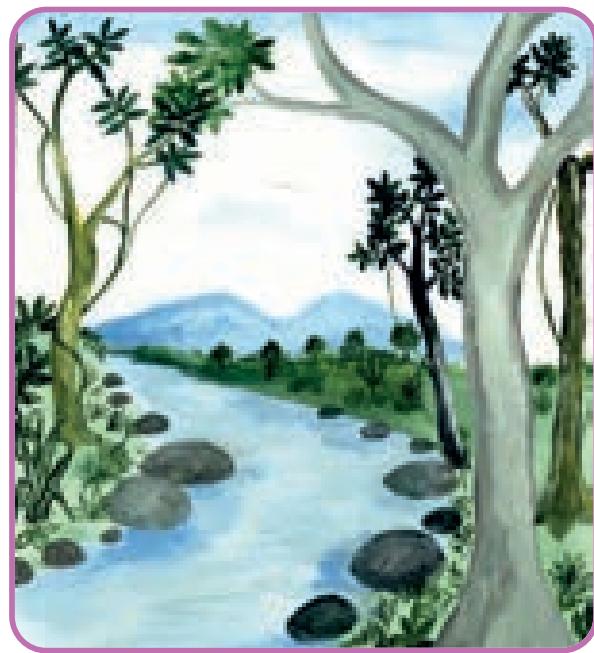
- Uisa pëchiñu ñuinanën kara nuankin ‘anan banakin ribi nu ‘unamin?
- Nun ‘unanti kupí kara uisai nuananbi uisai banati ‘ikën?

Min kirika ‘amikë nukë bënë tuá’imainun xanu tuá a kama kamina, a ñuina pëchiñu ñuixunti ‘ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Nachakin imainun banakin kamina min kuënkë sionkin an kuëokanki kaikë, xënikë ain banakë ñuina pëchiñu a ñuiti ain.





En anë:

Uinu kara kueokanki kama bukuín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Bëtsi, bëtsi kueokanki kama tankin kamina, a bëñuti ñu kama anun nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tua kamabë kuaiti 'ati 'ain.

Min anuxun kirika 'amikë tanaíñuxun kamina, uisai kara kueokanki kama 'ia a kama tankin ñuixuanan, tuá kama shakú kinti 'ain.

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kamabë kamina ënu mikakësa oi kuaiti 'ain.

- Uisai kara 'ian nuax kueokanki kama nitsin?
- Uisai kara xëxánuax kueokanki nitsin?
- Uisai kara baka raranuax kueokanki kama nitsin?

Baka raramiu kikiani ka kuan! Baka rëbumiu kikiani ka kuan! Baka tsipumiу kikiani ka kuan! An tsatsa biai a bimixunma ka 'at!

Achushi kirika chanu, anua kueokanki kama 'ikë a kama 'ian, xëxá, baka rara a kama 'atankëxun kamina min kirika 'amikë tuá kama ismiti 'ain.

Usa otankëxun kamina bëtsi, bëtsi kueokanki kama aín ñushin 'akë a ismikin uinu 'ikë anu kara a ñu kama 'ia kixun tuá ñukáti 'ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Uinu kara tsatsa kama ax ia kixun kamin ñuianan kamina ain anë kama ñuiti ain.





En anë:

Uisa kupí kara nun bakanu kueokanki 'itsairama 'ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirikanu kamina, usa okin béráma unín kueokanki 'a bana 'imainun usa okin bérí nêtën 'akë a ribi 'ati 'ain.

Béráma éxkuira 'iá 'aishbi ka bérí nêtën kueokanki kama 'itsamashi 'ikë kixun kamina ñuiti 'ain.

Min kirika 'amikë tuá kama kamina baka raranu 'anan xëxá kuëbi kamabi buanxun a bana ñuixunti 'ain.

- Raranu ikë umpax ax kara upi ikë ima kara këras ikën?

- Baka këras anuax kara tsatsa kaitia imainun kara këñutin?
- Añu ñu anun ira kara unín kueokanki kama 'itsaira bitsin?

Rabë ñu ishi kamina tuá kama sinankinti 'ain.

Ax ka 'ikën: Piti sënën ishi kueokanki kama biti.

'Imainun nun bakanu 'ikë kueokanki kama bëruanti.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Bakán nushin a kamina nachati ain, uinu ikë ax kara upi imainun këras anu takashkapati ain, rari tsatsa baka upi anuribi ati ain. (Pëi itsi 73-A3).





En anë:

Uisa kueokanki kama kara nun bakanu arësax?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Uisa tsatsa kama kara nun bakanu aimá inun këñutia a kamina unanti ain. Tsatsa kama ñui kikë shakuti a kamina tuá kama ismiti ain, ax ka éssai kia.

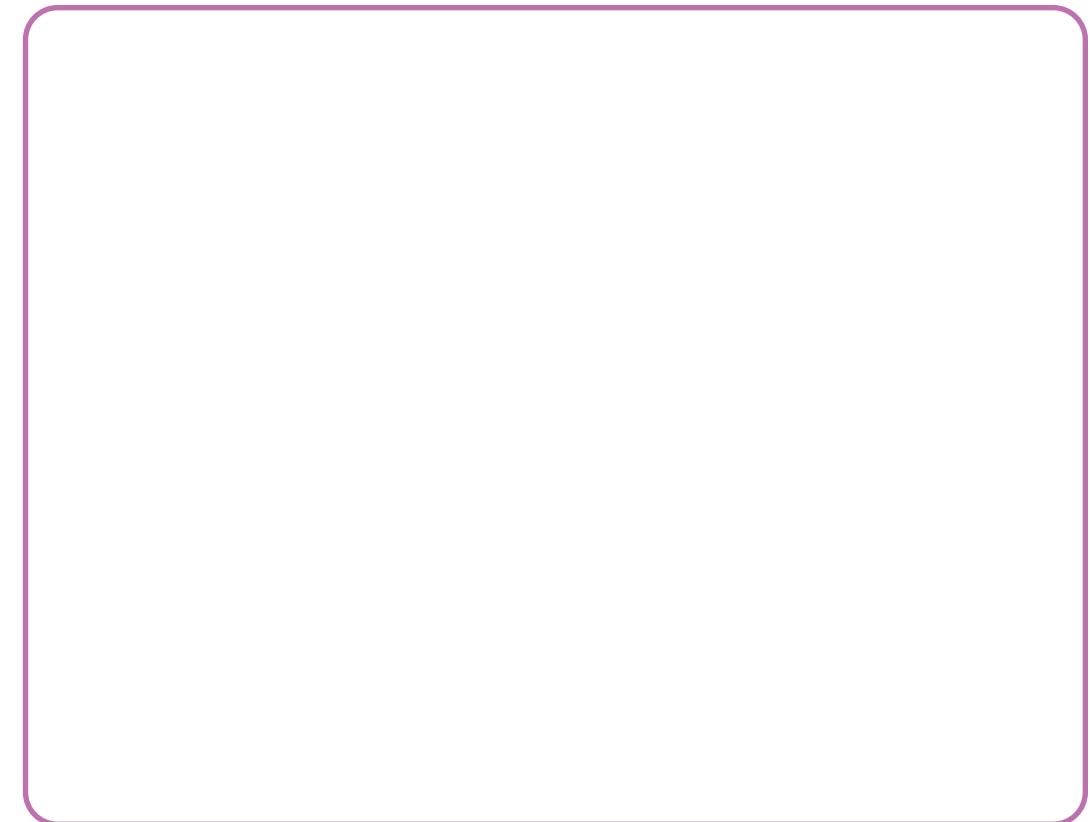
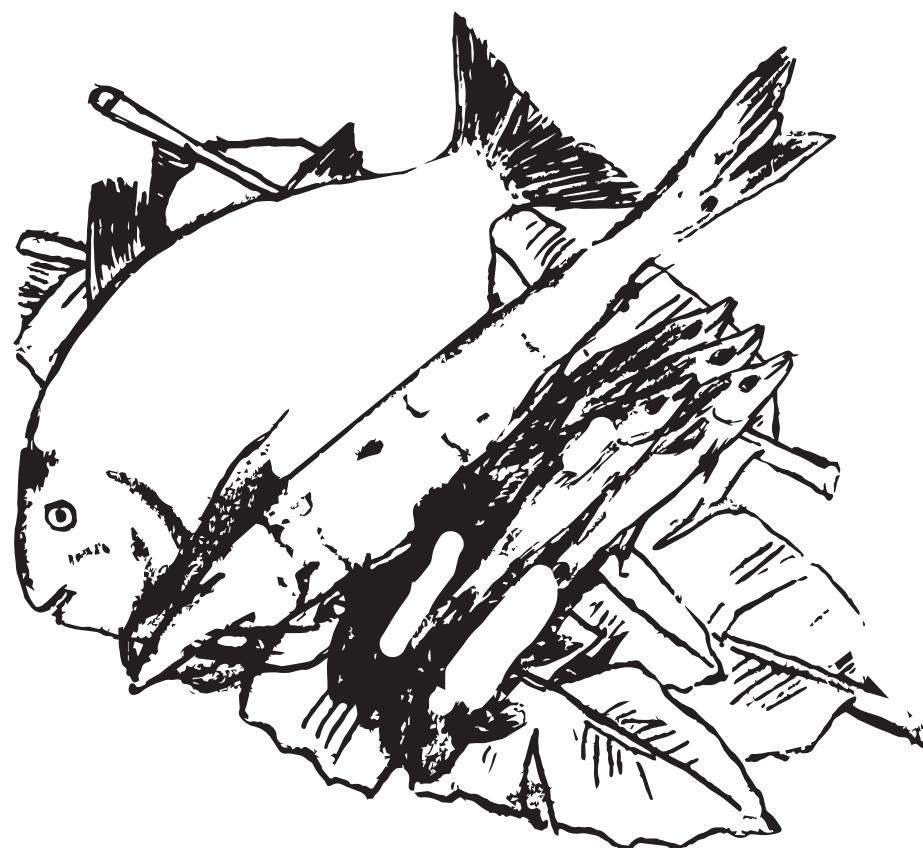
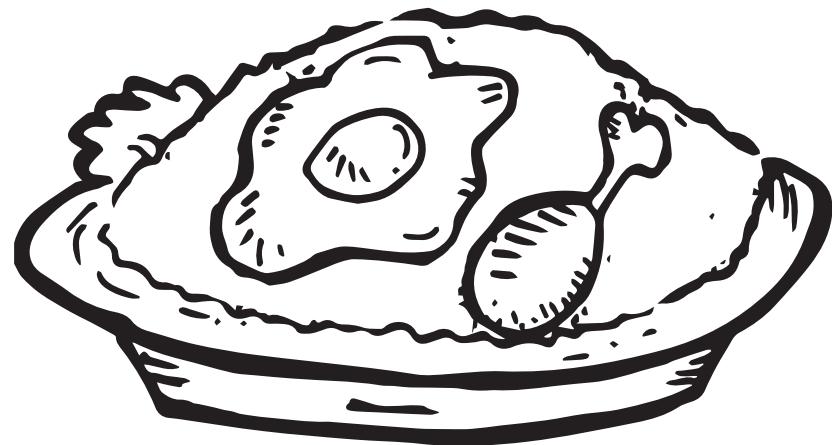
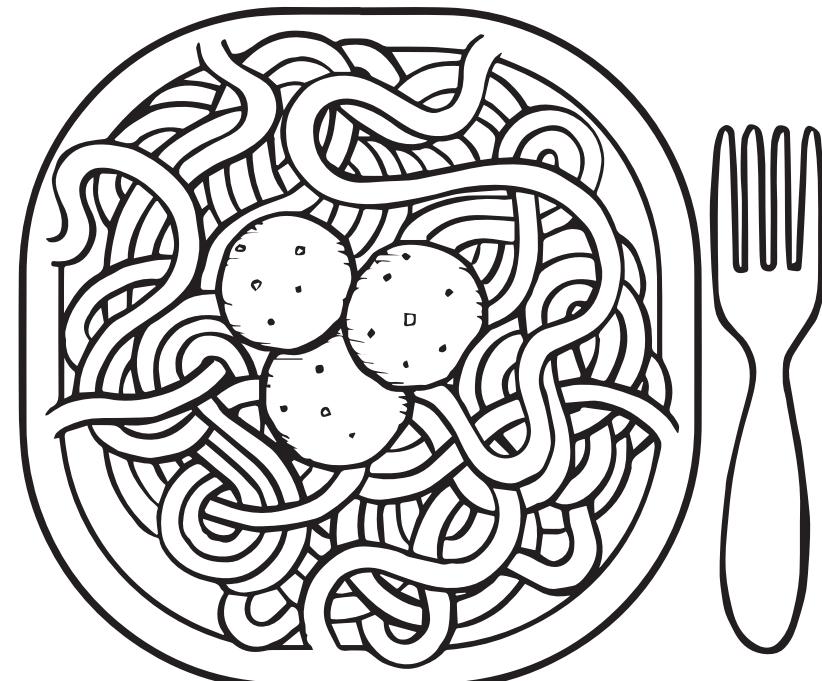
Tuá kama kamina ñukati ain.

- Ulsa bana ñui kara énë shakuti kin?
- Uisa tsatsa kama kara nun bakanu axin?
- Uisa tsatsa kara aimá ikën?
- Añu kara tsatsa kama inuaxin?

- Uisa kupi?
- Bakanu ikë tsatsa kama ax kara asabi pikëx iti ikën?
- Uisa anë kara bakanu ikë tsatsa kama aimá anë ikën?
Batuñ, tsisman pachá, a kama.
Tuá kama bëtan kamina krikanu tsatsa kama aimá anë kuëneoti ain.
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Uisa kueokanki kama kara min émanu ikë bakanu aresaxa a kamina aimá ñushin atankëxun chëxëoti ain, imainun kamina uinu ikë kama ax kara aimá ikë kama aimá anë kama kamina ñuiti ain.





En anë:

Añu piti kama kara tsatsa këñun ati ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Kirikanu kamina, usa okin piti 'ati bana 'anan, tsatsa nami piti 'ati a kama ribi ain ñushin tankin 'ati 'ain.

Min 'akë kirika a ismikin kamina nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama ribi ñukáti 'ain:

- Añu ñu kara kirikanu 'akë bana anu ñuin?
Usokin piti ati a kamina tua kama ñuixuanan kamina ñukati ain.
- Ulsa piti karanuna aruti ain?
Uisa ñu kama këñu karanuna mëskuti ain"
Piti anux pain kamina tua kamabë banati ain.
- Uisa piti kara min xubunuxun arukan?
- Uisa piti kama ribi kara arukan?

- Uisa piti kara min kuënkë it'?
- Uisokin kara aruti it?
Tsatsa aruxun kamina tua kamabëtan piti ain, anuxun kamina ñukati ain.
- Tsatsa piti kara asabi ikën?
- Uisa kupi?
- Tsatsa nua karanuna achushi piti kama shi ati ain?
Kananuna shakuti ain.

Nun piti kama.

Ën piti kama ën piti kama Ka nëishaman ikën nëishaman ikë Anun kaniruti, upitax kaniti upitax kaniti. Kuéinra kuëni upitax kaniti kuéinra kuëni, Kaninun ka akan.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Nachakin kamina piti arukë kama a ñuiti ain. Piti kama tsatsa akë a kamina chëxëotin ain imainu kamina bëtsi ñu piti akë a ashpakë X anun ati ain. Anuxun kamina uisa piti tsatsa akë kara min kuënkë ain ñushin ati ain.





En anë:

Tsatsa samoisa tankin karanuna uisa oti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Mín kirika amikë tuá kama a kamina
ñukati ain:

- Tëxékë tsatsa kama ax kara uisa oti ́ikën?
- ́Itsa nêtë basiti kupí kara uisa okin tsatsa
mënioti ́ikën?
- Min kirika ́amikë tuá kamabëtan kamina,
achushi titan mi ́akinmainun tsatsa
ñunonti ́ati ́ain, usa otankëxun kamina
tuá ñukáti ́ain:
- Uisa okin kara tsatsa ñunonti ́ikën?

- Kamabi tsatsa ñunonti kara asábi ́ikën?
- Ñunónuxun pain kara tsatsa kama uisa oti
́ikën?
- Uiti nêtë kara tsatsa ñunónkë basin?
- Uisa okin kara tsatsa ñunónkë a piti ́ati
́ikën?
- Uisa okin kara ́itsa nêtë ́itánun tsatsa
mënioti ́ikën?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin
ati unamiti ain.

► Uisokin tsatsa tashín samoti a kamina tsékapatan këxun sënënshaman
takashkati ain. Anuxun kamina ñuiti ain. (Pêi itsi 79-B4).





En anë:

Nún baka, xëxá, ián a kama bëruanti kupi karanuna aňu 'ati 'aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

An tsatsa bëruankë bakanu ikë ñu kama.

"Bakanu ikë ñu kama"

Kueokanki kama ax ka an bëruankë ain titáñu 'ikën, a kamax ka runín, bakan no, bakan inu akama 'ikën. A ñu kamax ka baka nëmin anu bukuia unin isti rabanan; usa 'ain ka.

kèokanki a ñu kama rabukutia. 'Imainun ka bakan no an baka mëuxunbi ain kuëenkë xanu ribi aín bënë 'ixun mëraia, ain xanu 'ixun ka nukë bënë uni mëraia, usa okin mératioxun ka ñushin oxun bitsia. Usa 'ain ka bëruanx bakanu niti 'ikën.

Tuá kama ñukáti 'ain:

- Uisa ñun kaman kara tsatsa kama bëruain?

- Uinu kara a ñuina kamax in?
- Anu tsatsa bukukë xubu a karanuna uisokin bëruanti ain?
- Nun bëruankëxma kara uisai tsatsa kamax iti it?
- Nun baka, nun xëxa, nun 'ian akama énkinma 'aisama okëbë kara uisa 'iti 'ikën?

Min kirika 'amikë tuá kamabë kamina, uni kama mëtíkati kirika 'anux banati 'ain, anu ka 'iti 'ikën; nun baka, nun xëxa nun 'ian a kama kananuna bëruanti 'ai kiax kikë bana kama.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Min sinankë, min kuënkë usokin baka bëruanti ñui kikë bana kamina kirikanu ati ain.
Usoxun kamina upiokin rotankëxun min aintsi kama ismikin min xubunu buanti ain.





En anë:

Nun 'unankë ñu kama tantékënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama kamina ñukáti 'ain, aín tëti 'akë kama, kirika purutinu nankë usa okin kueokanki 'ati ñuikin 'akë a kama mi isminun kixun.

Usa otankëxun kamina ñukáti 'ain:

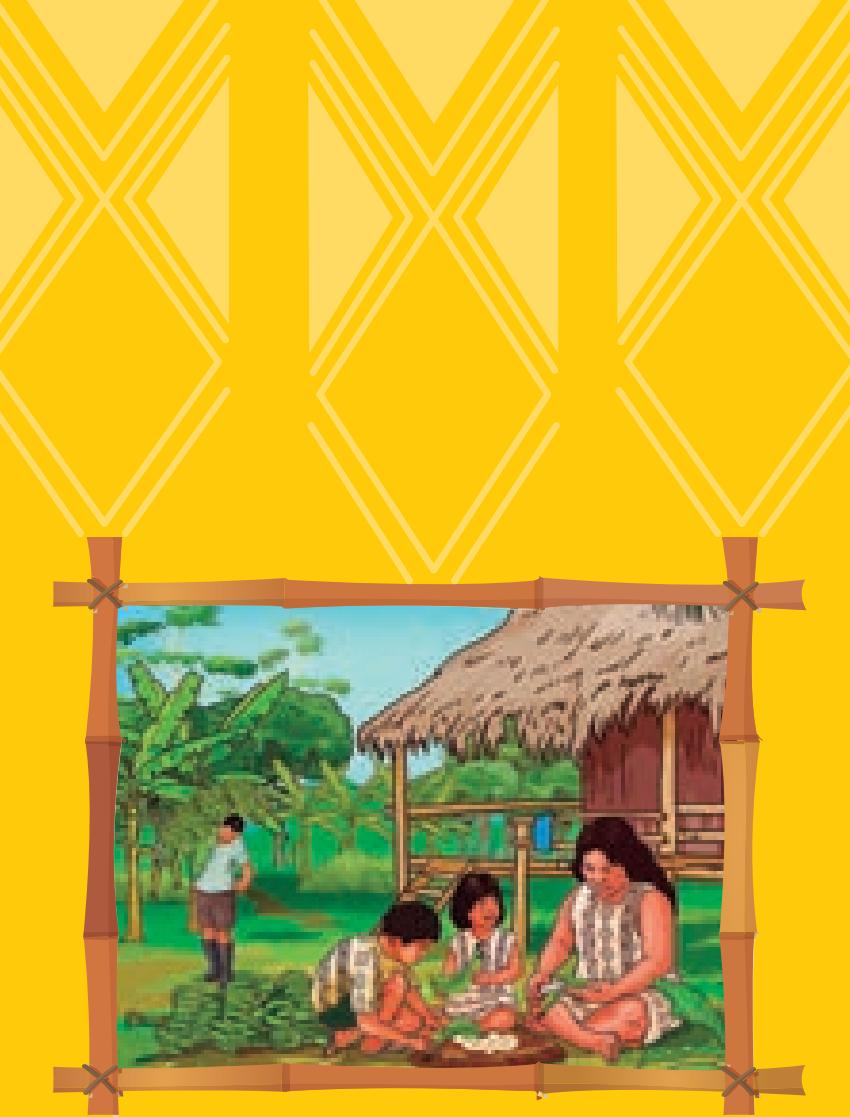
- Ui kaman kara, anu kuëokanki 'ikë kama 'unanti kupi ronin?
- Uinu 'ikë pëchiñu ñuinanën kara kueokanki kama masáruti nu 'unámin?
- Uinu kara kuëokanki bukuin?
- Uisa kupí kara kueokanki kama bakanu 'áima 'ikën?
- Uisa okin karanuna kuëokanki 'ati 'ain?
- Uisa kuëokanki kama ishi kara bakanu ikën?
- Kueokanki kama piti kara asábi 'ikën?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

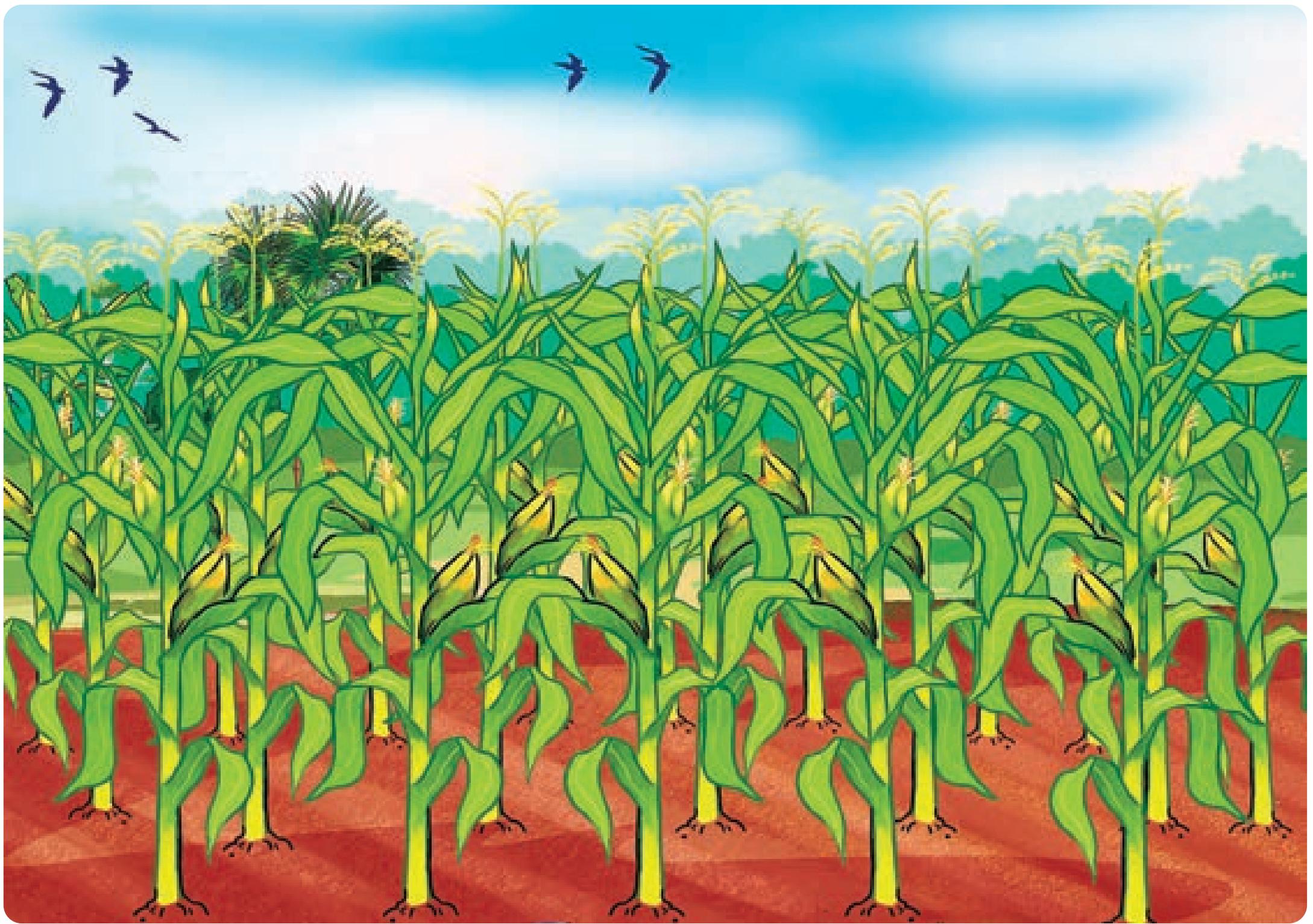
► Uinu ikë kirikanu akë tëti ax kara usokin tsatsa mënioti ñuikënu min kuënkë iaxa a kamina ain ñushin axun roti ain.







Apakë ñukama
putuoti tanti



En anë:

Uisa ñu karanuna ñu apakë kama binuxun unanti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Mi kirika amikë tua kamina bëñuti ati uniotti ain chari, xëki, kamun, imainun uni tankin kamina bëñuti uniotti ain.

Tuá kama kamina bëri kananuna uisai kara xëki apakë bitsi kuanx an xëki pikë chari mérax unix ia kixun kamina a tani tani tua kamabë iti ain.

Nukë bënë imainun xanu tua kaman ka ax kuënkekë ñu ia: rabë imainun achushi tuakëx ka papa, tita ia achushi tuakëx ka kamun ia, rabë tuakëx ka chari ia, imanun rairi tuakex ka xëki ia, a ñu kama tankin kamina tua kaman bëñuti a ti ain.

Anuxun ka tua kaman uisai kara ènë ñu kamax ia a tani iti ikën.

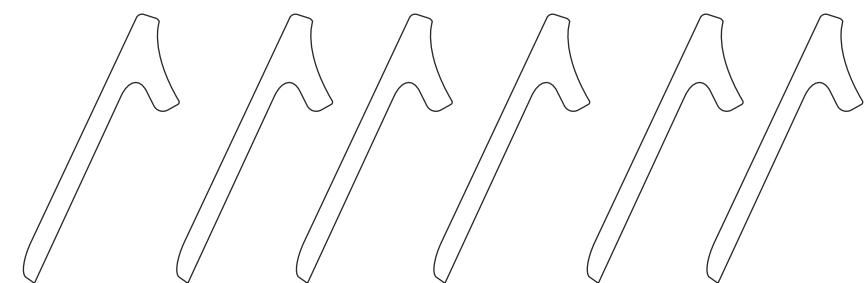
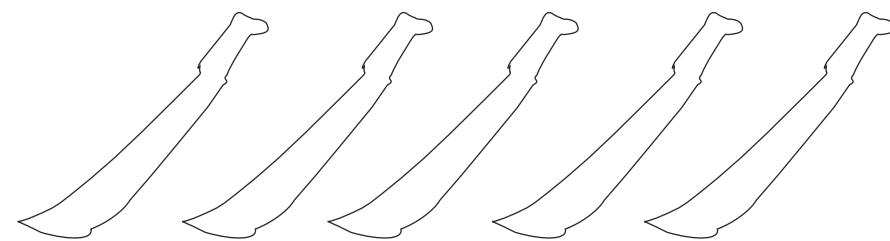
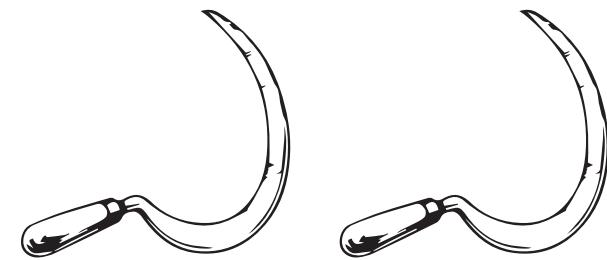
Kamina tua kamabë a tania ikë a ñui a tubë banakin ñukati ain.

- Uisa kaina naënuax xëki bitsi kuanx iti tani ikin sinankan?
- Añu ñui kara charix naënuax nuani shara?

Anun tëti kirika tua kama mëti kanan kamina usokin a ti unamiti ain.

► Nachakin istankëxun kamina xëki apakënu naë ñushin anu charin ñushi a tsékapatankëxun takashkati ain, anuxun kamina uiti chari kara axa kixun tupunti ain. Anuxun kamina aña kara chari banakë an ñuia kixun ñuiti ain. (Pëi itsi 87-A1).





En anë:

Uisa ñu kama kara anun ñu apakë kama biti ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina bëtsi, bëtsi ñu nón uniokë anun ñu apakë biti ismiti ain. Anuxun ka uisa iskë kara imainun anun añu a ti kara kixun tua kaman ñuia.

Mi kirika amikë tua kamabë kamina ñu apakë bikë tani kuaiti ain.

Mi kirika amikë xubu émanuxun kamina uisa kuaiti imainun akuaikñu apakë ñu bitsi kara kuaikasinkiaxa a kuaimii ain.

Tuá kama kamina ñukati ain:

- Añu karanuna kuaian?
- Añu ñu apakë karanuna bian?
- Uisa anun ñu apakë biti anun karanuna bian?
- Rairi uisa ñu anu ñu apakë anun karanuna bian?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Tupuntankëxun kamina ñu kama a chëxëoti ain, anuxun kamina í ra kama a rapasu kuënëoti ain.





En anë:

Kananuna ñu apakë bitinu akiananti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi papa ain naëñu abë kamina banati ain, tua kamabë kamina ain naëñu nonsi imainun rairi ñu apakë kama isi kamina kuani kixun kati ain.

Anuxun kamina uinu ikë tita kamax kara tua kama buania akini naëñu kuanti ikë kixun kati ain.

Naëñuxun kamina nonsi têapaxun bukunia tupunkin tuakamabëtan bëruankin isti ain.

Nonsi kama ñachati kamina tua kamabëtan ati ain.

Tuá kama kamina ñukati ain.

- Uiti chabu kara nonsi kamax it?
- Uiti têxkan nonsi kara biax?

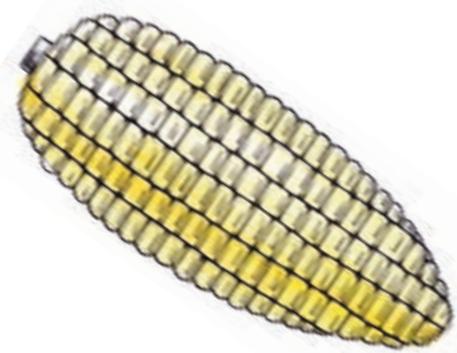
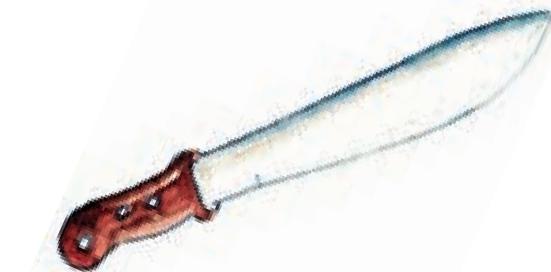
Anuxun mi kirika amikë xubu anu uax kamina tua kamabë banati ain.

- Uiti itsa nonsi têxkan kara unin têa?
- Uiti têxkan nonsi kara achushi inu it?
- Uiti nonsi kara achushi têxkan nu it?

Tuá kama kamina anun têti kirika mëti kanan usokin ati unamiti ain.

► Nonsi 'í têxkañu kama a kamina tupunti ain, anuxun kamina takashkapaxun uiti nonsi têxkan kara axa kixun tupunti ain. (Pêi itsi 91-A5).





En anë:

Xëki kananuna maruti kipi mësi oti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Titakamabë kamina xëki mësi ati kipi banati ain.

Kirikanu kamina usokin xëkii mësi koti kuënëoti ain.

A kirika tua kama ismitankëxun kamina a tu ñukati ain.

- Uisai kara kirika anu kit?
- Uin kara ënë kirika kuënëo?
- Añu ñu kaman kara mësi mëskuti it?
- Uisoti karanuna xëki mësi ain?
- Ui kama karanuna xëki mësioxun maruti ain?

Tuá kama kamina xëki rënti imainun cotankëxun aruxun piti ñuixunti ain.

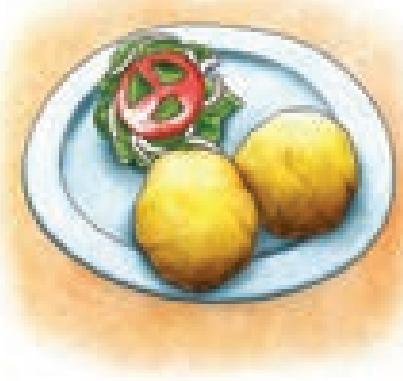
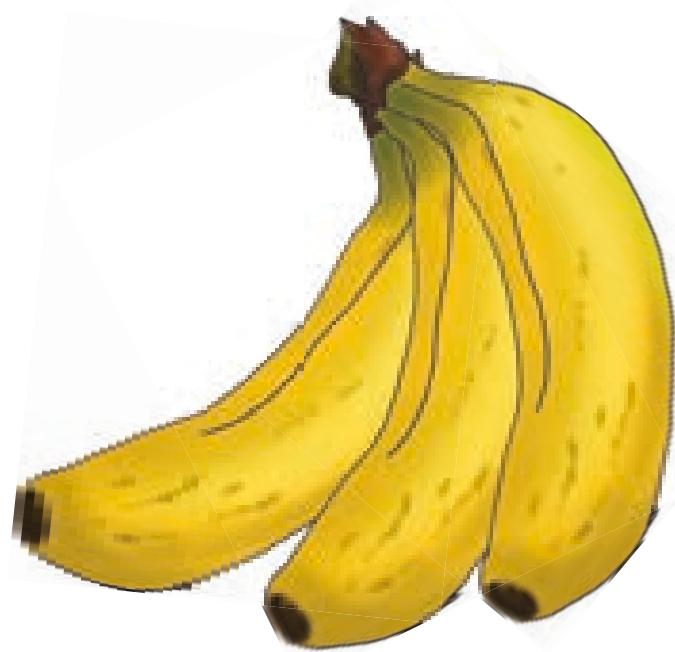
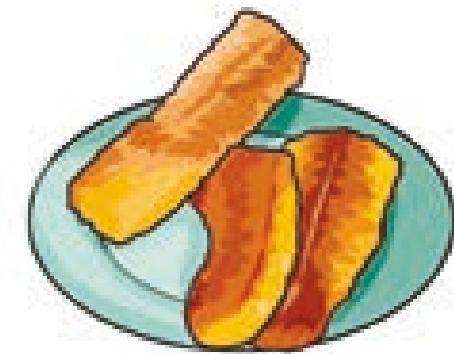
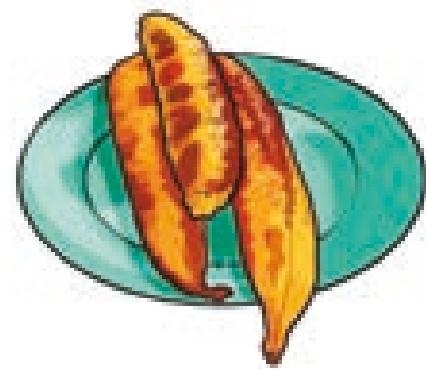
Tuá kamabë kamina xëki mësi akë a ñui banati ain.

- Kamaxbi kainina xëki mësi atinu akianan?
- Uisai kikin banakin karanuna xëki mësi maruti ain?
- Añu piti rairi karanuna maruti kipi xëkinua ati ain?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëti kanan usokin ati unamiti ain.

► Uisa ñu kama kara xëki mësi anun mëskuti ikë a kamina ñuiti ain, imainun kamina anun atima a ashpak ëanun unanti oti ain.





En anë:

Añu piti karanuna maruti kupi nōnsinua ati aín

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tita kama kamina nonsinën akë piti kama axun maruti kati ain (nonsi chëkë, xuikë, xëati, tsatsakakë, imainun rairi piti ati kama).

Tuá kman unanti kupi kananuna ësa ñukama tua kamabëtan ati ati ikë kixun kati ain.

Tua kaman kamina achushi achushi ñukati ain.

- Uisokin kakë kara mim titan nonsi akë piti ax it?

- Añu aia kaina min tita akian?
- Uisokin kaina min tita piti aia akian?
- Añunën kara aruti kupi mëskua?
- Uisa piti rairi karanuna nonsinua ati ain?

Tuá kama kamina nonsi piti ka upi ikë kixun kati ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana kamina usokin ati unamiti ain.

► Kirikanua kamina uisa piti kama kara nonsinua ati ikë kixun ñuiti ain.





1 Añu pai kara atsa chachi anuxu ati ait?

(Empty dashed box for writing)

2 Anuxn kara añu ati it?

(Empty dashed box for writing)

3 Uisokin kara anuxun atsa chachikin ati it?

(Empty dashed box for writing)

4 Uisokin kara anuxun atsa chachikin ati it?

(Empty dashed box for writing)

En anë:

Atsa chachi atinu kananuna akinti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Atsa chachi ñui kikë shakuti kamina tua kama imiti ain, imainun ka shaikiti ikën.

"Shakuti"

Atsa xëati
atsa xëati
nëishaman
nëishaman
anun kaniti.

Tuá kama kamina ñukati ain.

- Uisa bana kama kara shakuti anu ñuin?
- Añunën kara atsa chachi ati it?
- Ui kaman kara atsa chachi ain?

- Uisoti kara atsa chachi akan?

Atsa chachi ati unanti kipi kamina uinu ikë titan kara atsa chachi aia a isanan akinti ain.

Tuá kama kamina atsa chachi ati kipi atsa xukati aikinun Katia in.

- Uisai karanuna atsa chachi akënuax akianan?

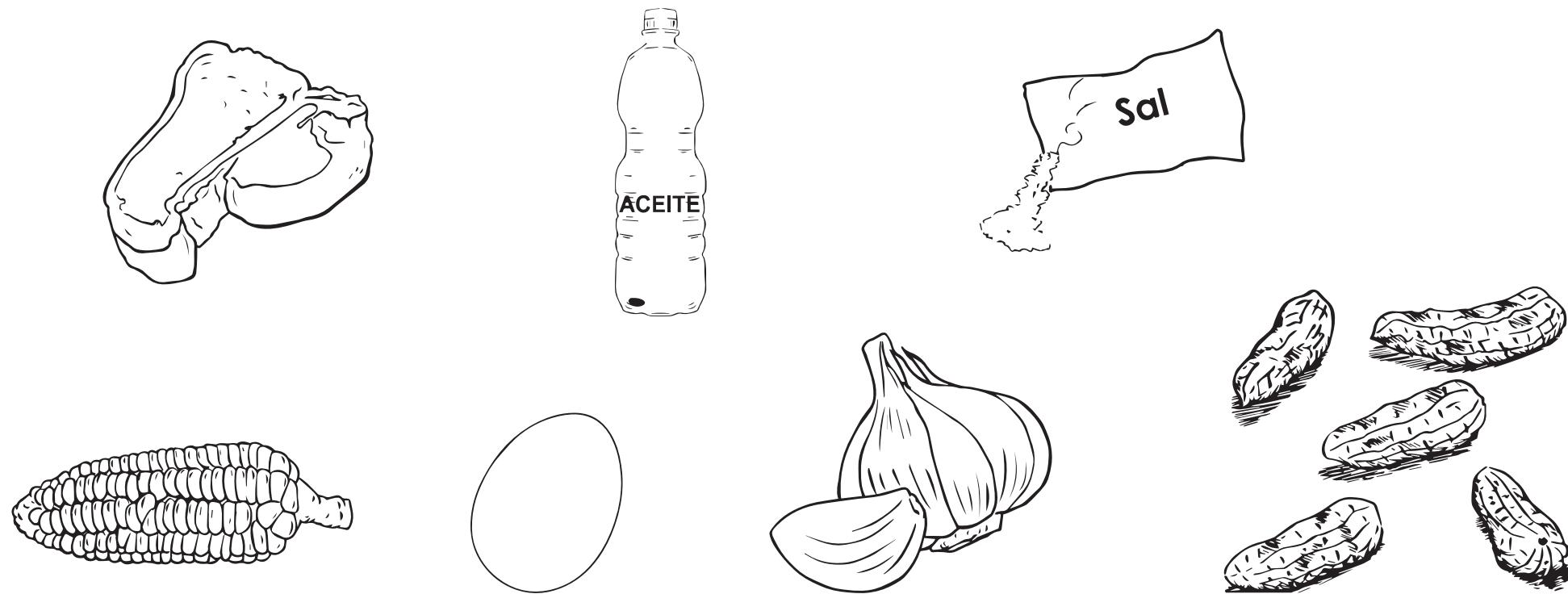
Anuxun mi kirika amikë xubu anuxun kamina atsa uxua imainun atsa kurunsa ain ñushin ismianan atsa piti ka upi ikë kixun tua kama kati ain.

Tuá kama kamina aun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

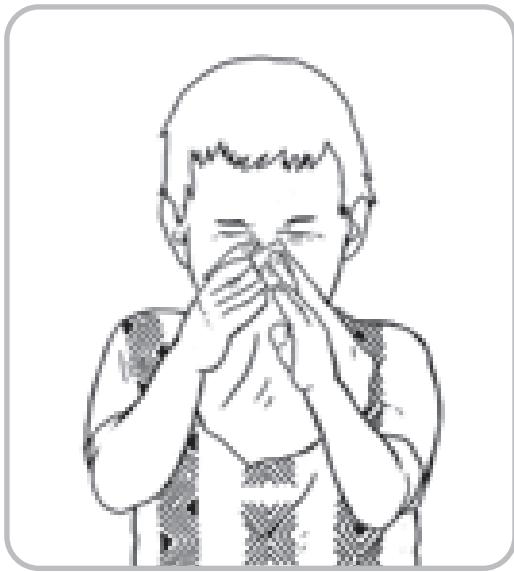
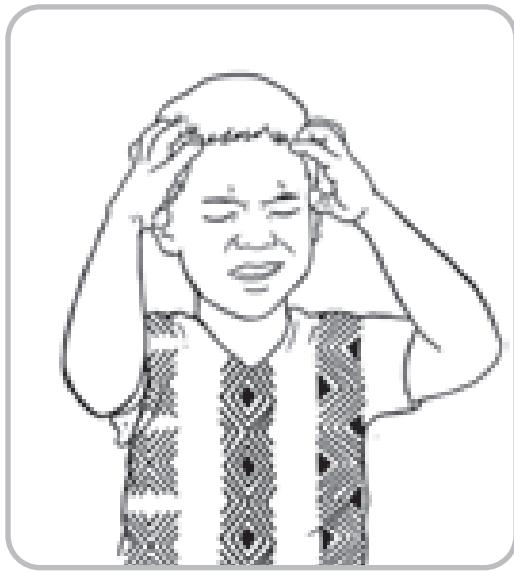
► Usokin atsa chachi ati tankin akë á kamina puntëkin nanti ain anuxun kamina usokin atsa chachi ati ikë á nuiti ain. (Pêi itsi 97-B3).



1 Kamina chaxkëkin bëarati ain, anun taman mësi ati ñu kama a.



2 Uisoti kara taman mësi ati it?



En anë:

Usa okin tamán mësi 'ati kananuna 'ati 'ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tamán mësi 'anunx kamina tuá kaman tit a kamabé banakin mënioti ain.

Usa okin tamán mësi 'ati bana kamina 'ati 'ain.

A bana ismikin ñuixuntan këxun kamina tuá kama ñukáti ain.

- Uisa oti karanuna tamán mësi 'ain?
- Añu ñu kama këñun mëskukin karanuna tamán mësi 'ain?

Kamina tuá kama kati 'ain, a mësi 'ati kama pëin kopanun kixun.

Usa otankëxun ka 'arutan këxun pikin tanti 'ikë tamán mësi 'ati kamabi ñu kamina ñuiti 'ain.

• Kamabi anun taman mësi ati ñu kmara akë iax?

• Uiti basi kara tamán mësi 'ikë 'inun kubinti 'ikën?

• Uisaxiun karanuna ka upiti 'iaxa kixun 'unanin?

Tama mësi kananuna marui kuanti ain.

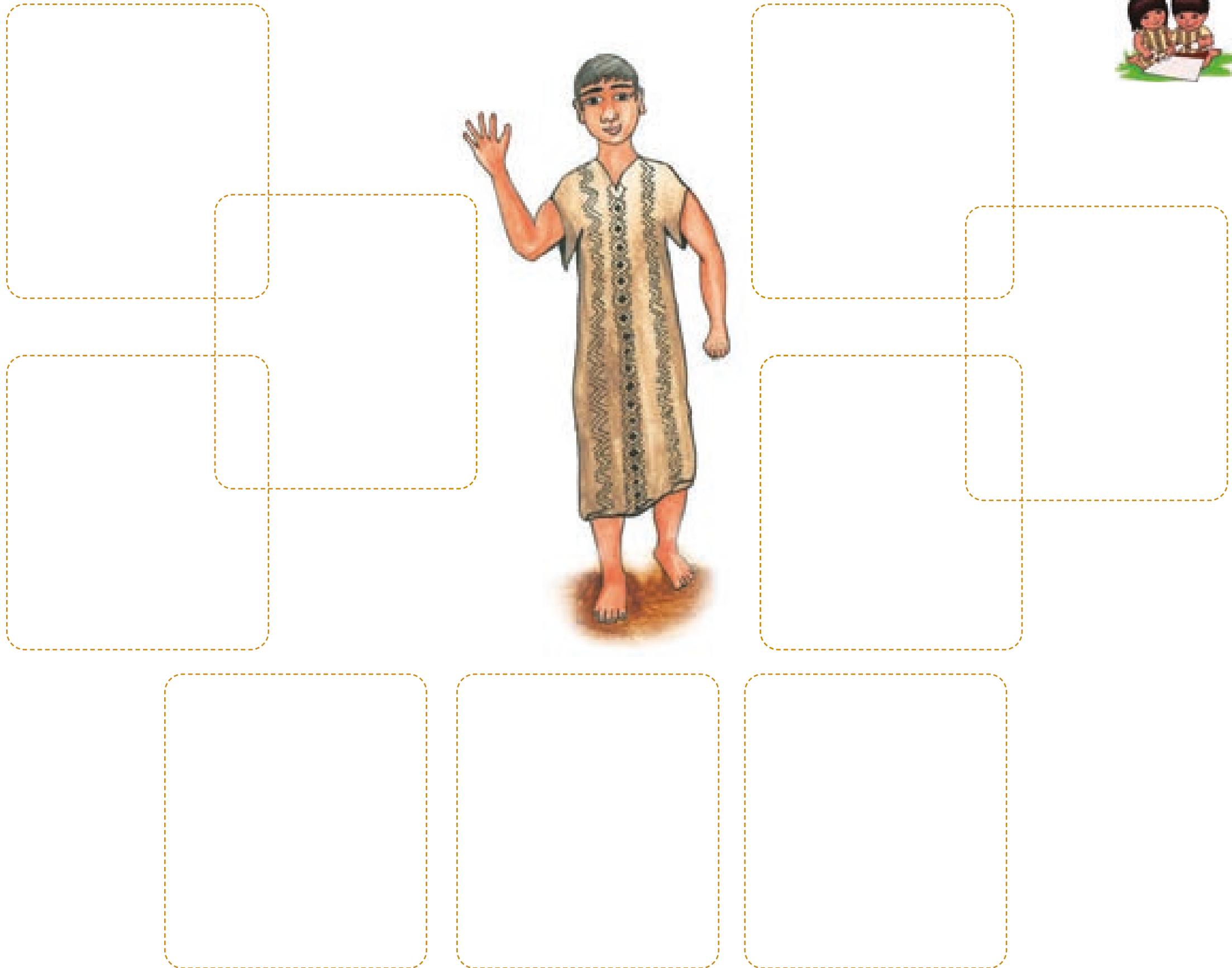
• Uisa okin karanuna nu marukin bixunti kupi uni kama kati 'ain?

• Uisokin karanuna uni taman mësi maruti ain?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu usokin piti ati a kamina xëputi ain, upí bana rabë 2 á kamina ati ain.





En anë:

Uisokin karanuna ñu apakë kama maruti kipi mënioxín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Abë banatankëxun kamina achushi papa xubunu kuanti aňu kama kara marunuxun upiokin mënioxia kixun isti kipi (nonsi, atsa, xëki) a kama.

Mi kirika amikë tua kama kamina ñukati ain.

- Aňu ñu apakë kama karanuna bukunkë isin?
- Uisa ñu apakë kama karanuna mëukua isin?
- Uisokin bukunkë kara ñu apakë kama ax mëu it?

Papa an ka uisokin kara ñu apakë kama upiokin bukunakin mënioxun maruti ikë kixun a tu bana ñuixunia.

- Uisokin kara atsa mënioti it?
- Uisokin kara xëki mënioti it?
- Ñu apakë marui kara rikian ima kara ñu apakë uxun marukan?

Anuxun kirika amikë anuax kamina tua kamabë banati ain ñu kama maruti a ñui banati ain.

Anun tëti kirika kamina tua kama mëti kanan, usokin ati unamiti ain.

► Tasá nonsiňu kama a kamina mëmiu takashkati ain, xëki pisha a kamina mëkuëu ati ain, anuxun kamina tasá atsaňu a, uni Akumaki ain bëmanau takashkati ain. (Pëi itsi 101-A5).





En anë:

Nún unankë ñu kama tantékënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina kirika chá anua ain tëti kama bukunakë a istékënen kati ain.

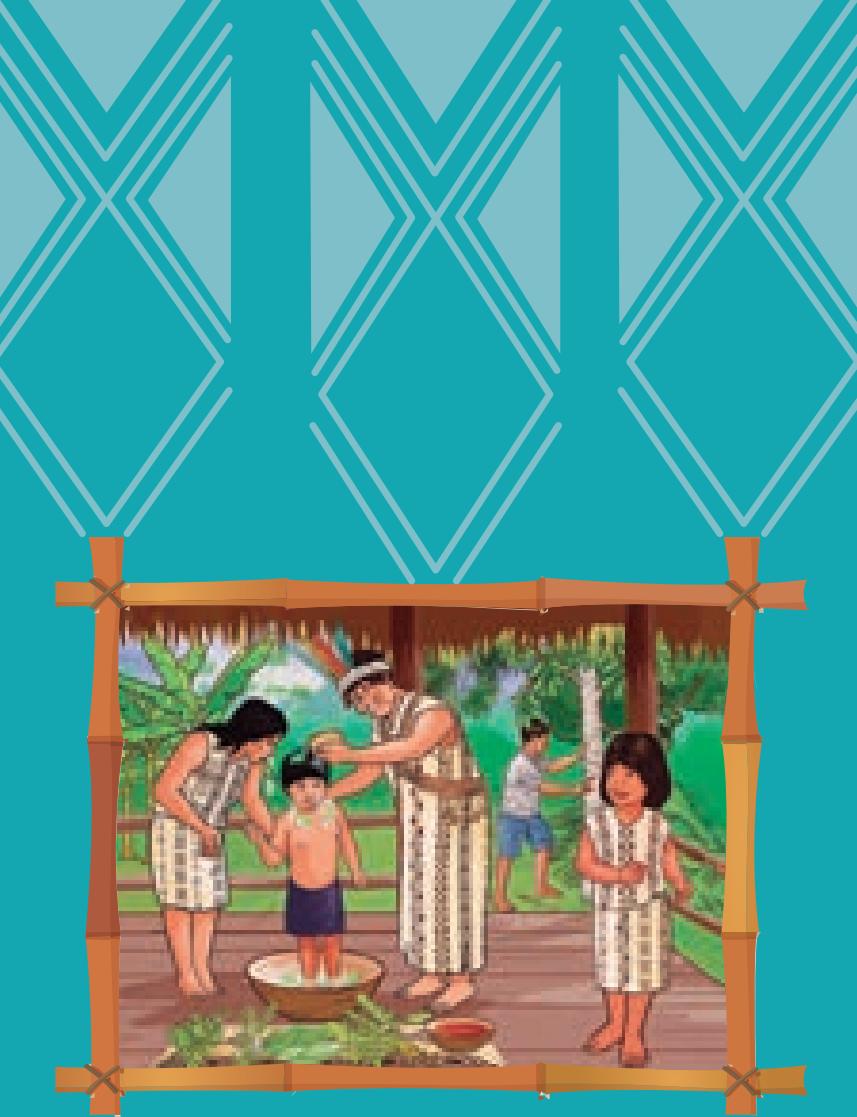
- Uisa ñu ikëbëtan karanuna ñu apakë kama biti kara kixun unanin?
- Uisa ñu kama kara anun ñu apakë biti it?
- Uisa ñu bitinu karanuna akianan?
- Añu piti karanuna marunuxun aruan?
- Uisa kaina tan kan?
- Añu nu kaina témérakan?
- Uisa piti kamaribi karanuna maruti kupi aruti ain?
- Añu piti karanuna nonsinua maruti kupi aruti ain?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Uisa tëti kara min kuënë iaxa a kamina ain ñushin atankëxun abëtan mi kirika akë tua kamabëtan ñuiti ain.







Isín kama anún
pëxkuti ro kama



En anë:

Uisa okin karanuna anún pëxkuti ro kama kushioti kipi ñu 'ati 'aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Kamina unioti 'ain, an uni ronkë xanun, maiti 'imainun anun ñu isti a 'imainun anun térémëti chupa pana a kama, 'atankëxun kamina a ñukama 'inanxun, an uni ronkë xanu isa kiax 'ianan rukuturu isa kiax ribi anun kuainun tuá kama 'imiti 'ain.

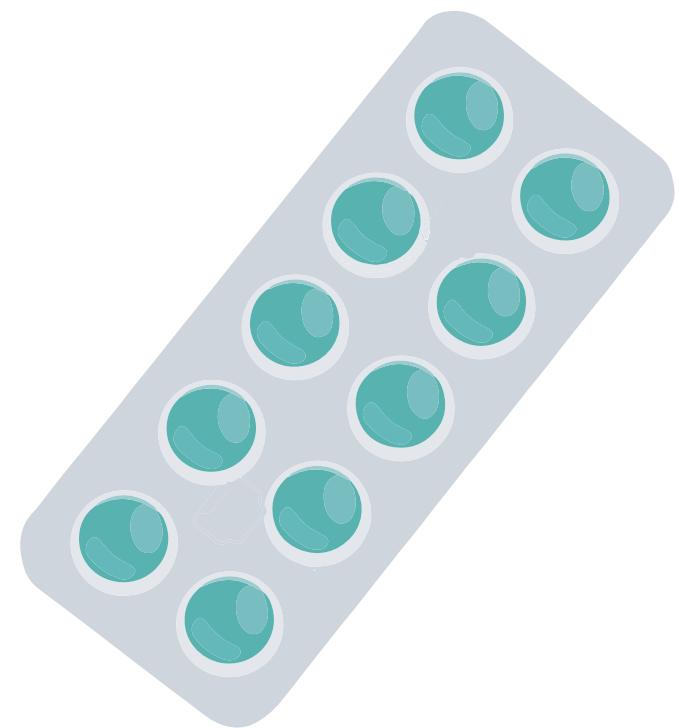
Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kamax ka kuai sëntankëx anun pëxkúti ro kama ax ka upí 'ikë kixun ñui banati 'ikën.

- Rukuturu 'ianan an uni ronkë xanun kara aña 'axin?
- Añunën kara uni 'isinkë roanxin?

- Uisa kupí kara nun émanu 'ikë anun pëxkúti ro pëi kaman 'akëma 'ikën?
Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama kamina, anun pëxkúti ro pëi kama ax ka anun romëti upí 'ikë kixun ñuixunti 'ain.
- Añunën kara nukën aintsi kama ro mëakëxin?
- Uisa kupí karanuna anun pëxkúti ro pëi kama anunbi 'iman?
- Nun émanu 'ikë nun aintsi kaman, anun pëxkúti ro pëi kaman romëkin éntima kupí karanuna aña 'ain?
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Iskín kamina uisa pëi anun romëti anun kara min xubunuax romëti pëxkukania á chëxëoti ain.





“Non uniokë ro
kama an ka nukën
puku, insunti a kama
átima oia”

En anë:



Anún pëxkúti ro pëi kama kushioti kipi kananuna kirikanu bana 'ati 'ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirika 'amikë tuará kama bëtan kamina achushi bana kirikanu áti 'ain, anun pëxkúti ro pëi kama ñui ésai kikë:

Ro pëi kama an ka nu áisama oima, "non uniokë ro kama an kuni nukën puku nukën insunti akama átima oia", usa 'ain kananuna ro kubionkë akama xéati 'ain, anun pëxkúti ro kama kananuna kushioti 'ain."

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kaman ka kirikanu bana kama a aín papan isnun aín xubunu buánti 'ikën.

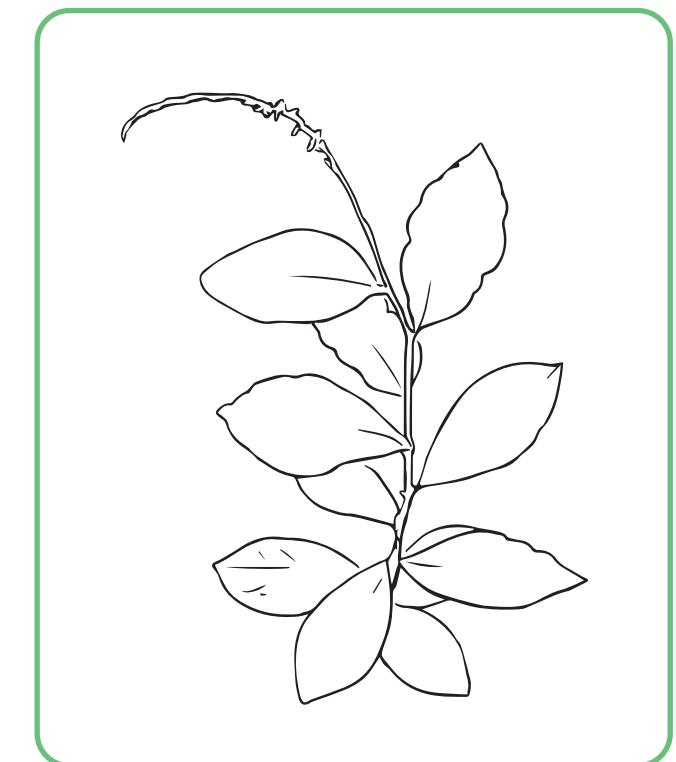
Kirika buonkë pëkaran kamina, min kirika 'amikë tuá kama atubë banakin ñukáti 'ain:

- Añu ñuikin karanuna kirikanu kuënëon?
- Uisa oti karanuna a bana kuënëon?
- A bana kama istankëx kara min papa uisai kiaxin?
- Anun pëxkúti ro pëi kama ñui kara uisai kiaxin?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Anun romëti pëi ñuikë bana a kamina chëxëoti ain. Anuxun kamina an mi kirika amikë xanu an mi akinmainun a bana kama unantankëxun min xubunu buantankëxun min papa imainun min tita ismiti ain.





En anë:

Uisa anun pëxkuti ro pëi kaina 'unán?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirika 'amikë tuá kama kamina, achushi achushi anún pëxkúti ro pëi kama aín ané kama 'inankin kuaikínti 'ain.

Ënë kuaiti 'ai ka nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama, abë tuá kaman bëmananu, anun pëxkúti ro pëi achushi ain ané kirikanu 'akë tuirox chikíti 'ikën, a kirikañu 'aish ka kiti 'ikën "Ëx kana mukura 'ain," a kirikañu 'aish ka kiti 'ikën "Ëx kana huastë 'ain" usai banai ka upiokin isi shaikiti 'ikën.

Atubë banakin kamina nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama, nun émanu 'ikë anun pëxkúti ro pëi kama ñuixunkin ñukáti 'ain.

- Uisoti kara ënë ro kamax it?
- Uinu kara anun pëxkúti ro pëi kama ax kotankëx kanin?
- Ui kaman kara anun pëxkúti ro pëi kama biti 'ikën?

Anun pëxkúti ro pëi kama kamina achushi tasámi buanxun tuá kama ismiti 'ain.

Usa otankëxun kamina, tuá kama abëtan anun pëxkúti ro pëi kama ain ané kirikanu kuënëotan këxun, kirika chanu ro pëi kama takáshkati 'ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë anun romëti pëi kama ain ñushin kamina isti ain. Anuxun kamina mapai anun romëti a tsékapatankëxun a iskë a baritankëxun anu takashkati ain. (Pëi itsi 111-B5).





Isín kama				
Ro pëi kama				

En anë:

Uisa isín kama kara, anún pëxkuti ro pëi kama án pëxkuín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi uni 'isinkë tankin ákë ismikin kamina ñukáti 'ain:

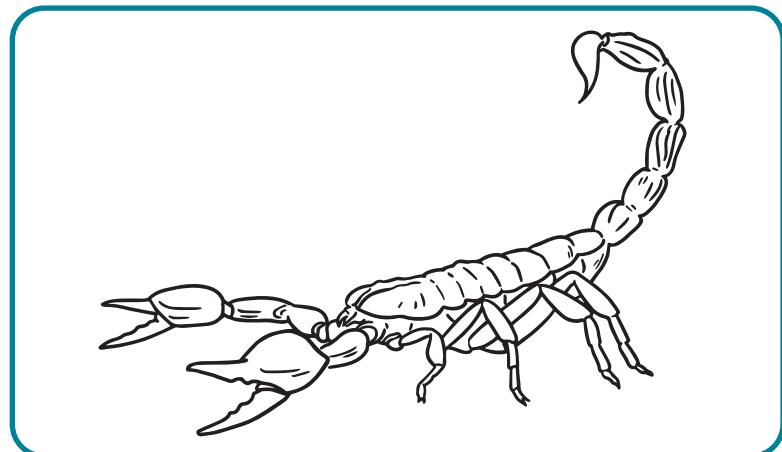
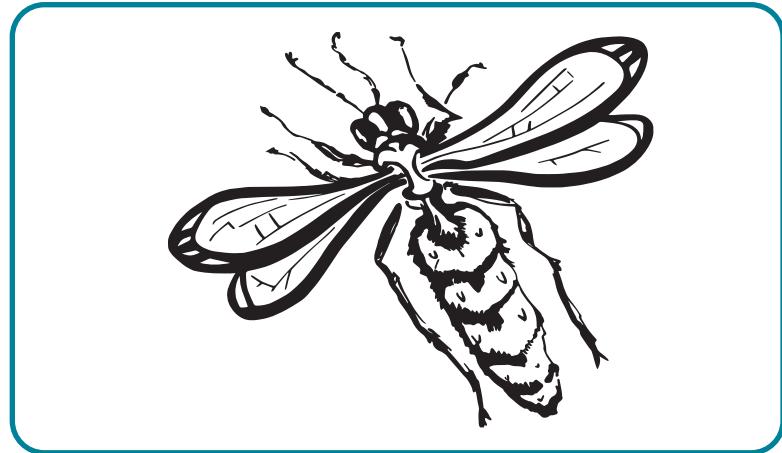
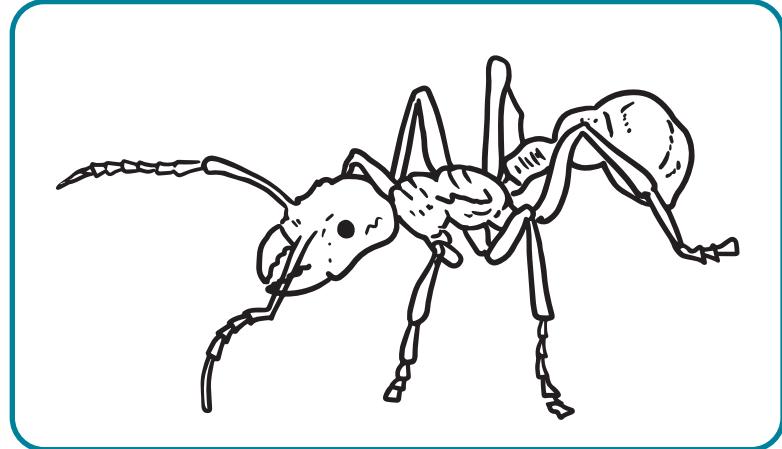
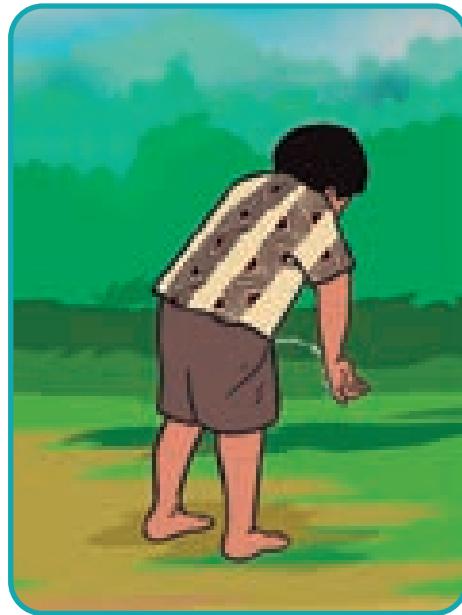
- Uisai kara 'isinkë uni ro mëaxin?
- Uinu 'ikë anun pëxkúti ro pëi anun kara ro mëaxin?
- A anun pëxkúti ro pëi an ishi kara 'isin kama pëxkuin?
- Uisa 'isin kama kara nun émanu 'ikën?
Achushi kirika chanu kamina 'ati 'ain, tuá kama 'isinkë ñuikë bana kama.
Usa otankëxun kamina, nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama

ësa okin 'amiti 'ain, akaman ka, uisa 'isin kara aña ro pëin ronti 'ikë kixun ñachatan këxun 'ashpakin (X) 'unanti oti 'ikën.

- Tuá kama ñukati: Uinu 'ikë, anun pëxkúti ro pëi an ira kara 'isin kama këñuin?
- Bëtsi anun pëxkúti ro pëi kaman ribi a 'isin kama pëxkuti 'ikën?
- Uisa isin kama ron pëxkuti ikën?
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirika cuadro de doble entrada kakë anu kamina uisa isin kama kara a ro kaman pëxkuia kixun nanti ain. Anuxun kamina uinu ikë an kara itsamashi isin pëxkuia kixun ñuiti ain.





En anë:

Uisa okin kara binán akë kama ronxun pëxkuti ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirika 'amikë tuá kama kamina, nukë bënë kama nübëtsi, chánkaia nübëtsi achushi, achushi xanu kama nitsinkin turu rakëmiti 'ain, a tuá kaman ka anun kuankëbëbi isa atun bote nanëbutia kixun sinanti 'ikën.

Achushi tuá nukë bënë 'ianan xanu tuá kamina, an bina 'ixun abë tuá kama chánkati anëti 'ain. Turu rakëti sëtékë tuá kama ax ka mëinanx nunti 'ikësai ribi banai rabëti kuainakëti 'ikën. Rabëti kuainakëti sënënkë bëishi kuankin ka axa bina 'ikë tuá an abë tuá kama binan banan 'ikiani 'ikiani kuanxun abë tuá kama achushi ain aňunu kara 'aisa tania anu chánkati 'ikën. A chánkakë tuá ax anu 'akënu tashkikin ka anribi bëtsi tua a 'urama nikë a uinu kara 'aisa tania anu chánkaia, usa oi ka munuma

banai kia, "Arí, binonën ka 'ë ckánkaxa, uisai karana ro mëti 'ain, 'ebë tuá ribi kana 'inanti 'ain. Usa okin ka an 'akëma kama an ribi kama xunbi 'akë 'itánun ënë kuaiti 'aia.

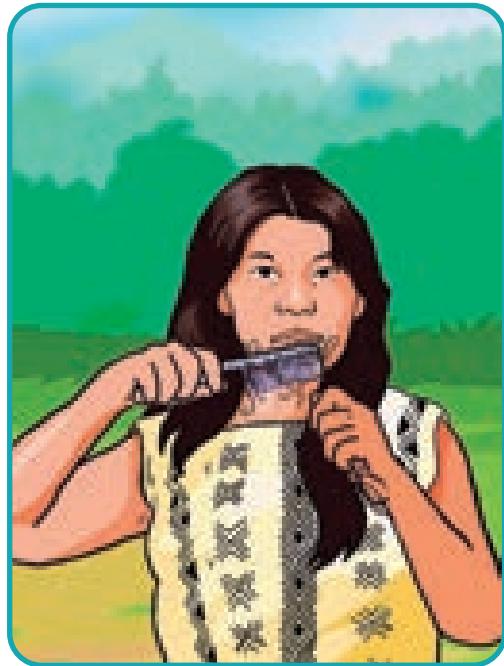
- Uisa okin anékë kara an nu chánkakë bina ax 'ikën?
- Aňunën kara binonën chánkakëxun ronti 'ikën?
- Aňunën kara runun natëkëxun ronti 'ikën?

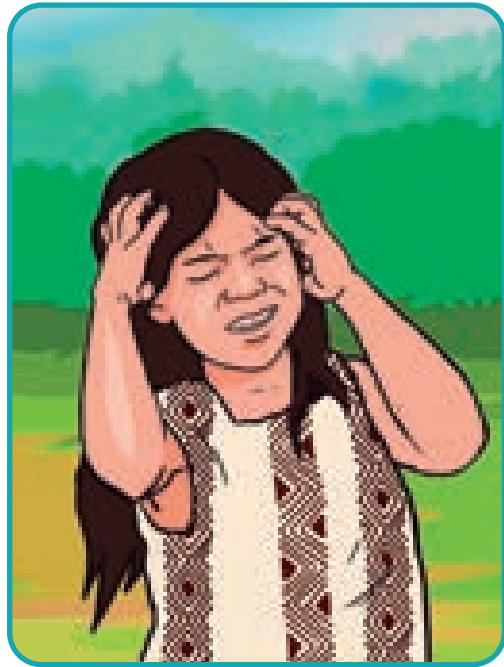
Tuá kama kamina 'inanti 'ain, 'akánankë ñu kama aín ñushin tankin 'akë (runu, nibanta, buna 'imainun binon) akama atun chëxéonun.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Nachakin kamina mi iskë ñuina á sionkin akë anun unanti oxun rairi mibë tuá kama ñuixunti ain.







En anë:

Uisa 'aisama isín paë kama karanuna nún insunanbi ronti 'aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

An bana 'unankë uni apan achushi kamina, abë banakin, insunan ro mëti bana mitsu ñuixunun kixun kati 'ain.

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kaman an bana 'unankë unin bana ñuixun këxun ubikinma kuatia, kuatan këxun ka a kaman ribi ñukáti 'ikën ënë bana kama:

- Insun xéati kara asábi 'ikën?
- Añu 'aisama ñu kama kara insunan pëxkuin?

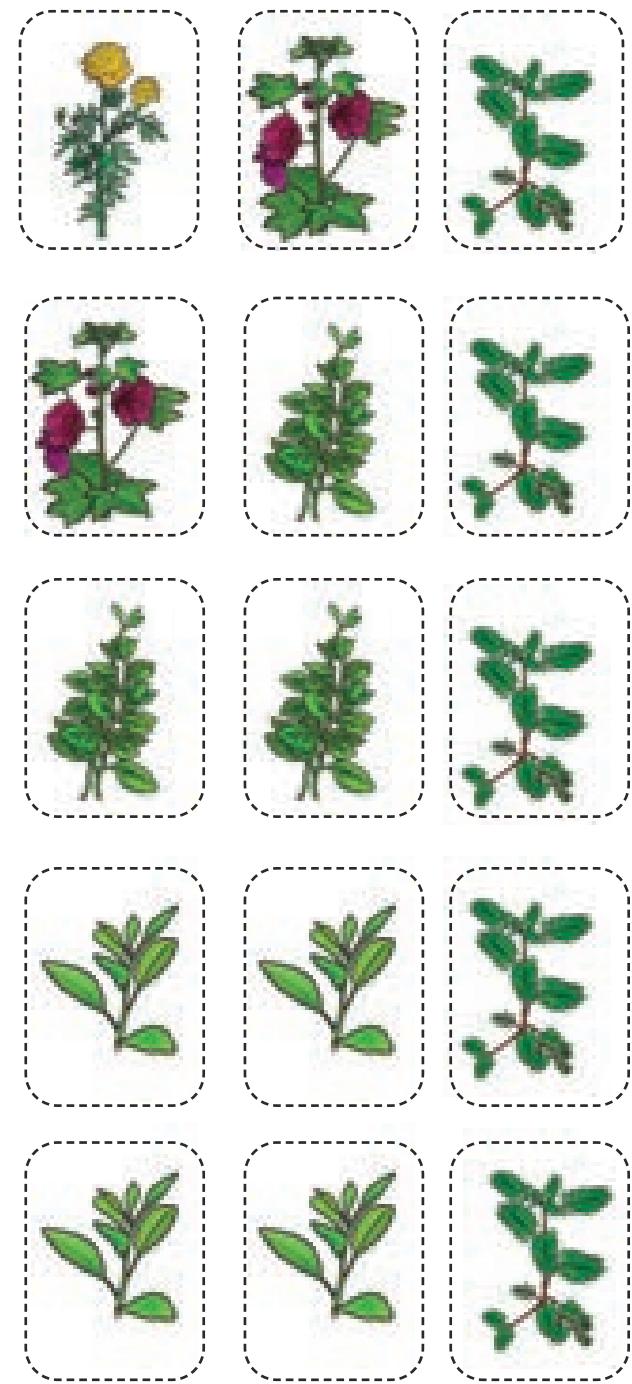
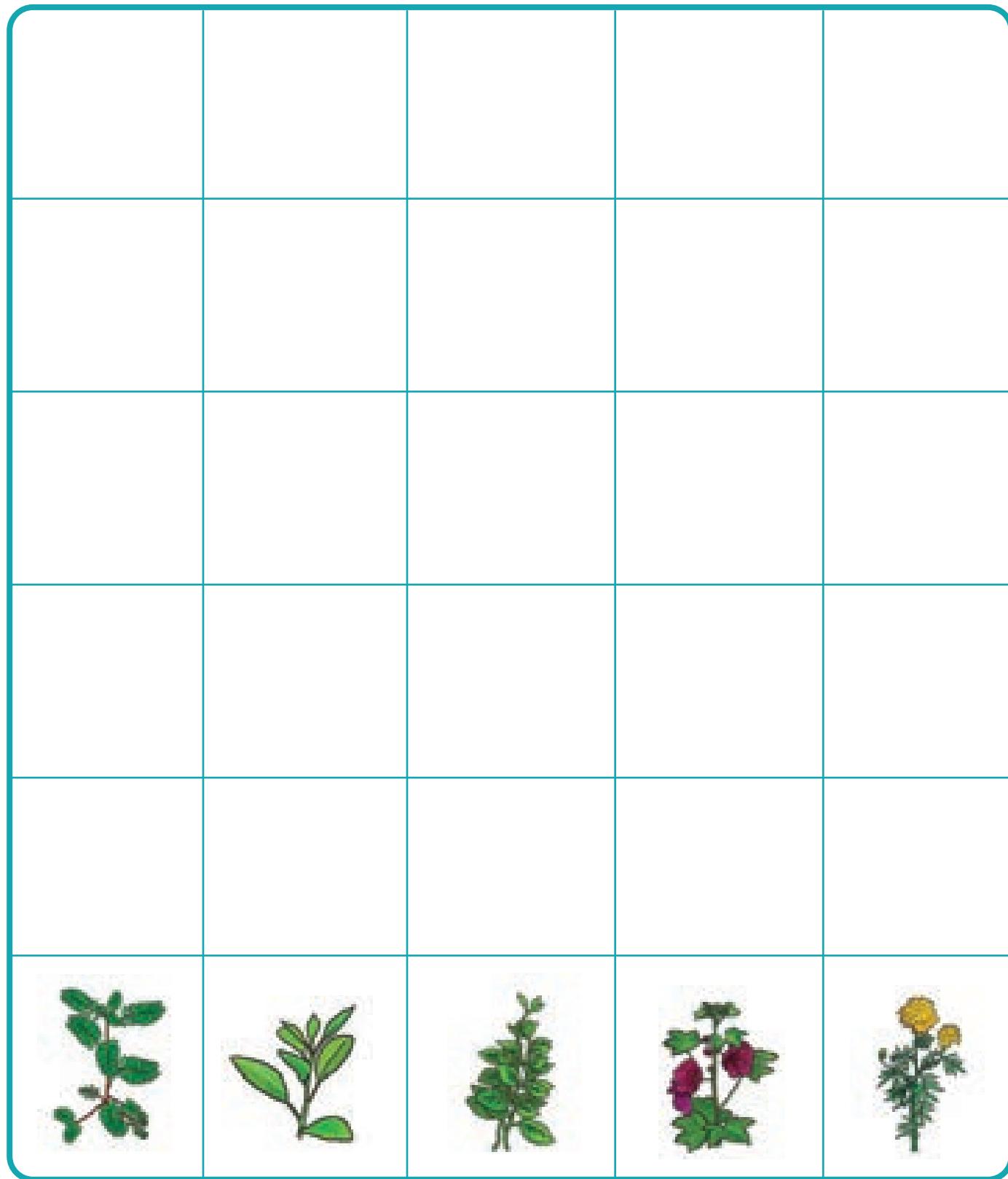
- Uisai kara insunan romëti 'ikën?
- Uisa 'isin kama kara nukën aintsi kaman insunan ron akëxin?

Tuá kaman ka atun papa kama ñukáti 'ikën, an kara uín saran insunan uni ron akëxa kixun.

- Añu isin kara 'akëxin?
 - Uisa okin kara anun ron nuxun mëniokëxin?
- Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Nachakin ñuitankëxun kamina nukën insunanbi ronti ñukë a ñuiti ain. Maxkatan paëokëxun ka pëi rairi këñun mutsatankëx anun mapaki romëti ikën.





En anë:

Anun pëxkúti ro kama kananuna nun xubu rapasu 'apáti 'ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kamabë kamina, anun pëxkúti ro pëi kama 'apáti ñui banati 'ain.

- Añu kara papa kaman 'ati 'ikën?
- Uisa oti kara 'ati 'ikën?
- Uisa okin karanuna nun 'ati 'ain?
- Añu karanuna 'apáti 'ain?
- Uisa okin karanuna 'apákë ro pëi kama bëruanti 'ain?

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama kamina, papa kama 'akinun kixun atubë banakin mënioti 'ain.

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kaman ka papa kaman 'apákëx sënënti ro pëi kama tupunti 'ikën.

- Añu anun pëxkúti ro pëi kama karanuna 'apan?
- Uiti ro pëi 'iti sënën karanuna 'apan?
- Uisa okin karanuna ro pëi 'apákë kama bëruanti 'ain?
- Ro pëi apákë kama ain koi kaniti kara uiti basi 'ikën?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Anun romëti ro pëi kama ain anë kama ñuixun kamina t  apatank  xun uinu kara anu takashkati ik   anua ati ain, anuxun kamina uiti anun romëti pëi kara kixun tupunti ain.





1

2

3

4

En anë:

En xëta mënioi kana xëchukati ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina kirika chá anua aín tëti kama bukunakë a istëkénun kati ain.

- Uisa ñu ikëbëtan karanuna ñu apakë kama biti kara kixun unanin?
- Uisa ñu kama kara anun ñu apakë biti it?
- Uisa ñu bitinu karanuna akianan?
- Añu piti karanuna marunuxun aruan?

- Uisa kaina tan kan? Añu nu kaina témérakan?
- Uisa piti kamaribi karanuna maruti kupi aruti ain?
- Añu piti karanuna nonsinua maruti kupi aruti ain?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Xëta mënioti ñui kikë bana a kamina mënioti ain. (Pêi itsi 121-B6).





En anë:

Nún 'unankë ñu kama tantë kënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirika 'amikë nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama Kamina, ain tëti 'akë kirikanu purukë kama a kama isnun kixun ésa okin kati 'ain.

- Uisa anun pëxkúti ro pëi kama karanuna 'unan?
- Uisa 'isin kama karanuna pëxkuti 'ain?
- Uisa okin kara ax 'akánankë ñu kaman 'akë 'imainun runun natëxkë a kama ronti 'ikën?
- Añu 'aisama kama kara insunan ronti 'ikën?
- Anun tëti kirikanu 'akë a kamina min kirika 'amikë tuá kama usa okin 'ati ñuixunkin 'inanti 'ain?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

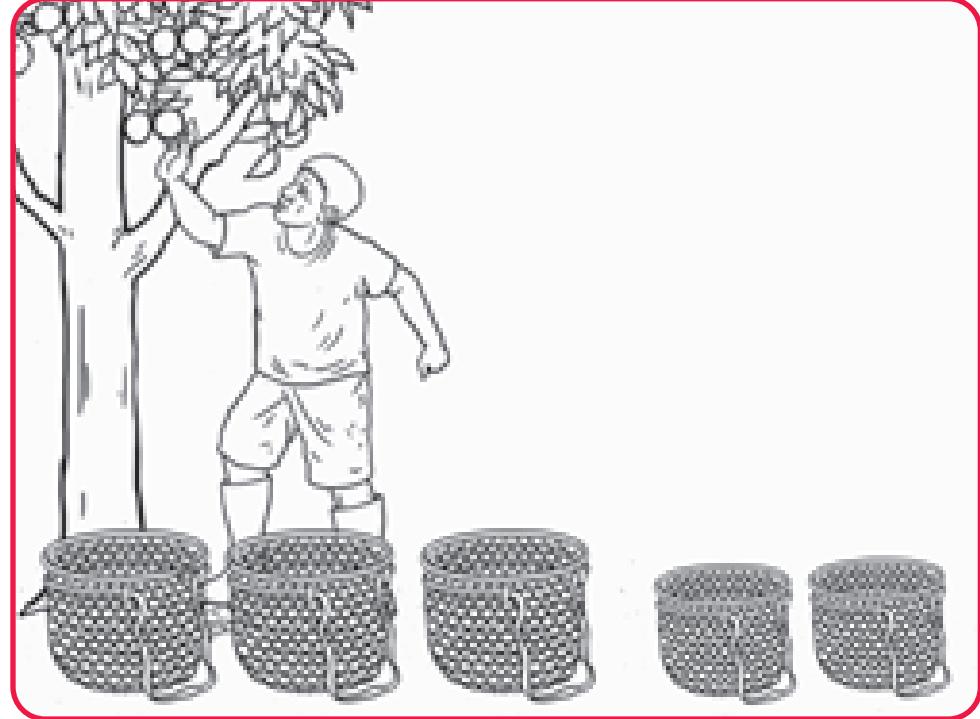
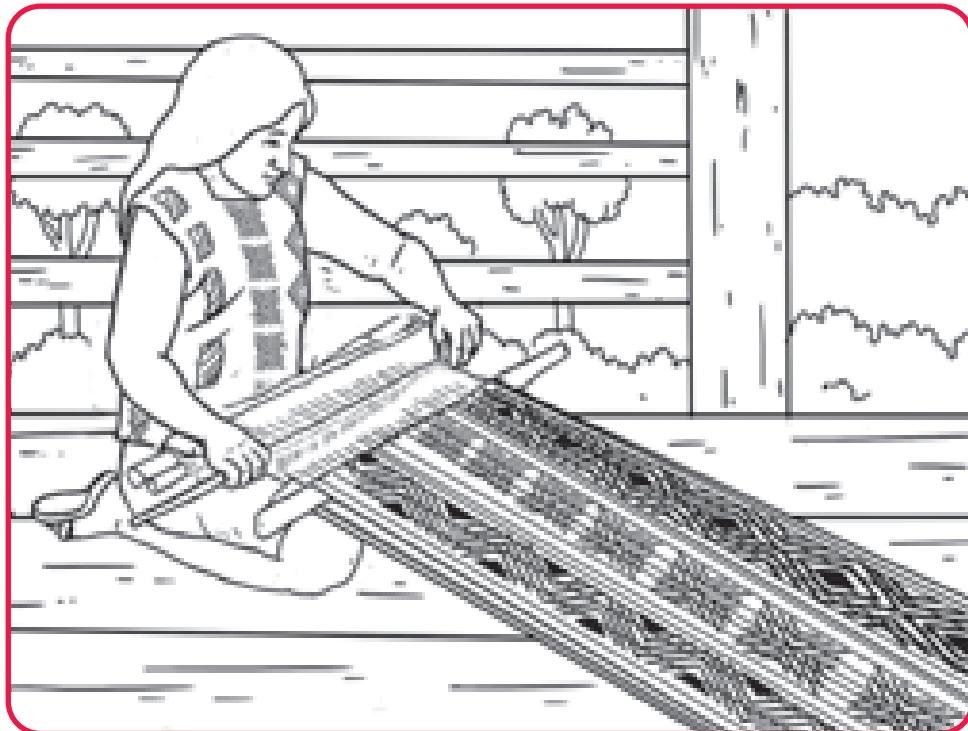
► Añu kara min kuënkë iaxa anun romëti pëi ñuikë a kamina ain ñushin atankëxun abëtan mi kirika akë tua kambëtan ñuiti ain.







Uniotan këxun nún
rí kama pañuti



En anë:

Ui uni kamax kara nún ëmanuxun bëtsi, bëtsi ñu akë it?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Xanun tari kuënëokë ain ñushin kamina tua kama ismianan ñukati ain.

- Añu karanuna ñushin ënuua isin?
- Añu chëxëoi kara it?
- Uisa ñu akai kara xanu ax it?
- Min ëmanuxun a ñu akë xanu imainun nukë bënë unikama kaina unankan?

Ui kaman kara mi ëmanuxun ñu aia a kamina ñukati ain.

Min papa kamina min aintsinën kara ënë tëti kama aia kixun kamina ñukati ain.

Anuxun kananuna xanu an kamabi ënë tëti a ti unankë a isi kuanti ain anuxun kamina ñukati ain.

- Uiti bari ixun kaina ënë ñu kama ati unan?
- Min papa kamax kara ënë ñukama ati unan iakëx?
- Uisa ñukama kaina a ti unan?

Kirikanu kamina an ënë ati ñu unan nukë bënë imainun xanu ain anë kama kirikanu kuënëoti ain.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë xanu an ñu xëokë a kamina istankëxun aña tëti kara aia kixun chëxëoti ain.





Anun chëxëoti				
A, ati ñukama				
Kurún				
Nanë				
Maxë				
Ishtininti				

En anë:

Uisa ñu kama kara anun kuënë atankëxun chëxëoti ax ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Kamina ishtininti xaka, kunxan, nanë, minanën pëi, maxë, kurun, ñushin í ënë ñu kama kamina tua kama ismiti ain.

Nukë bënë imainun xanu tua kamabë kamina banati ain.

- Uisa ñu kama karanuna isin?
- Uinua kara ënë ñu kama bikan?
- Ënë ñu kama anë kaina unankan?
- Uisokin kara ënë ñukama biti it?
- Anun añu ati kara ënë kama it?

An ënë ñu kama ati xanu kamina un unamiti kupi kati ain.

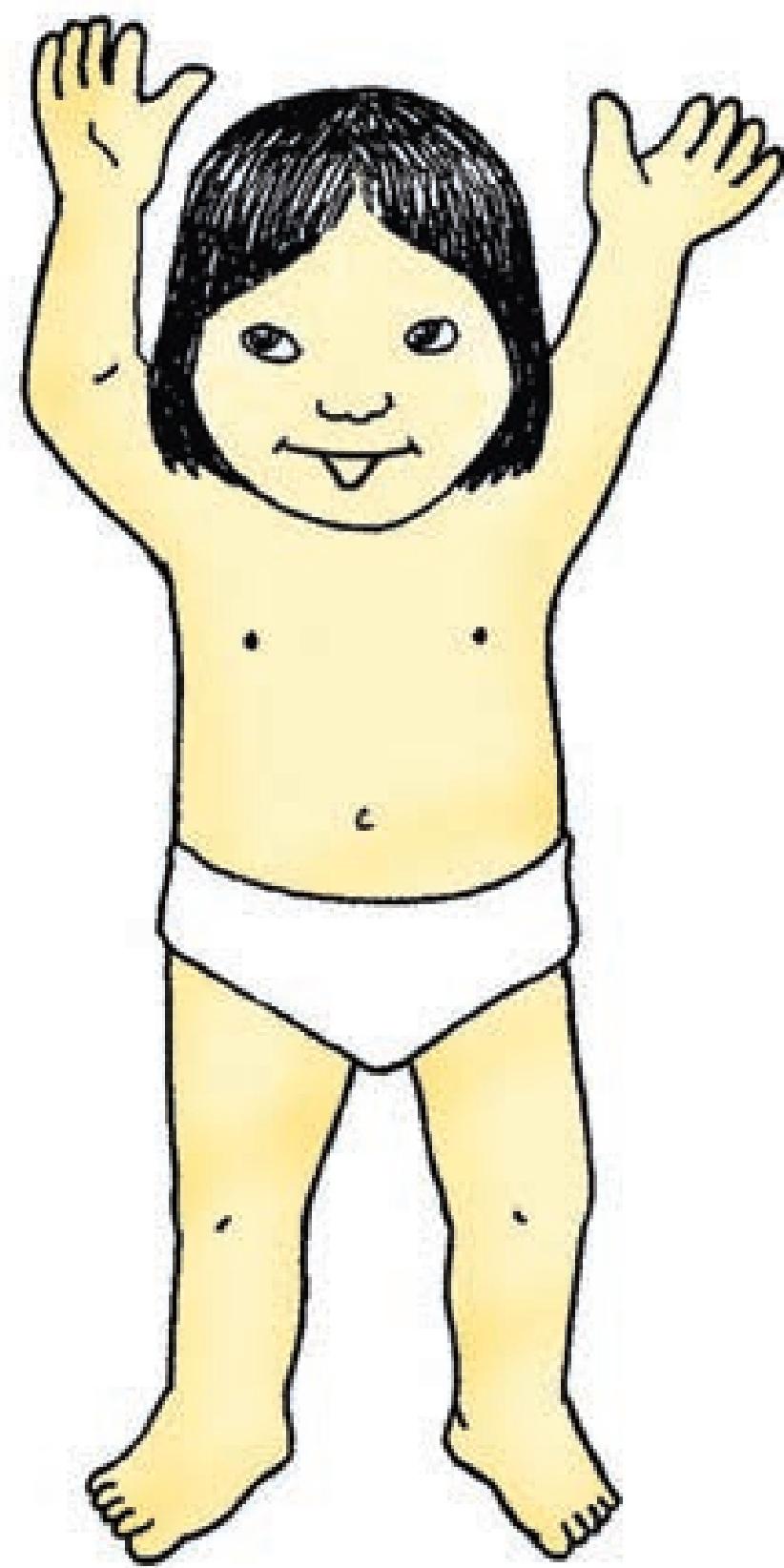
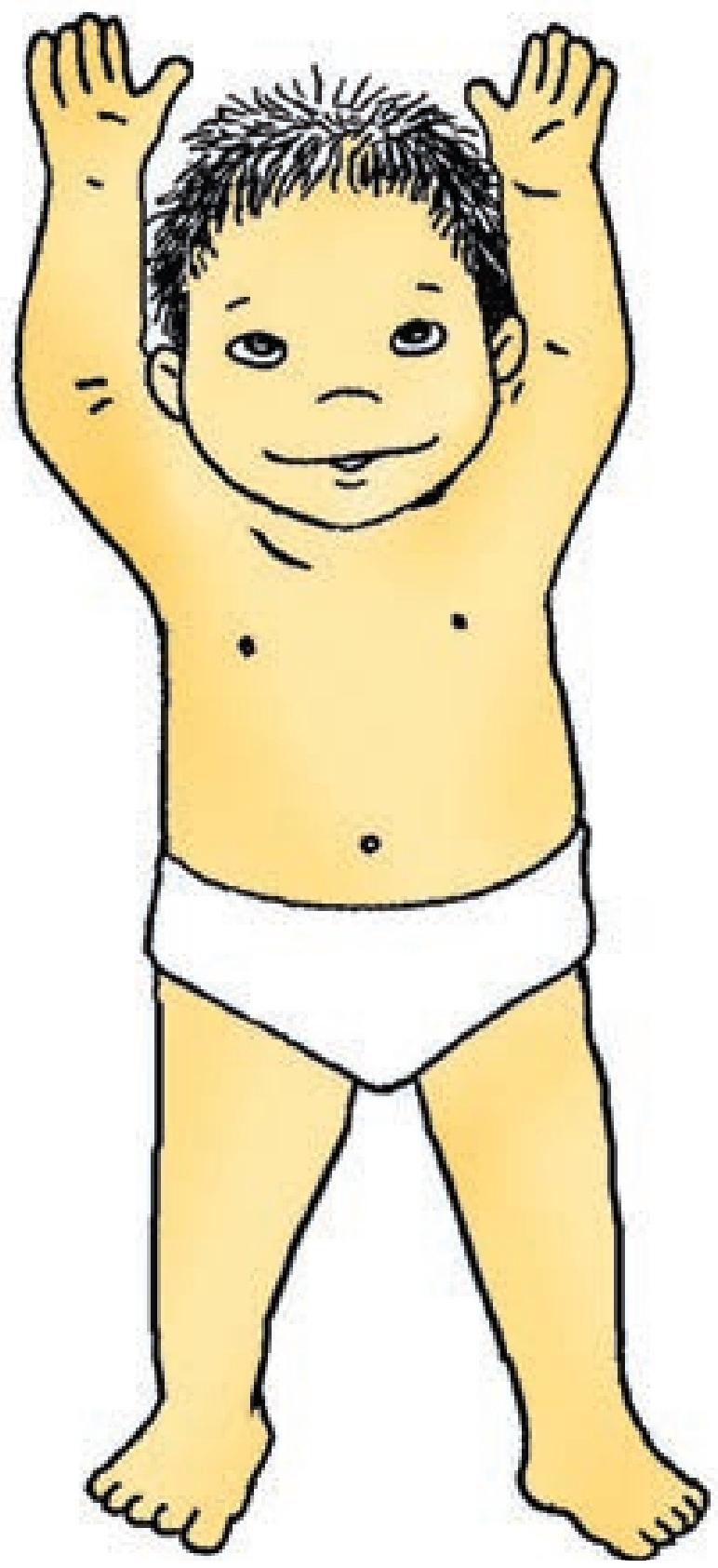
- Añu karanuna ënë ñu kaman chëxë bti kupi ati it?
- Uisokin kara ënë chëxë kama biti ati it?
- Uisokin karanuna chëxë (ushian) biti it?

Tuá kamabëtan kamina ënë ñukama ain chëxë anun pukuti biti tanti ai.

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Anun kuënë akë kama chëxëoti ñu kama a kamina min kirikanu chëxëxëokin atankëxun ñuiti ain.





En anë:

Uisa kuënë kama karanuna nun tari kamanu nanti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

An kirika amikë xanu ax ka anuxun kirika amikë anu chitunti kuënëokë ax ain kirika akë tua kama abë kuania.

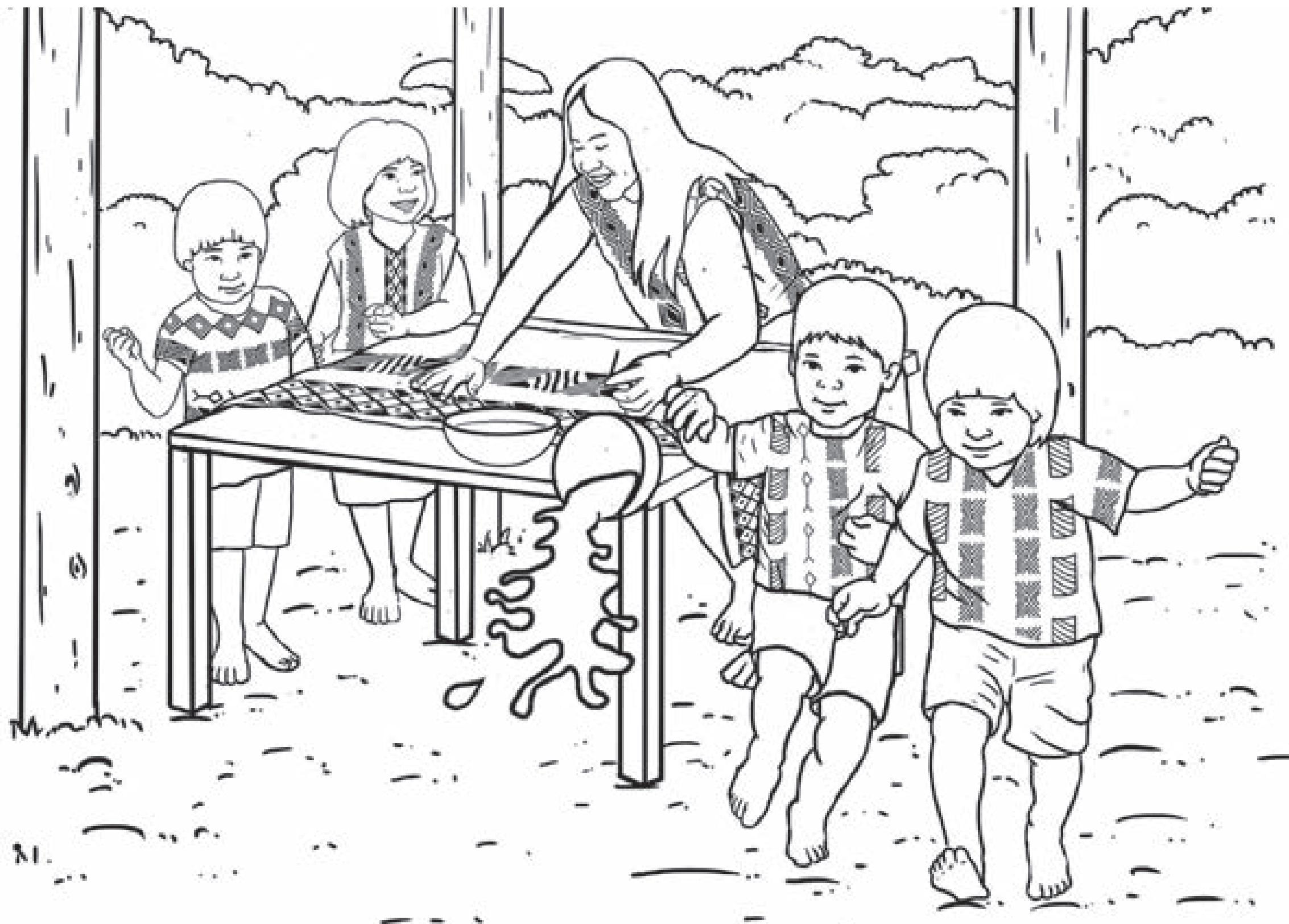
- Uisokin anékë kara a nu pañukë ñu kama énëx it?
- Añu karanuna nun tari imainun nun chitunti kama énuua isin?
- Uisa ñui kikë kara nun kuënën chëxë kamax it?
- Añu ñuikë kara anun ñu chëxëokë kama énëx it?
- Nukë bënë imainun xanun kara sënën pañuin?

Tuá kama kamina énë tari, kutun chitunti kama ñuikin Kati ain.

- Uisokin kakë kara nun kuënë kamax it?
Añu kara (tama xaka, bashi, tsatsa, chuna pëñan).
- Uinu ikë anuinra kara kuënë kama ati ikën? Tunán, minán, Kurúnsa, chëxëa.
- Uisa ñukama kara nun kuënë kama ñuin?
Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë kuënë kama a kamina ñachakin isti ain. Anuxun kamina tuakën ñushin a tsékapatankëxun anun takashkapati ain. (Pêi itsi 131-A4).





En anë:

Uisa ñu kama karanuna tari kuënëökë nuxun atima aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Xanu xeni min émanu ikë a kamina isi ain, uisokin kara énë ñukama akë nuxun atima ikë kixun mi ñuixunti kupi.

Tuá kama kamina xanu a isi kuanti kupi upitax kananuna rikianti kixun kati ain.

- Ui karanuna isi kuanin?
- Añu karanuna xanu a buanxunti ain?
- Uisokin karanuna nunukin kai kuanti ain?
- Uisa bana karanuna ñukati kuanti ain?
- Añu un karanuna bana ñuia kuënëoi kuanti ain?

Nëtëax bukuxun kamina xanu apanën bana ñuia kuatia ai.

- Añu karanuna nun kuënë akënuxun atima ain?
- Uikaman kara a tima bana kama a kuati it?

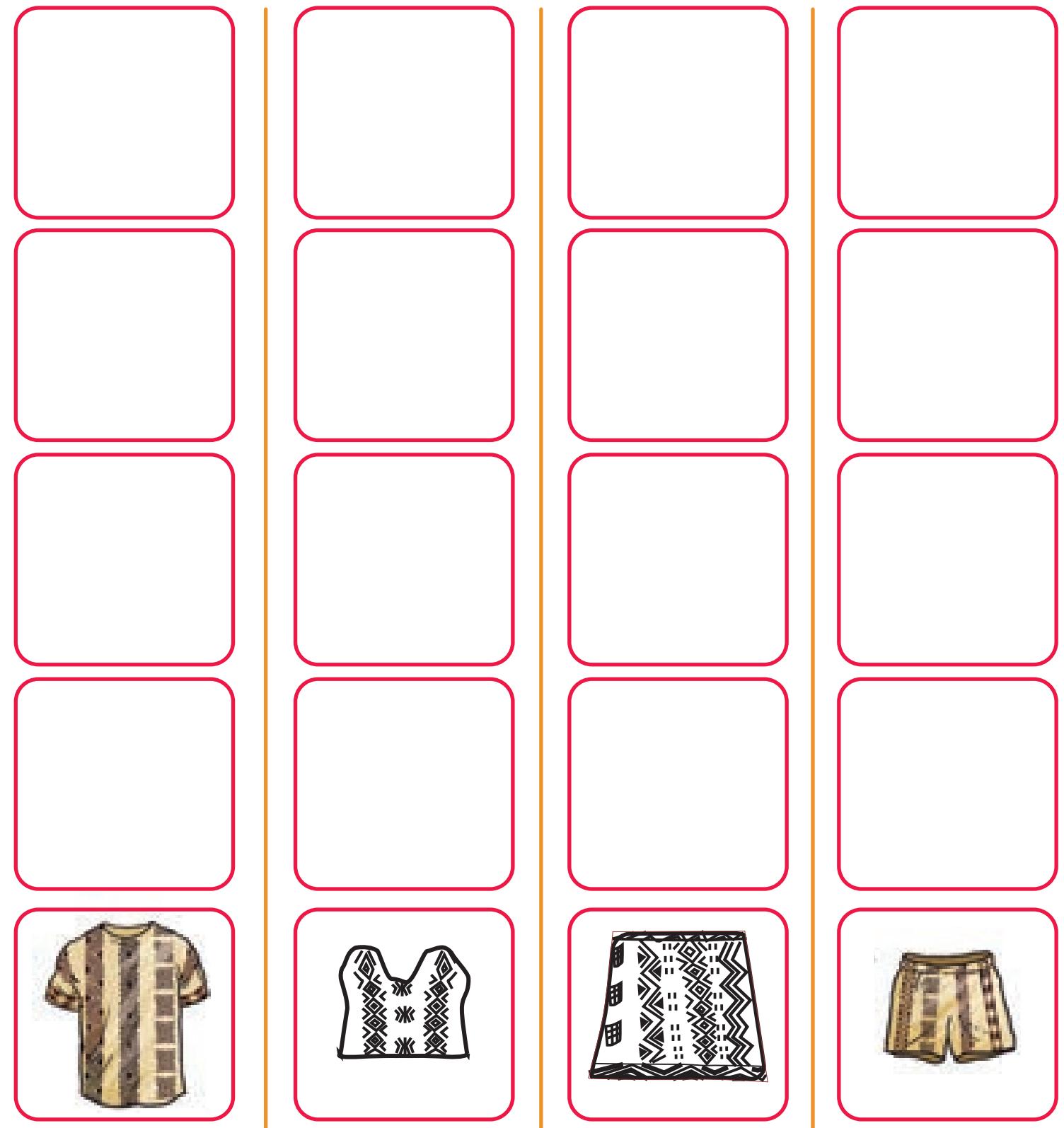
Anuxun mi kirika amikë xubu anuax kamina tu kamabë banati ain.

- Xanun apanën kuënë aia isi kuanxun karanuna añu atima ain?
- Uisokin karanuna xanun nu ñuixunkë bana a upiokin kuëneoti ain?

Tuá kama kamina kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirika iskin kamina uinu ikë kama ax kara upiokin akë imainun aisama okin tuakën tari kuënëökënuxun akë a kamina ñuiti ain.





En anë:

Añu kara nukë bënë imainun, xanu tuakën pañukë ñu ikën?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Papa kama imainun titama kama kamina tari imanun chitunti pañumixun a tun tua kama xunun kati ain.

Tuá kamax ka ñu maruti tani kuaia.

Rabë (tsama kamina imiti ain) an maruai imainun an maruia bikë.

An maruai kaman an ka a tun ñu maruti bukunia ñukaman anë ñuikin.

An maruia bikë a tun ka kuriki ñapa xaka unioia.

Tuá kaman ka xanun pañukë imainun nukë bënë kaman pañukë ñu kama a tania.

- Ui kupi kara nukë bënën pañukë tari ax kupi?
- Uiti kara xanun pañukë ax kupyit?
- Uiti xanun pañukë chitunti imanun kutun kara ax?
- Uiti nukë bënë kaman pañukë tari kara ax?

Anuxun kamina mi kirka amikë tua kama aña kara xanu imanun nukë bënën pañuia kixun a tu ñuixunti ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë á pañuti ñu kama a kamina upuntankëxun bëarakënu ikë á achushi, achushi chëxëoti ain.







En anë:

Uisa rairi ñu kama ribi kara nún chichi imainun nún xuta kaman aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina ñusuti (pisha) anu xanu imainun nukë bënën pañukë ñu kama ismiti ain.

Añu kama kaina isi a kamina ñuiti ain.

- Uisa ñukama karanun isin?
- Uisokin anékë kara ënë ñukama it?
- Uisokin akë kara ënë ñu kama it?
- Ui kama kara ënë ñukama ain?

Upiokin ñu bukunati kuinun kamina tua kama imiti ain.

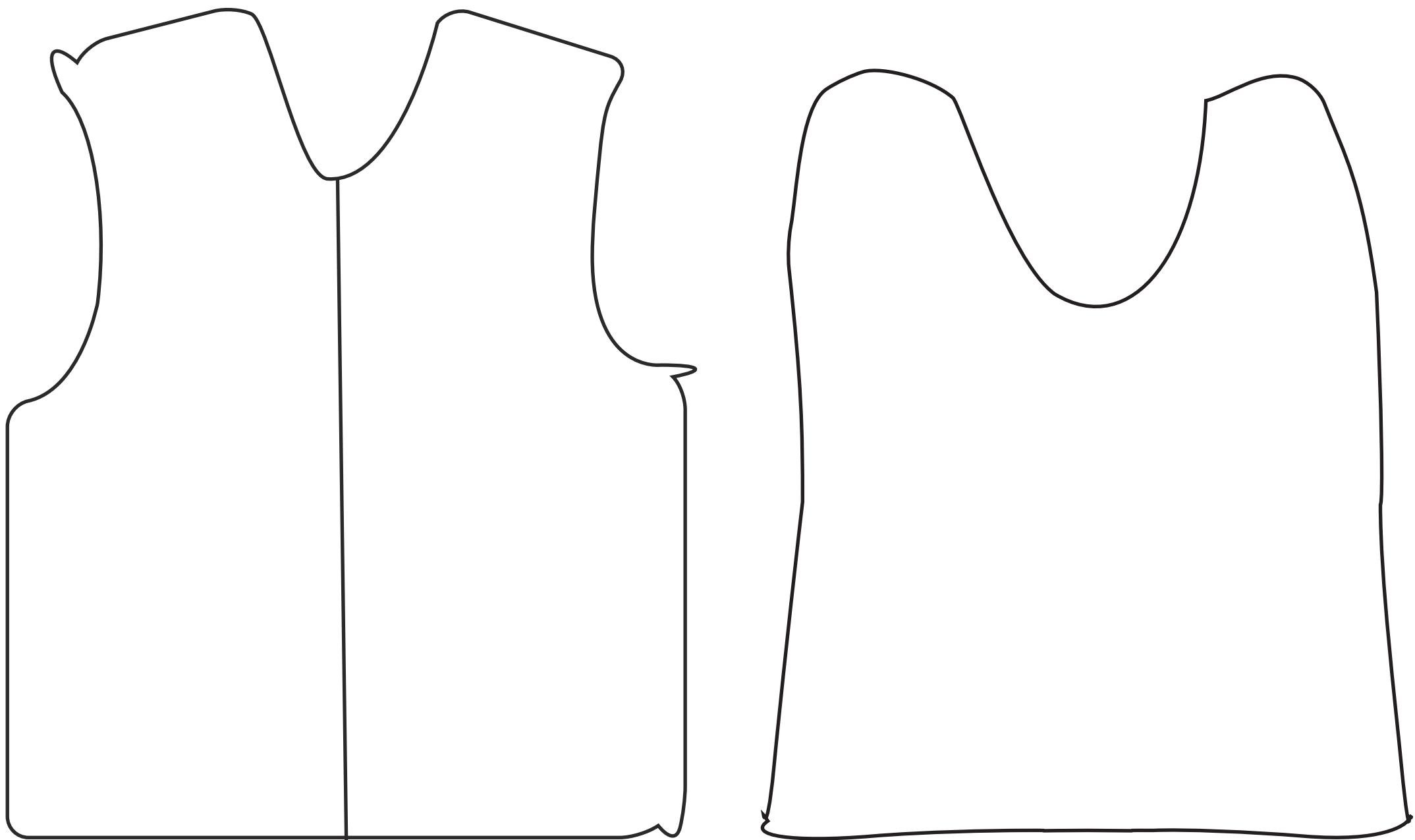
- Ulnu ikë ñu pain kaina mënion?
- Anuxun kaina uinu ikë a mënion?
- Sënëonkin kaina uinu ikë a mënion?

Nun xuta imanun nun chichi kaman akë ñukama kamina tupunkin ñuiti ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► A pañuti chupa ñuitankëxun kamina sënëonkëma a sënëonti ain.





En anë:

Nún pañuti ñu kama kanuna unioti ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tita kama kamina ai tua kamabëtan a tun tari imainun chitunti kama a ti ñuikin kati ain.

Nun "Nun akë ñukama manukinma abi tankin axun unanti".

Anuxun tua kaman ain titabëtan akë ñukama a ismiti kamina unioti ain.

Anuxun kamina ñu akë kama ain anë kama ñuinun kixun kati ain.

Kamabi sënëontankëxun kamina mi kirika amikë tua kama abë banati ain.

A ñu kama sënëontankëxun kamina tua kama ñukati ain.

- Uisa kaina tankan?
- Añu a pañuti kara min titan ax?
- Uisokin kara unio?
- Añu kama këñun kara unio?
- Uisoti kara ax?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Chaleco imainun xanun kutun a kamina nun kuënë anun atankëxun min xubunu min papa inanuxun buanti ain.





tsían ikë

1°

2°

3°

En anë:



Uisa nêtën karanuna tari kama pañuti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nun éma nêtë kipi kamina mi kirika amikë tua kamabë banati ain.

- Uinsaran kara nun éma nêtë it?
- Ui kamax kara min éman nêtë kipi timëtin?
- Uisa nun akë ñukama kara pañukani?
- Uisai kara nun bënta nun chichi kamax nun éman nêtë rabikë anuax in?
Tuá kamabë kamina (marachantinu) nun tari imanun chitunti ax iti ain.
- Añu karanuna a nêtën pañuti ain?

- Uixira pain kara rëkuënu xun ain, imanun ain nübëtsi, imainun uix kara tsian kuanuxu ain?
Min kirika amikë xubu anuax kamina nu abëtsinkë ñukama a ñui banati ain.
- Uisa kipi kara nun akë ñukama pañuti asabi it?
- Añu karanuna nun akë ñukama tari, kutun, chitunti, a ñukama axun pañuti kipi ati ain?
Anun tëti kirika kamina tua kama mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Tuá kama marachankë a kamina chëxëoti ain. Anuxun kamina uix kara rëkuënu kuania, nübëtsi kuania, imainun tsian kuankë á. Anuxun kamina pishinkë kama chëxëoti ain.





En anë:

Nún unankë ñukama tantékënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë imainun xanu tua kama, kamina ain tëti kirika chanu bukunakë a istikënun kati ain.

- Añu kaina ëné ñu kamanua unankan?
- Ui uni kamax kara an tari imanun an chitunti akë akamax it?
- Añu kara tari imainun chitunti a kama kuënëoti kupi biax?
- Uisa kuënë kama kara ati it?
- Añu ñukama tari akënu xun atima it?
- Uisa kara nukë bënë imainun xanun pañukë ñukama ax it?
- Uisa ñukama ribi kara nun bënta imainun nun chichina in?
- Uisaran karanuna ëné ñukama pañuti ain?
- Añu karanuna nun akë ñukama bëru ananxun ati kupi ati ain?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Uinu ikë nun kuënë atinu ikë tëti kara min kuënkë iaxa a kamina ain ñushin atankëxun chëxëoti ain.







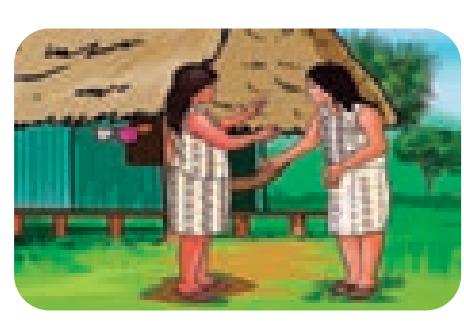
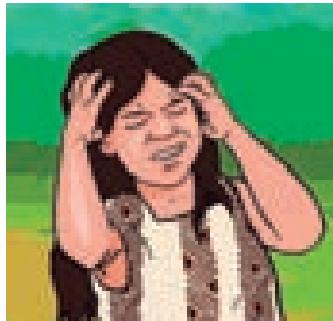
Piti ñu kama
këñútima kupi
itsamashi biti



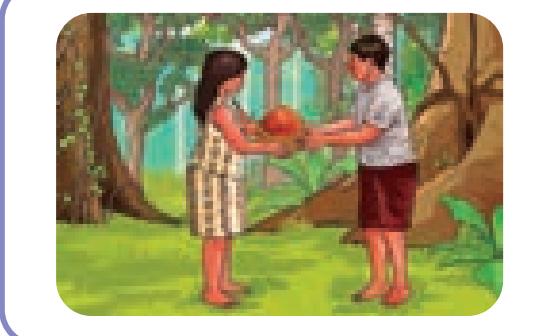
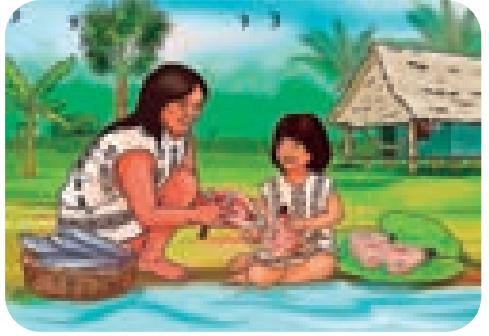
1 Uinu kara xanu tua á ain titan nitsiankëx?



2 Ui kama kara ain tua kupu ñukakëxin?



3 Uisa kara ain ain tua ñëtëan ain tita, papa a kaman sinankëxin?



En anë:

Nún ëmanuxun mapú akë ñu kama unioti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë imainun xanu tua kaman ka usaia mapu ñui kikë bana bukubuxun nëtëxun kuatia.

Mapu ñui kikë bana

Bërama kaisa unin achushinën ain ini bëchikë uran iniokin (pishuia), ain titan nibinu nitsinun kakëxa kaxun kaisa ian titan nitsiankëxa, anuxun Kaisa utanon buankëxa, uran bari nëa ixun bëtsin nëtën ninu kuanx kaisa ain kininu pakëakëxa, iskëxbi kaisa anua ain bëchikë iakëxa, ain papa mérakin kaisa me kënti inanan, mapú inankëxa. Atian kaisa ain papan bëtsi nëtën kana mi bitsi ai kabiani kuanxbi basi ain uxun iskëxbi aima iakëxa. Anuxun kaisa unin me (mapu) kënti akin pëuakëxa.

- Ui kamax kara ënë bana mapu ñuikë bana ënu in?
- Añu kara xanu tua a inuakëx?
- Uisai kara ënë bana këñut?
- Uisax kara mapu uniakë?

Tuá kamax ka bana ñuikë a tani iti ikën.

Tuá kama kamina nun nun ëmanuxun mapú akë ñuikin bana ñuixunti ain.

- Ui kaman pain kara nun ëmanuxun mapú akin pëuakëx?
- Bëri nëtën kara ui kamax mapú ati ñu kama ain?

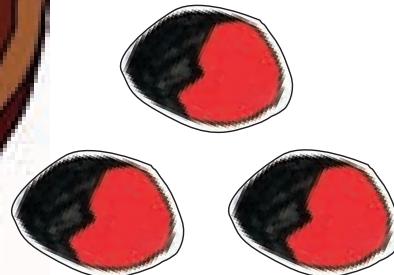
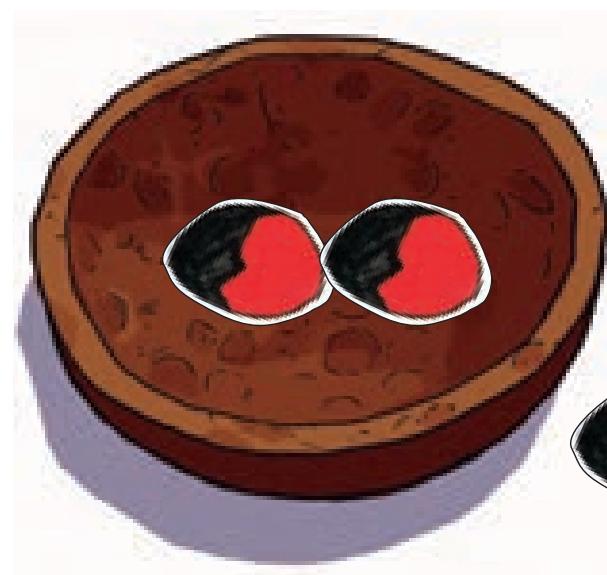
Tuá kama kamina anun tëti mëtikana usokin ati unamiti.

► Upi bana kama a kamina xëputi ain.









En anë:

Uisoxun karanuna nun ñu mëti ati kupi á ñu kama biti aín

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Kamina anuxun piti, anu bukunti 'ain a 'ati ñu kama ax ka 'ikën: mapú, ñu bëru, ñu rani, nuchu, chanpish, 'imainun i kama aín anëñu.

- Añu karamina isin?
- Uisa kara ain anë 'ikën?
- Kamina min bukunkë ñu kama, anun añu ñu 'ati kara, ain Kixun ñuixunti.
- Anun añu 'ati kara ñeñu kama 'ikën?

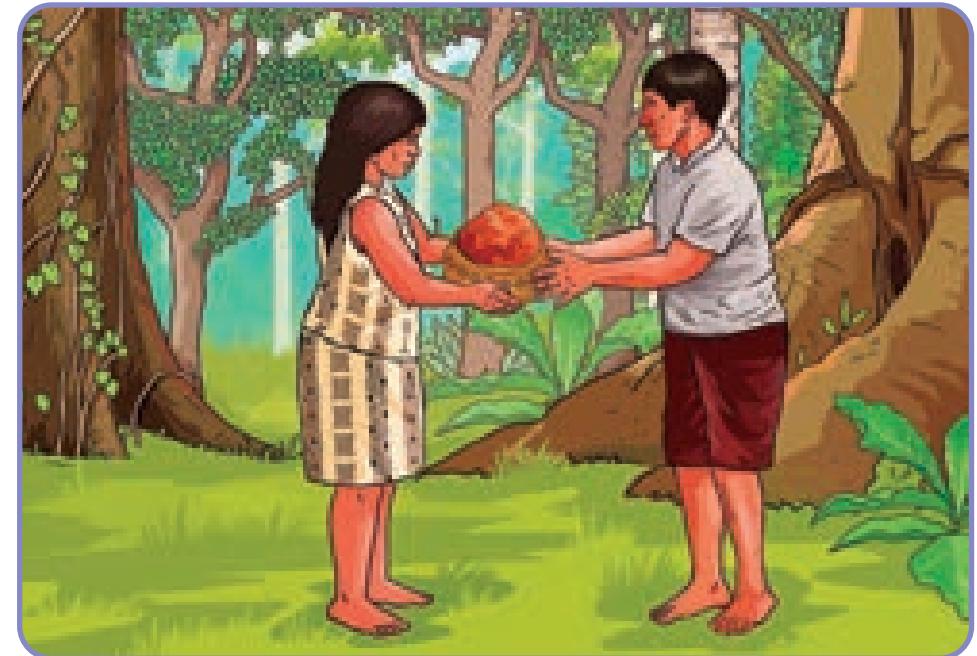
- Karanuna ñeñu kama tupunti ain?
- Uisa iskë kara ñeñu kama 'ikën?
- Uiti ñu kaina isin?

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kaman ka anuxun pitinu nankë ñu kama tupunti ikën.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Ñu kama á tupunkin kamina kaimiti ain, anuxun kamina ira kama anun atankëxun ain tupunti á nanti ain. Mapai nu 5 sënën tupunti ain.





En anë:

Uisoxun karanuna nun ñu mëti ati kupi á ñu kama biti aín

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi uni apan kamina, an nun 'unankë ñu kama usa okin unioti mi 'unaminun abë banakin mënioti ain.

'Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama kamina, nun unankë ñu kama unioti unankë unin bana ñuia kuanun kixun mënioti ain.

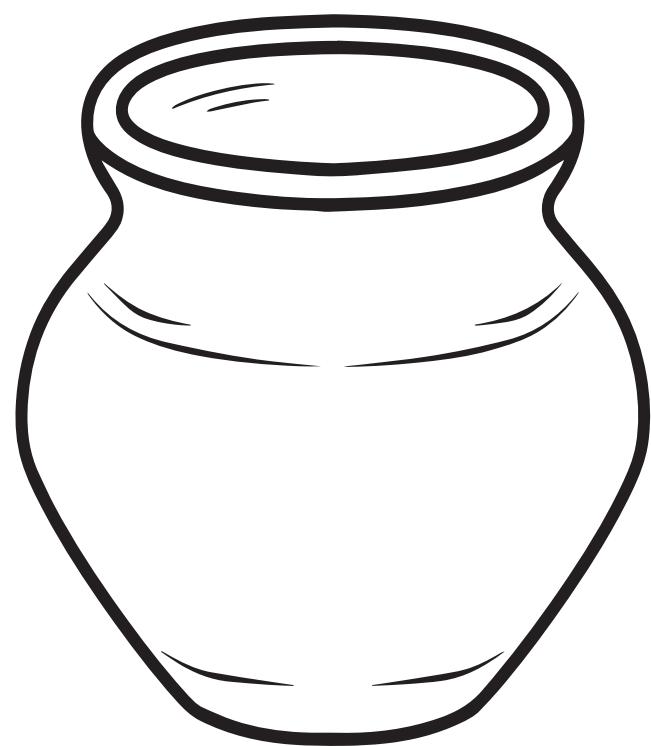
- Uinu kara añu kama anun ati bikan?
- Ui kaman kara a ñu kama bitsin?

- Uisa nëtën kara a ñu kama biti ikën?
- Añu kama biti kupi karanuna nëtën ibu pain ñukati ain?
- Uisai karanu a añu kama binux iti ain?
Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama bëtan Kmina énë bana kama upiokin mënioti 'ain.
Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanua iskin kamina uisokin kara ñu ati kupi biti ikë kixun ñuiti ain.







En anë:

Uisa kuënë kama karanuna nún 'unankë ñu kama mapú uniokë anu nanti aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Achushi nêtën kamina titá kama kati 'ain, kuënëokin mapú 'akë ñu kama achushi, achushi bënun kixun.

Tita kaman buankë ñu kama a kamina a isti 'itanun anu 'atinu upiokin, bukunti 'ain, 'atankëxun kamina rabë bukunakë 'itánun bukunatan këxun tuá kama atun 'ati ñu kama ain tëti 'inanti 'ai.

An ñuiti kama 'imainun ka an isti kama ribi 'iti 'ikën, usa otankëxun kamina bukunkë kama a ismikin buanti 'ain. Kuënëokë kama a istankëx atuxbi ñuka kananti 'ikën:

- Uisa kuënë kaina 'unan?
- Mapú 'akë ñu kama ax kara bëtsin kuënë saribi 'ikën?
- Kuënë kama ax kara añu tankin 'akë 'ikën?
- Ui kaman kara kuënë 'ain?
- Añunën kara a kuënë kama 'ain?
Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Uisa mapú akë ñu kara axa kamina ñuiti ain, anuxun kamina uin kara aia imainun uisoti kara aia á ñuiti ain.





En anë:

Tuá kën kuaiti kananuna maputan ati ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tita kama timë tankëxun kamina, achushi kuaiti anun 'ati nêtë nankin nun Kuaiti kananuna tita kama 'imainun papa kama bëtan 'ati 'ain kixun bana nanti 'ain. Atankëxun kamina tita kaman mapú rinbë tsinun kixun kati 'ain.

An kirika 'akë tuá kaman ka ain papa 'ianan ain titan 'akin mainun aín anun kuaiti mapú unioti 'ikën.

Usa otankëxun ka an 'aisa tankë papa 'imainun tita kama an uisa okin kara ain tua anun kuaiti 'axuanxa kixun ñuianan uisa anë kara kixun ribi ñuiti 'ikën.

A ñu kama ka anu 'atinu bukunti 'ikën, èsokin ka ñukáti 'ikën:

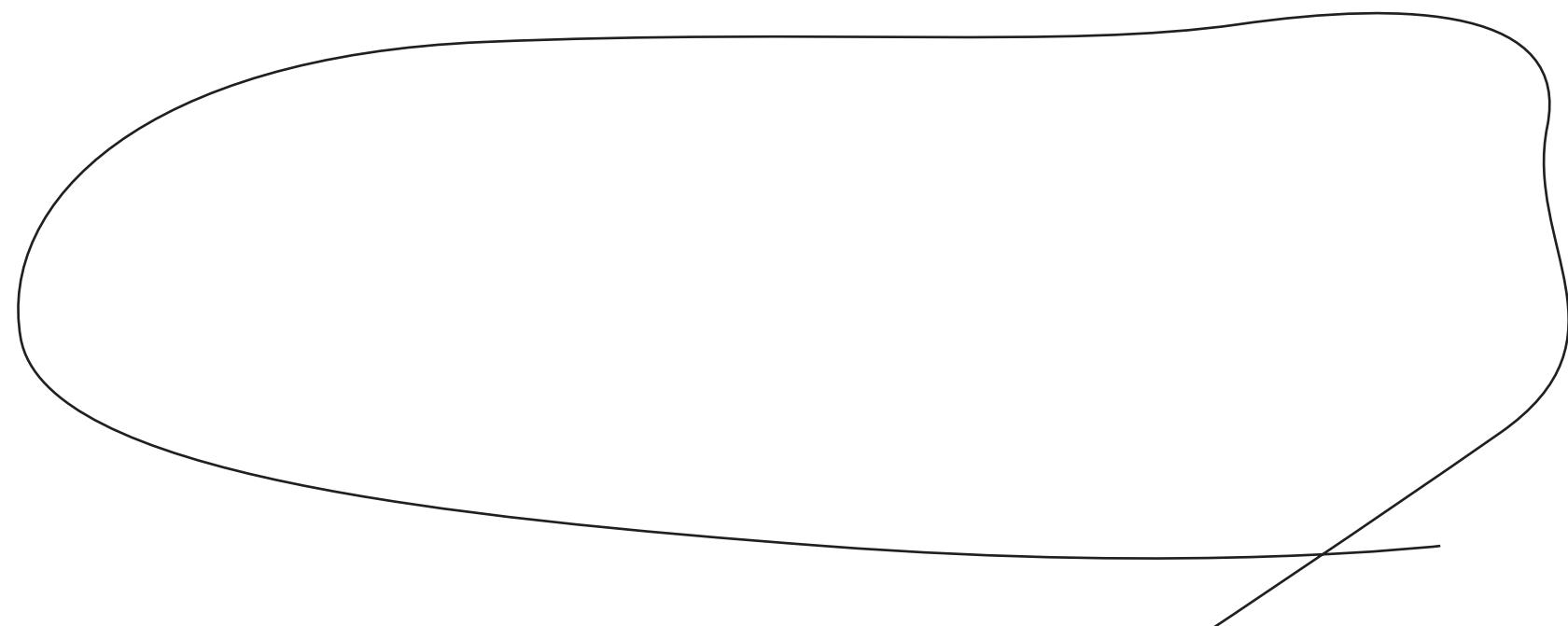
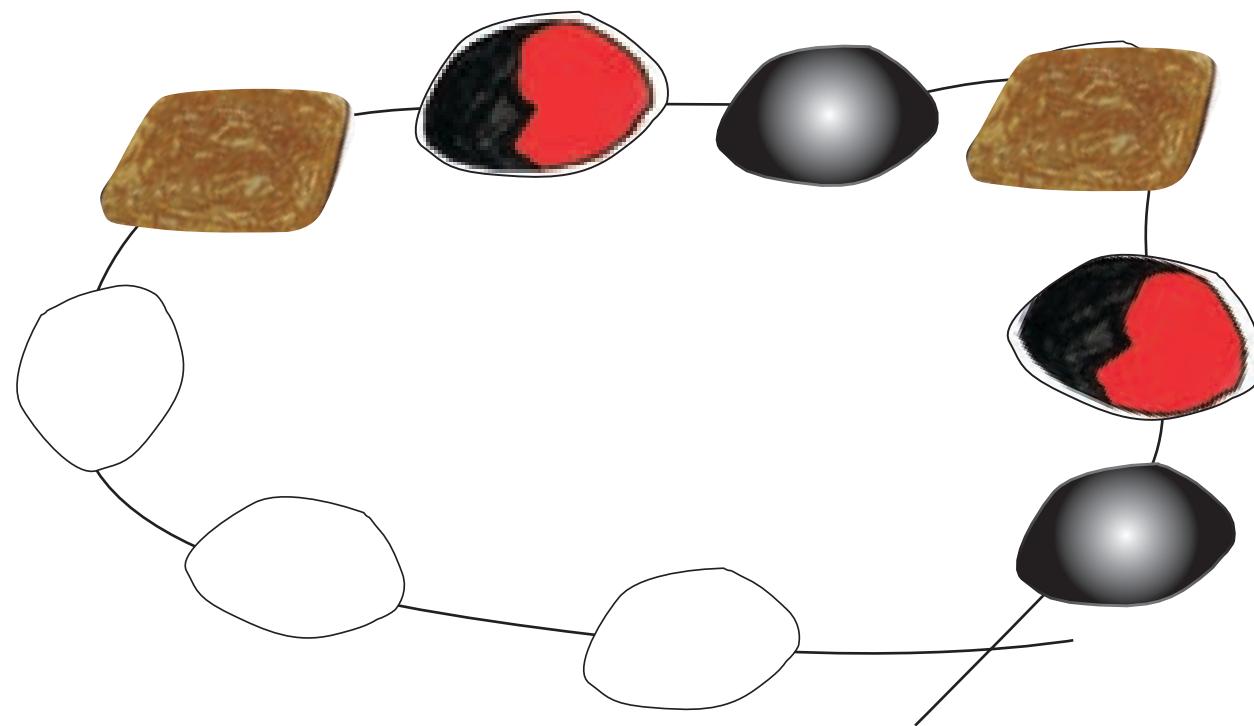
- Uisa kaina tankan?
- Uisa okin kaina unionuxun mapú mënion?
- Añu kara mitsun 'aisama 'iaxin?
- Añu anun kuaiti ñu kama ribi karanuna mapú unioti 'ain?

Sënën tankëxun kamina an mi 'akinkë kipi papa 'imainun tita ribi asábi ka kixun kati 'ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Kamina anun kuaiti mapú akë min kuënkë kama ain ñushin atankëxun mi abëtan kirika akë tua kamabëtan ñuiti ain, anuxun kamina mibi min tëñuti unioti ain.





En anë:

Katín kama 'imainun mëñuti kama kananuna 'ati 'ain

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Tuá kama kamina timëkin nitsinaxun uisa okin 'ati kara usabi okin kuaimiti 'ain (nukë bënë, xanu).

Nukë bënë, xanu, usa okin (usai 'iti kamina ñuixunti 'ain ésa okin, rabë 'imainun achushi okin mëkën tashkati achushiti xëikiti 'imainun bëtsi ñu kama ribi). Kamina bëtsi bëtsi ñu bëru kama achushi ñu nu nanti 'ain tuá kaman ain kuëenkë binun kixun.

Ênë kuaiti 'akin kamina, ñu bëru kama anunbi a mëñuti ñu kama 'imainun katin kama tankin ribi rabë 'imainjun achushi okin tuá kama 'amiti 'ain.

Ñu bëru kama bukunkë anun kamkina katin 'imainun mëñuti ñu kama ribi tuá kama 'amiti 'ain.

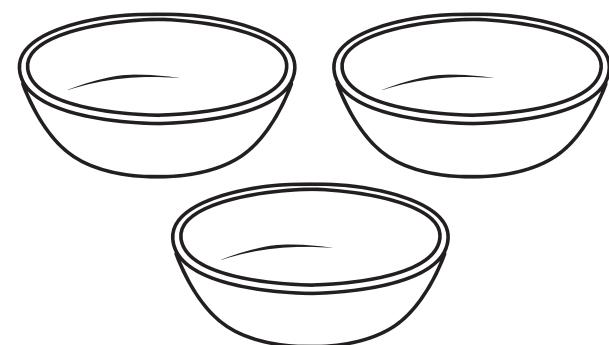
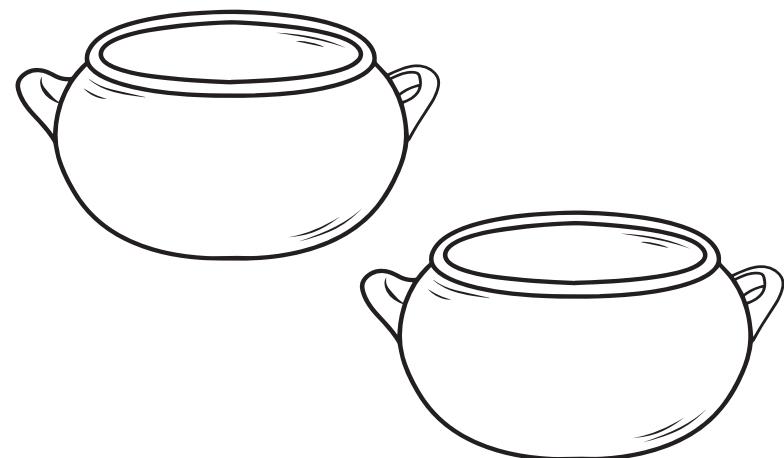
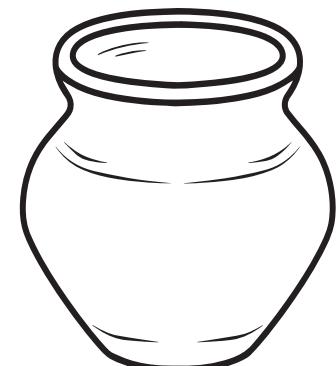
Anua tuá kaman ain 'akë katin 'imainun mëñuti ñu kama bukunti kamina mënioti 'ain, anuxun ka uisa okin kara a ñu kama 'axa kixun raíri ñuixunti 'ikën.

- Kamabi kara uiti mëñuti 'ikën?
- Uiti ñu bëru kaman 'akë kara katin kama 'ikën?
- Uiti ñu bëru kaman 'akë kara a mëñuti kama 'ikën?
- Uisa okin mëskukë kara ñu bëru kama 'ikën?

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Ñu bëru kama a kamina uinu ikë kama ax pain kara rëkuënakë ikë a istankëxun chëxëoti ain.





En anë:

Uisa ñu kama karanuna maputan ati aín?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá kama '' imainun xanu tuá kamabë Kamina, piti ñu marui kuaiti 'ain.

Kamina, piti ñu marui kuaiti 'ain.

Anuxun 'ati a kamina upiokin mënbioti 'ain. Piti 'akë kama a me 'akë ñutënu nanan kamina a xëati kama mapú 'akë anu nantinu nankin mapú 'akë ratu kamanu ro ua, ro bimi nankë a kama ribi bukunti 'ain.

Kamina nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama bëtan a mi 'ái kuanti kuaiti mënioti 'ain.

- Añu uniokë ñu kaina isin?

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kamabë kamina a piti ñu marui kuaiti 'ain. Kamina ñukáti 'ain:

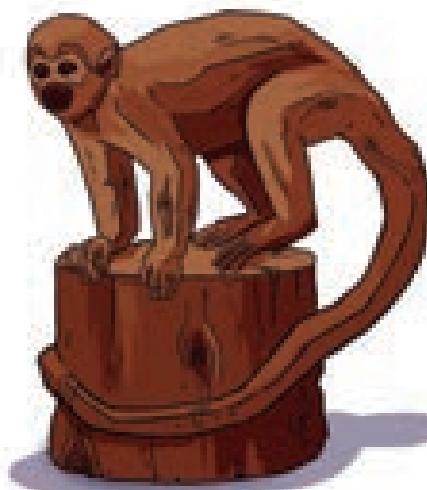
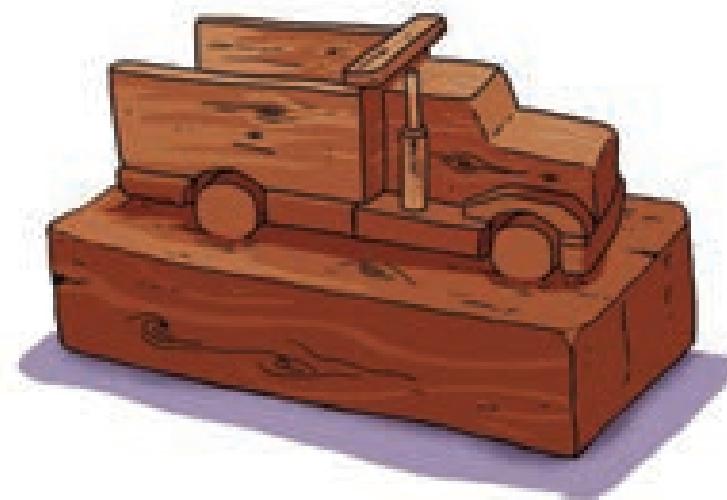
- Me 'akë ñutë anun ñu 'aruti kara asábi 'ikën?
- Mapú 'akë ratu anun piti kara asábi 'ikën?
- Anuxun piti 'ati xubunu 'ikë mapú 'akë bëtsi ñu kama ribi kaina 'unan?

Min kirika 'amikë tuá kaman mi ñuixun mainun kamina, ain ñushin tankin 'akë a kama këñunbi mapú uniokë ñukama ain anë kama achushi kirika chanu 'ati 'ain.

Tuá kama kamina an un tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë anun piti ñu nashpa kama a kamina tupunkin isti ain, anuxun kamina uiti itsa kara axa á bëtsimi sionkin tëkiti ain.





En anë:

Uisa nêtën kara nuna tari kama pañuti ain?

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Min kirika 'amikë nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama ain papa kamabë banakin kamina, anun ñu" i kama nurëti 'unanti achushi nêtë kananuna nanti 'ai kixun kati 'ain, a ñuikë bana ka kiti 'ikën "Anun i nurëti nun ñu kama mënioti nêtë "kiax kikë.

Papa kama kamina anun i nurëti ñu kama rinbëtsinun Kixun kati 'ain.

Usa otankëxun ka papa kama achushi achushinën aín bëchikë a ñu kama usa okin 'ati 'unanmiti 'ikën.

Bbëchikë a ñu kama usa okin 'ati 'unanmiti 'ikën.

A ñu kama aín bëchikë ismitan këxun ka, uisa okin bëchikë a ñu kama usa okin 'ati 'unanmiti 'ikën.

- I tërënxun pain karanuan rabiti ñu 'axunti 'ikën?
- Uisa okin kara i tërëkin mënioti 'ikën?

Kamina mi 'akinkë a kupi papa kama asábi ka kixun bëchikë a ñu kama usa okin 'ati 'unanmiti 'ikë kixun kati ain.

Tuá kama kamina anun tëti kirika mëtikana usokin ati unamiti ain.

► Kirikanu ikë 'í nurëkin akë ñu kama a kamina isti ain. Anuxun kamina min sinankë uisa kara a ñu ikë kixun kuënëoxun ñuiti ain.





En anë:

Nún unankë ñu kama tantëkënti

► Án kirika amikë xanun unanti bana

Nukë bënë tuá kama 'imainun xanu tuá kama kamina anu purutinu nankë ain 'akë kirika istëkënen kati ain.

- Añu ñu kama anun 'akë kara a ñu kama 'ikën?
 - Uisa kuënë kaina mapú 'akë ñu kama anua isan?
 - Uisa anun kuaiti ñu kama kara mapú 'akë 'ikën?
 - Añu kaman 'akë kara katin 'imainun a mëñuti kama ikën?
 - Añu kaman 'akë kara i térékë kama ax 'ikën?
 - Anun 'ati uisa ñu kama kara mitsun papan 'akë 'ikën?
 - Nun 'unankë ñu kama unionti a kushioti kupí Karanuna aña kama 'ati 'ain?
- Tuá kama kamina anún tëti kirika mëtikanan usokin ati unamiti ain.

► Min kuënkë tëti ënë kirikanua mi unankë ain ñushin a kamina ati ain. Anuxun kamina ñuiti ain. Min xubunu buantankëxun kamina min papa imainun min titi ismiti ain.



Ex kana kana ësa ain, ën aintsi imainun ën ëma



Tayaspatampane mango Ptsekiya

Án kirika amikë xanu kana mi énë kirika mi inani. Kmina án tuá bëruankë kama (tita, papa, xukën, xuta, chichi) a kama énë kirika álbum kakë ati kati ain.

Atubë banakin kmina ñukati ain:

- ¿Añu kara míñ tuakën unanti ikëñ?
- ¿Asabi kara énë álbum ati ikëñ?
- ¿Uisa kupi?

Kmina ficha kama ax ka xubunuxn kaia imainun dibujonën ati ikë kixun kati ain.

Sënëontankëxun kmina álbum á mibë tuá kamabëtyan ñuiti ain.

Kamabi án kirika ati akinkë á kmina asabi ka kixun kati ain.

Xanu an kirika amikë kamin kirika álbum kakë ñachati ain.

(Ex kana ësa 'ain)

Nukë bënën
tuakën anë



‘En anë ka ‘ikën..... enëx ka kia.....

Kana.....baritiañu 'ain.....

'Ex kana..... 'ain.....

Xanu
tuakën anë



► Papa kama 'imainun tita kaman 'unanti bana

En nuibakë papa imainun tita kama.

Min bëchikë nukë bënë 'ianan xanu tuá abëtanbi enë bana iskin:
kamina ñukáti 'ain.

Min bëchikë kamina ñuixunti 'ain.

Enë tuá kama uinu 'ikë a iskësa kaina 'ain?

Anuaxa bakëan.

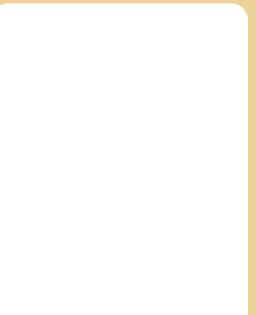
An bakënia isa uni kama.

Ain anë nanti min sinan.

Uisai kikë kara ain anë a kamina ñuixunti 'ain.



Ën ane kama kana únanin

<p>Madre</p> <hr/> <hr/> <p>Padre</p> <hr/> <hr/> <p>Domicilio del Menor</p> <hr/> <p>Distrito</p> <p>Provincia</p> <p>Departamento</p> <hr/> <p>Observaciones</p>	  <p>Indice derecho del declarante</p>   <p>DR. CARLOS FERNANDEZ CARRANZA JEFE NACIONAL</p> <p>000169 000169 02444P 0113 2222759</p>
---	--

► Ën nuibakë papa imainun tita kama

Tua kama kamina rëkuëonkin ain kirikanën DNI copia ñukati ain.

Achushi shakuti kamina tua kama ikinti ain `` ën anëkama'.

Uisa kara ën anë ikë kixun kana unanin.

Uisa kara min anë it?

Ën anë ka ikën.

Ën papan a ën unanti kUPI ën anë nanxa.

A kUPI kana chuamashirua tanin ën anëñU kUPI.

Tua kama kamina ñukati ain.

Kamaxbi karanuna nun anëñU ain?

Uin kara mitsun anë nanxuax?

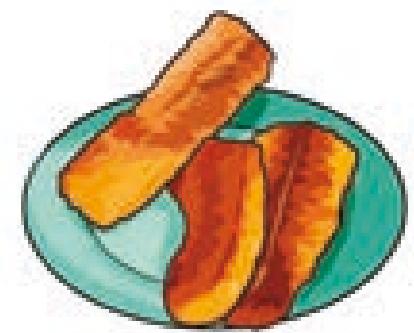
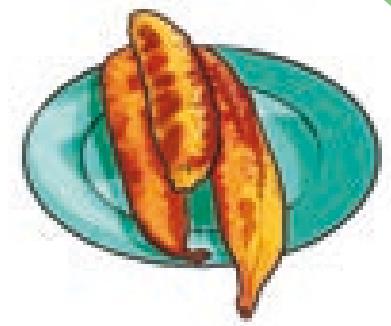
Uinuxun kara DNI kirika a biti kUPI anë inanti ikën?

Tua kama kamina uni apanën kirika DNI ismitankëx atubë banati ain.

**Min papa imainu min titan mi akimainun kamina DNI nu ikë bana kama a unanti ain.
A nuxun kamina sënëonkëma a sënëontankëxun mij kirika akë xubu anuxun ñuiti ain.**



Ën kuënkë piti



Ën anë:

► Papa kama 'imainun titā kaman 'unanti bana

Min bëchikë nukë bënë 'ianan xanu tua abëtanbi ënë bana iskin kamina:

Ain piti ñu kama ñukáti 'ain.

Uisa piti kaina 'itsaira pisa tanin?

Uisa ñu kama këñun kara aruti ikën?

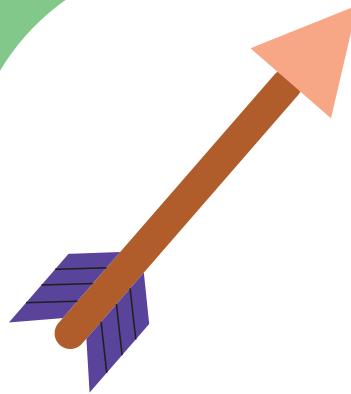
Añu ñu kama këñun kara min 'aisa tankë piti 'ati 'ikën.

Ñukátan këxun kamina min bëchikë piti kaman ñushin tankin akë a takashkati 'imainun ain kuëenkë piti ashi chëxëoti a kama 'akinti 'ain.

Nachakin kamina inshati ain.



Ën kuënkë kuaiti



Ën anë:

► Papa kama 'imainun titi kaman 'unanti bana

Min bëchikë nukë bënë 'ianan xanu tua abëtanbi ënë bana iskin kamina:

Aín kuëenkë anun kuaiti ñu ñukáti 'ain.

Uinu 'ikë anun kuaiti ñu ax kara min kuëenkë a 'ikën?

Min kuëenkë anun kuaiti ñu anun kuaikin kaina uisa tanin?

Min bëchikëbë kamina anun kuaitinën 'itsamashi kuaiti 'ain.

Kamina tuá kama anun kuaiti ñu kama ñuixunti 'ain.

Min bëchikë kamina ain kuëenkë piti 'imainun anun kuaiti a kama, ain ñushin tankin 'atankëxun takashkanan chëxëonun 'akinti 'ain.

Nachakin kamina inshati ain.



En titan kuënkë piti

En tita ka ësa ikën

Ain bakëan nëtë kipi nun
tita kuëmiti

En titan anë ka ikën..... En titan baritia.....

En titanan en kuënkë.....

En anë

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain.

Ain kuënkekë piti ñui kamina banati ain, imainun añën mëskukin kara aruia a kama.

Ñukakin, kamina añu kara ain bakëan baritia ikëbëtan inanti kuënia a ñúkati ain.

Anuxun kamina ain kuënkekë ñu xantankin kirikanu axun chëxëonun kati ain.

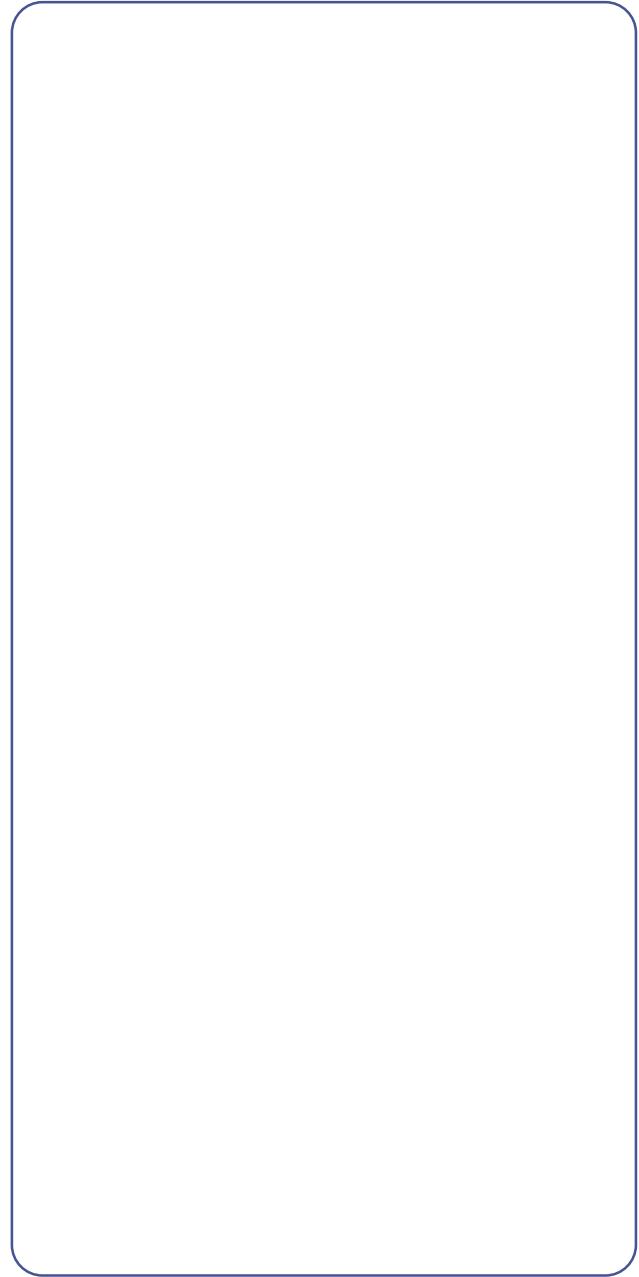
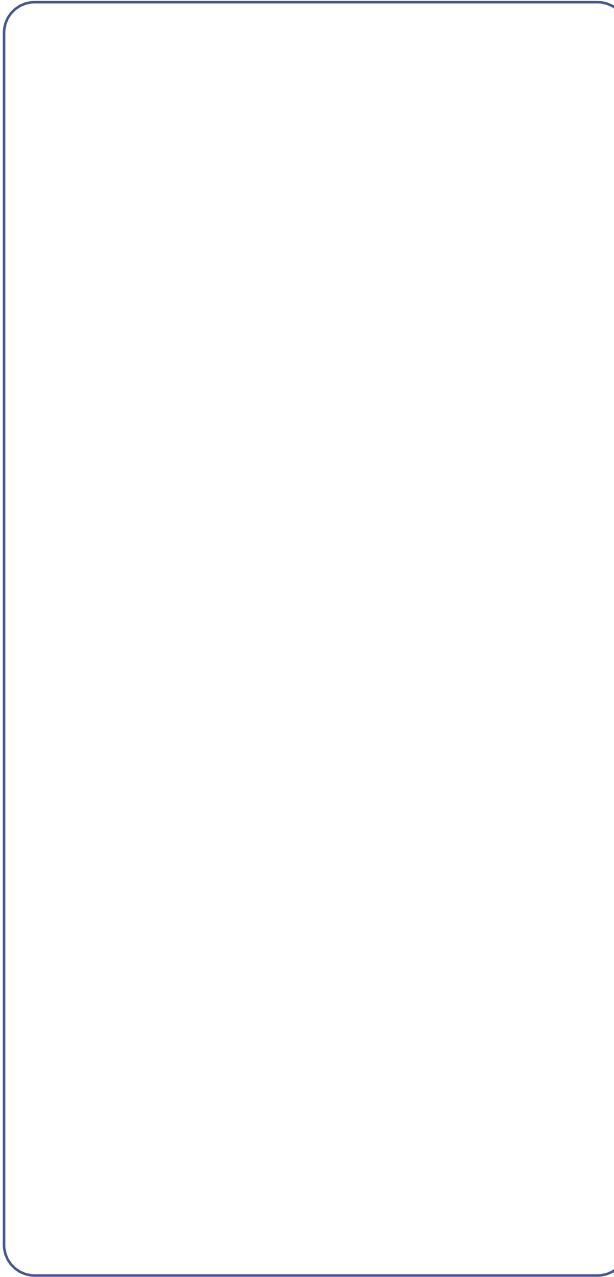
Ñachakin kamina inshati ain.



Ën papa ka ësa ikë

Ën papa ka esa ikën

Ain bakëan nëtë kipi nun
tita kuëmiti



Ën papa anë ka ikën..... Ën papan baritia ka ikën.....

Ën papan kuënkë ñu ka ikën.....

Ën anë

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain.

Ain kuënkö piti ñui kamina banati ain, imainun añën mëskukin kara aruia a kama.

Ñukakin, kamina aña kara ain bakëan baritia ikëbëtan inanti kuënia a ñukati ain.

Anuxun kamina ain kuënkö ñu xantankin kirikanu axun chëxéonun kati ain.

Ñachakin kamina inshati ain.



Ën chirabakë imainun ën xukën kama

Xukën:

Chirabakë:

Ën anë:

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain.

Ain kuënkö piti imainun ain kuënkö kiuati kama ñui kamina banati ain.

Ñukakin, kamina aňu kara ain xukën nan akë ñu kuëniaňu a ñukati ain.

Ñachakin kamina inshati ain.



Ën chichi okë kama

Ën chichin anë.....

Ën chichin baritia.....

Ën anë.....

Ën bëntan anë.....

Ën bëntan baritia.....

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain.

Min xutabe kamina banati ain.

Uiti kara ain bari ikë kixun kamina ñukati ain.

Min bechik'ë kamina aun bënta bana ñukanun kati ain.

Anu xun kamina ai anë kama kuënëonun kati ain.

Min bëntan ñushin kamina chëxëoti ain.

Ñachakin kamina inshati ain.



Ën bëntokë kama

Ën chichin anë.....

Ën chichin baritia.....

Ën anë.....

Ën bëntan anë.....

Ën bëntan baritia.....

►Papa kama imainun titä kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain:

Nukën chichi imainun nukën bënta kamabë kamina banti ain.

Uiti baritiañu kara kixun kamina ñukati ain.

Kamina bana ñuimiti ain.

Anuxun kamina ain bëntan anë kirikanu kuënëonu min tua akinti ain.

Ain bëntan kaia kamina kirikanu takashkati ain.

Ñachakin kamina inshati ain.



Ë ká xún áxa

Upi iti okin ka ë ikaraxa.....

Xura ikë ë ronkëxa..... abiranën.....

Ën anë.....

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati.

Uisokin kara ikaranxa a kamina tua kama ñukati ain.

Mukuranën ka toánxa.

Ñachakin kamina inshati ain.



Kanix kana isatanín

Kanitankëx kana isatanxu ai

Uisa kipi.....

Ën anë

► Papa kama imainun tita kaman unanti bana

Min tua akima kamina min bëchikëbëtan ñachati ain:

Abë banakin kamina tua ñukati ain.

Añu kaina kanitankëx isatani?

Kanitankëx ikaskë a kamina tua kama ain kirika axun chëxëonun akinti ain.

Ñachakin kamina inshati ain.



Kanahuna kamaxunbi usai ifi bana a tani ifi ain



A iskin ati bana kama

En nuibakë uni imainun xanu án kirika amikë, enë kirikanëx ka usokin anuxun kirika amikë xubu anuax, upiti kamaxbi tëti sinanxun akë ikën.

Kananuna kamabi án kirika akë tuá kama abëtan á bana kama usai kirika akënuax iti kama á kuënëotankexun, kirika akë xubu anu istisabi itanun takashkpati ain.

Mín sinankë bana upibu kama aribi kamina kirika anu kuënëoti ain.

Enë bana kama ka tuá kama á taní iti, upi unankë iti nikën, nun akë ñu kamabi ribi unanti kupi, iconos, gráficos o grafismos a kama ati kupi. Usoxun kamina ratukinma tuá kama upiokin unamiti ain.

Tuá xuratsubu jardinu ikë á kamina upiokin bëruankin ain kirika ati unanti akinti ain, tuá kama án ka abi ñu ati atipaimaxa akupi, kamina kamabi ñu atinu min tua, min bëchikë akinti ain kamina sinanti ain.

Nëtë pëui kananuna kánanti ain



Anë:

Nëtë
Usai iti bana kama



Kamabi nëtën saludananti.

lunes

martes

miércoles

jueves

viernes



Kuaiti anun kuaikë kama á upiokin mënioti.



Rairi tua kamabé anun upitax kuaiti ñu kama.



Anuxun én kirika akë xubu imainun én éma manishokinma upi imiti.



- ▶ Kamina primera semana anun tua kaman mëskú figura kama takashkanun kati ain, usai iti bana á tankin sinankindos.

Nachakin kamina inshati ain.





Ëbëtan kirika akë tuá kama kana upioin

Anë:

Nëtë
Usai iti bana kama



Kamabi nëtën saludananti.

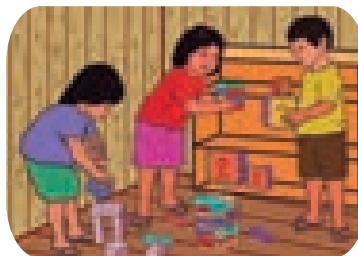
lunes

martes

miércoles

jueves

viernes



Kuaiti anun kuaikë kama á upiokin mënioti.



Rairi tua kamabé anun upitax kuaiti ñu kama.



Anuxun ën kirika akë xubu imainun ën éma manishokinma upi imiti.



► Kamina Segunda semana anun tua kaman mëskú ñu kama anun chëxéonun kati ain, usai iti bana á tankin sinankin.

Nachakin kamina inshati ain.



Kamabi ispiku bëmanu ikë ñu kama a kamina upiokin nanti ain



Anë:

Nëtë
Usai iti bana kama



Kamabi nëtën saludananti.

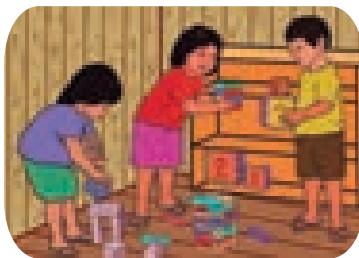
lunes

martes

miércoles

jueves

viernes



Kuaiti anun kuaikë kama á upiokin mënioti.



Rairi tua kamabé anun upitax kuaiti ñu kama.



Anuxun én kirika akë xubu imainun én éma manishokinma upi imiti.



► Kamina tercera semana anun tua kaman sionkin ain kuënkekë mëskú ñu kama anun kati ain, usai iti bana á tankin sinankin.

Nachakin kamina inshati ain.





“Ex kana kushi aish ën
nami upi ain”

Án kirika anikë xanun unanti bana

Án kirika amikë xanu, énë fichax ka ikë tuakaman nëtëtibi anua x usai iti ñu kama akin unanti:

- Upiti mëniokakë imainun chukakë kananuna nukuti ain.
- Kamina pinuxun, pitankëxun imainun puikuatsianx mëkën chukati ain.
- Pitankëxun tibi kamina min xëta chukati.
- Kamabi piti kamina piti ain.

Tuá kaman ka kamabi nëten énë ñu kama atankëxun ain ficha anu inshati ikën.

Kamina kaia takashkanan, chëxéonan anun kati ain, uisa kara ain grado ikë unantankëxun.

Kamina sèmana tibi ficha kama anun tëti ain.

Kamina tua kama atun akë ñu kama ax ka asabi ikë kixun kati ain, anuxun kamina án atipakëma tuá kama upiokin aisama okinma akinti ain.

Iskin kamina án atipankëma tuá kama ain anë kama kuëoti ain.

Ën mëkën kana piti narakaxun Pai chukati ain



Anë:.....

Nëtë
Usai iti ñu kama

lunes

martes

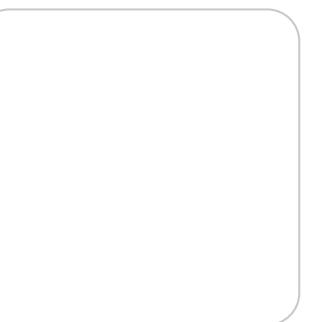
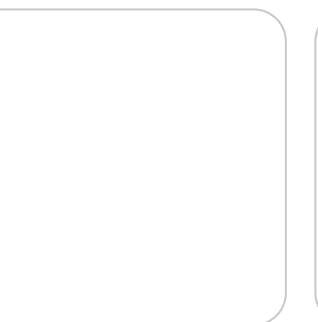
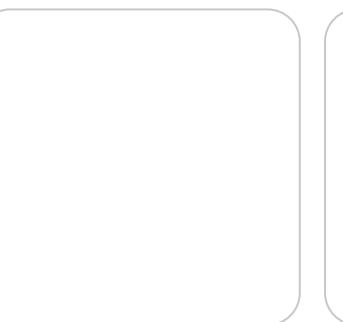
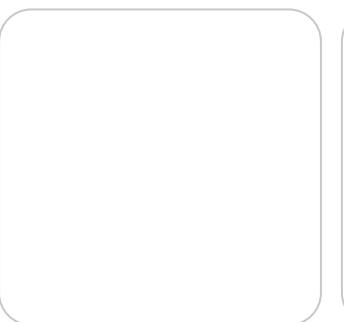
miércoles

jueves

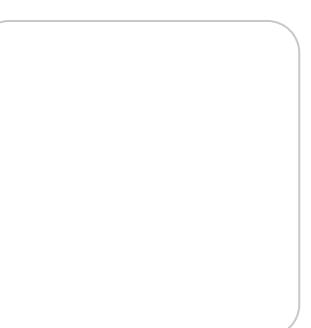
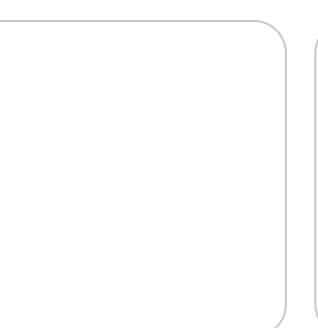
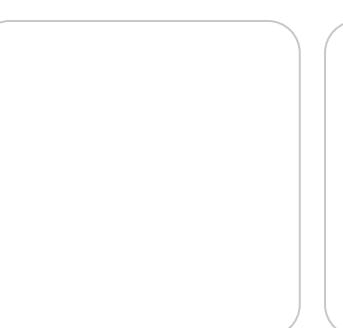
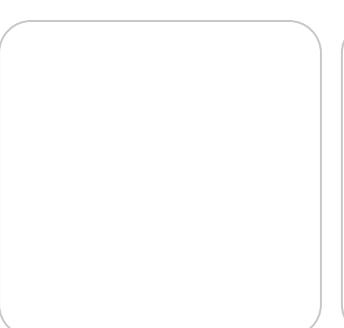
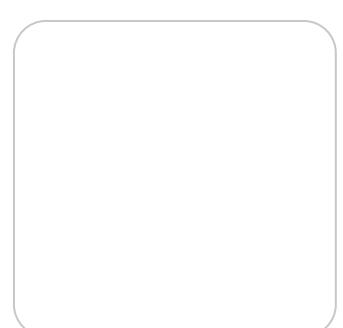
viernes



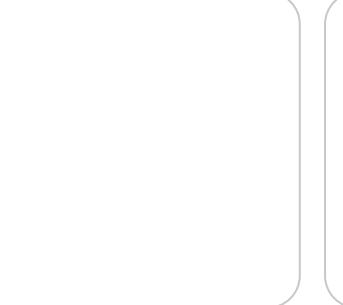
Upi chupa kana
pañuti ain.



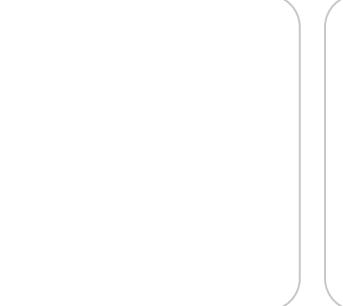
Pinuxun, pitankëxun
imainun puikuatsini
utankëxun kana ën
mëkën chukati ain.



Pixuntibi kana ën xëta
chukati ain.



Kamabi ën piti kana
piti ain.



- ▶ Kamina semanatibi kaia takashkanan, chëxéonan anun kati ain, uisa kara ain grado ikë unantankëxun.

Nachakin kamina inshati ain.



Ën mëkën kana piti narakaxun Pai chukati ain



Anë:.....

Nëtë
Usai iti ñu kama

lunes

martes

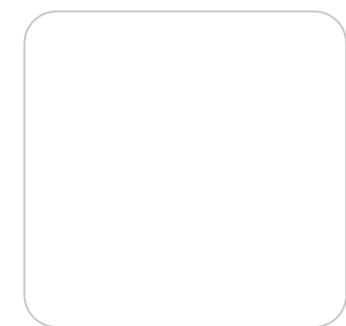
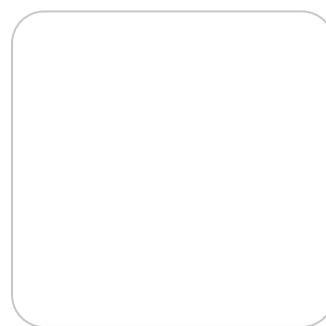
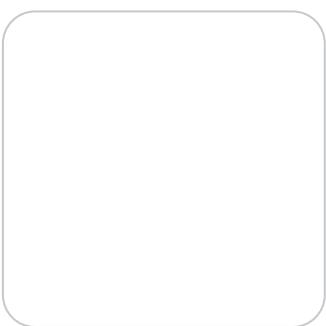
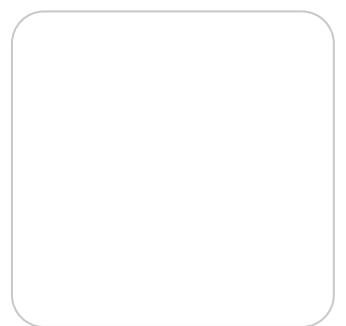
miércoles

jueves

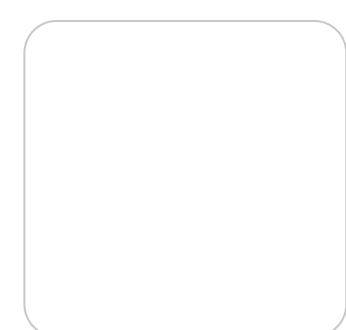
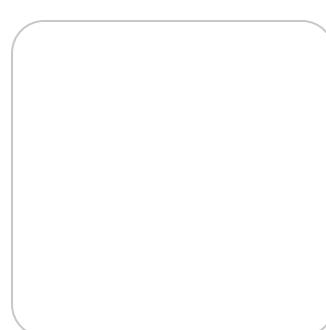
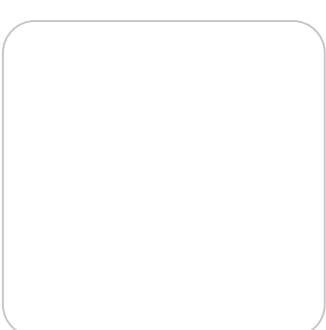
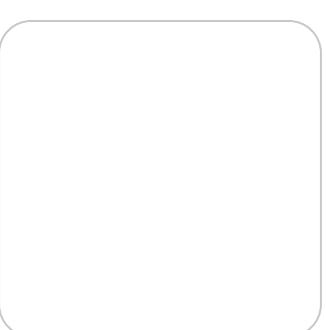
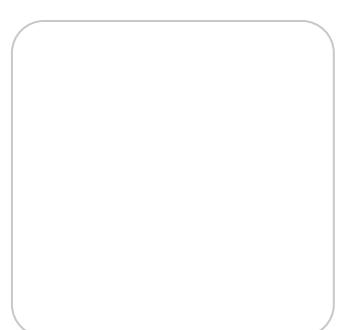
viernes



Upi chupa kana
pañuti ain.



Pinuxun, pitankëxun
imainun puikuatsini
utankëxun kana ën
mëkën chukati ain.



Pixuntibi kana ën xëta
chukati ain.



Kamabi ën piti kana
piti ain.



- ▶ Kamina semanatibi kaia takashkanan, chëxéonan anun kati ain,
uisa kara ain grado ikë unantankëxun.

Ñachakin kamina inshati ain.



Ën mëkën kana piti narakaxun Pai chukati ain



Anë:.....

Nëtë
Usai iti ñu kama

lunes

martes

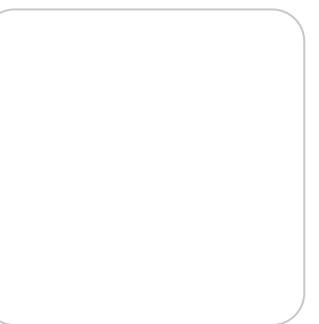
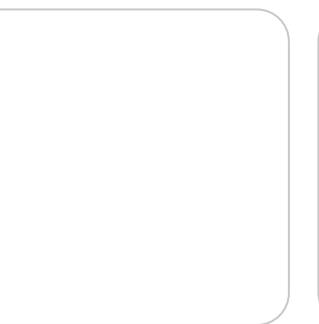
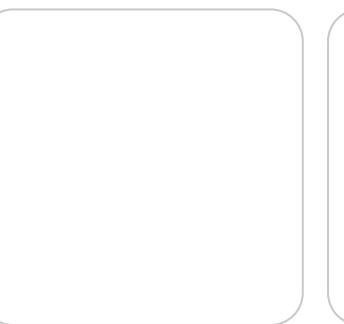
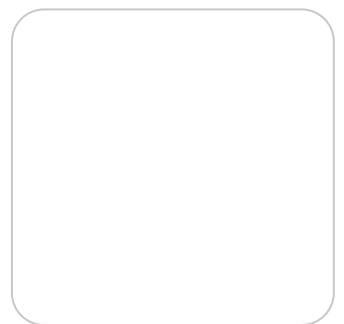
miércoles

jueves

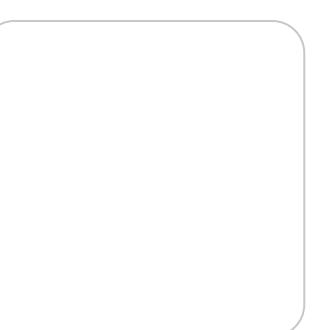
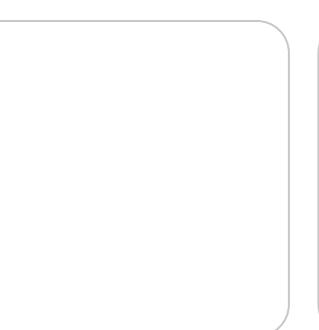
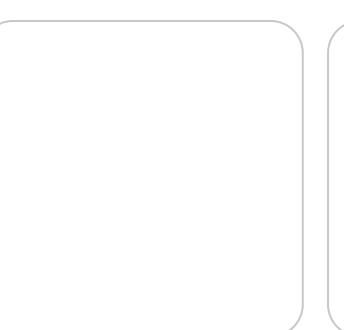
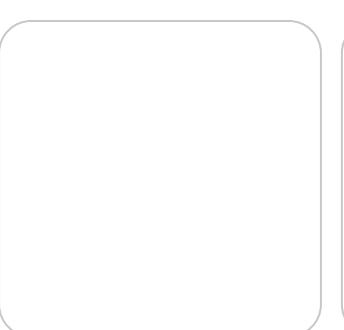
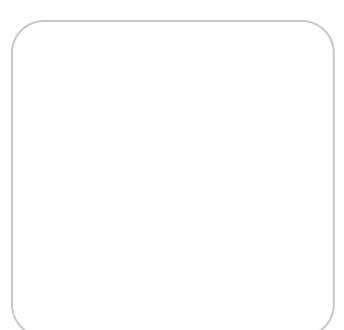
viernes



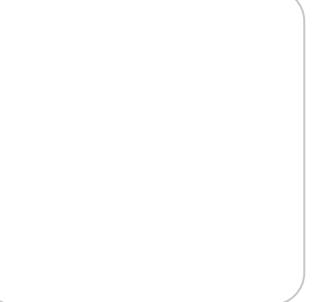
Upi chupa kana pañuti ain.



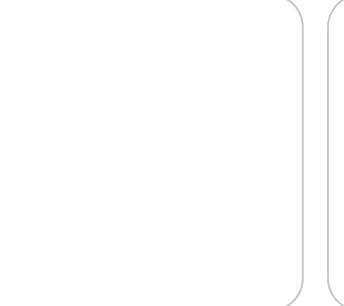
Pinuxun, pitankëxun imainun puikuatsini utankëxun kana ën mëkën chukati ain.



Pixuntibi kana ën xëta chukati ain.



Kamabi ën piti kana piti ain.



► Kamina semanatibi kaia takashkanan, chëxéonan anun kati ain,
uisa kara ain grado ikë unantankëxun.

Nachakin kamina inshati ain.



Ën mëkën kana piti narakaxun pai chukati ain



Anë:.....

Nëtë
Usai iti ñu kama

lunes

martes

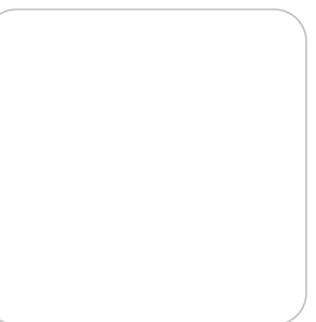
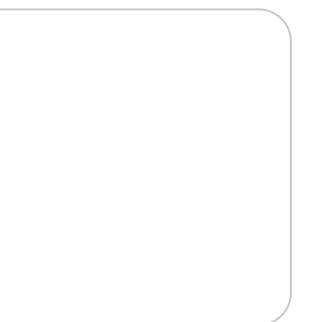
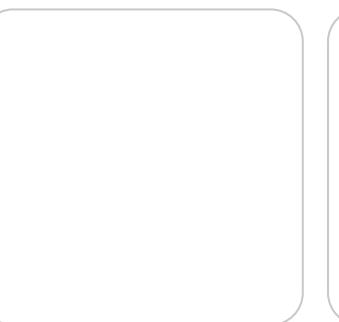
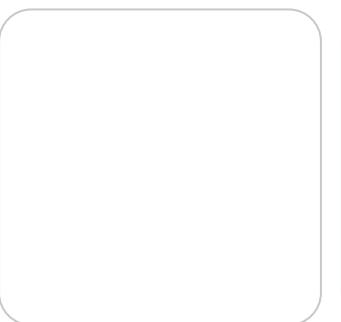
miércoles

jueves

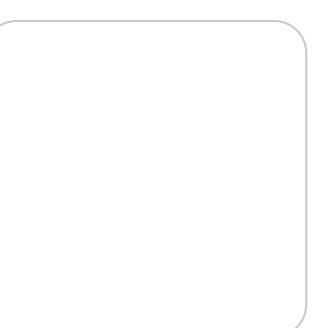
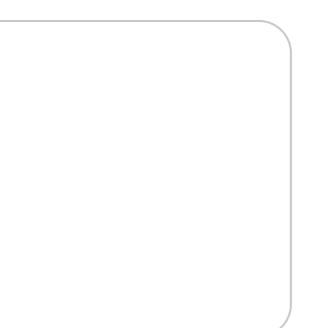
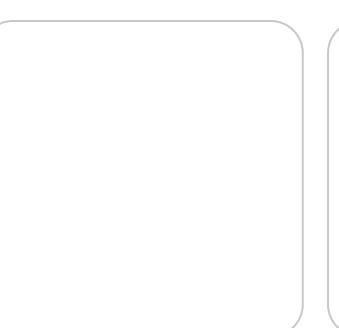
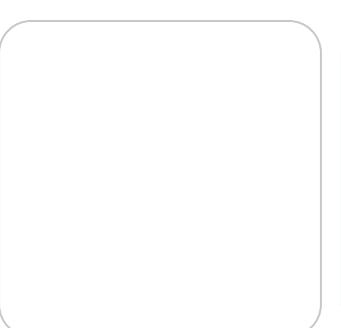
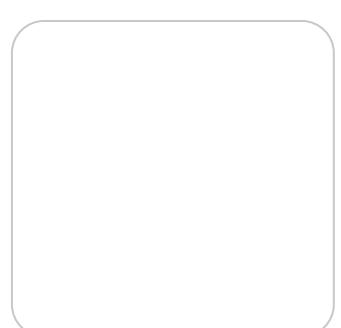
viernes



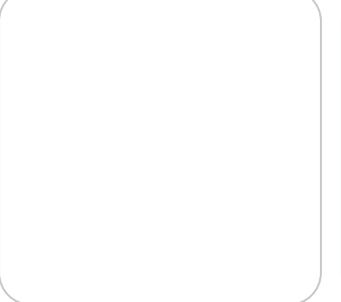
Upi chupa kana
pañuti ain.



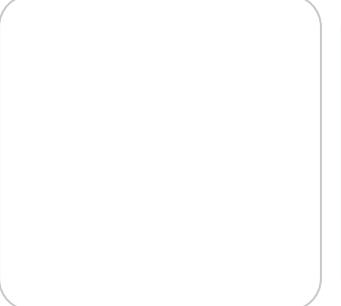
Pinuxun, pitankëxun
imainun puikuatsini
utankëxun kana ën
mëkën chukati ain.



Pixuntibi kana ën xëta
chukati ain.



Kamabi ën piti kana
piti ain.

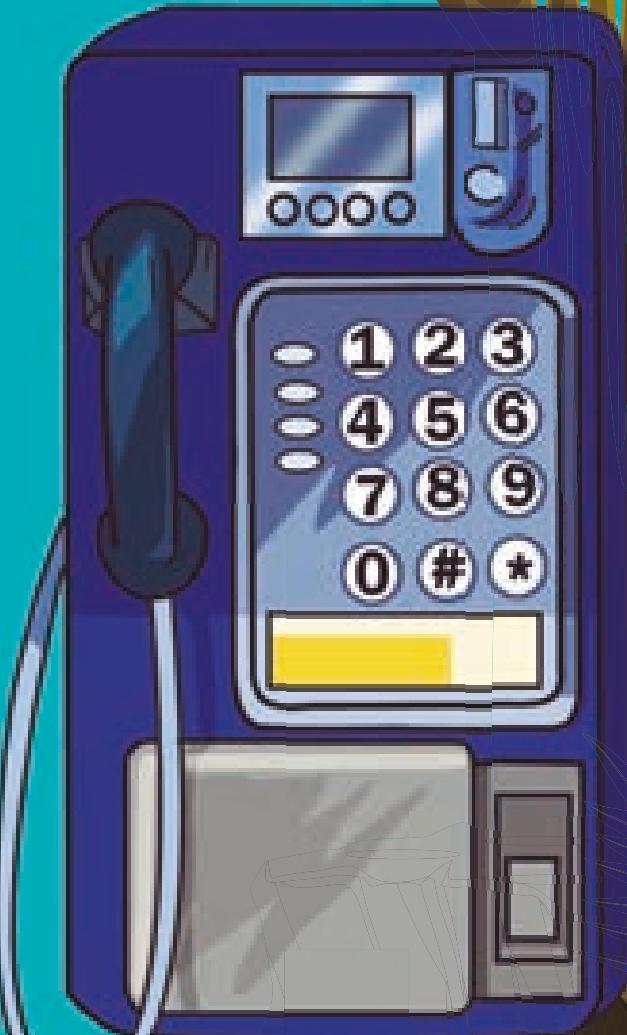


► Kamina semanatibi kaia takashkanan, chëxéonan anun kati ain,
uisa kara ain grado ikë unantankëxun.

Nachakin kamina inshati ain.



Kananuna banán kánanti ain



Án kirika amikë xanu imainun apu kaman unanti bana

Uisai anun banati, uibë abë banati kara kixun kamina puntëti ain.

Min émanu ikë anún banati a kamina mi kirika amikë tuá kamabë kuantan këxun ñachati ain.

Anuxun kamina upixun uisa kara kara anun banati ñu ax ikë ñachamiti ain.

Kamina anun banati ax ka anun urakëo anun nun aintsibë banati ikë kixun ñuixunti ain.

Anuxun kamina uisa numero kara min éma rapasu ikë, anun banati kara uisa ikë putënun kixun kati ain.





En anë:

► Án mi kirika amikë xanu min ömanu ikë apú, min tita, min papa ain numero celular kamina puntëti ain.

Kamina aín numero kama a chëxëoti ain.



Usai ribi nu kánankë, kuënánankë

En anë:

► Án kirika amikë xanu an ati

Mi kirika amikë tuá kama abë kamina min émanu ikë anun banati ñu á ñui banati ain, anuxun kamina ñukati ain Uisoxun karanuna nun émanuax inukë ñu, bana kama kuatin? Usokin karanuna ura ikë nun aintsi kamabë banati ain?

Uisokin karanuna ñu urakëo buamiti ain? Añunën karanuna nó kuaia isín?

Tuá kama kamina kirikanu ikë ñu kama anu á, anún banati a tankin anun kati ain.

Raio, kirika kuënëokë, anu ñushin, kaia pikukë a kama, anuxun ka takash kapati ikën.

Nachakin kamina inshati ain.



Ën ëmanu ikë ñuina kama



Án kirika amikë xanun unanti bana

Ên nuibakë xanu kana mi anu kamabi ñuina ikë kirika ismin.

Anua iskin ka tuá kaman ñuina kaman kaia á, tēapatankëxun sënënonkëma á sënëoia.

Ênë tētinëx ka ikë tua kaman anua uisa ñuinakara kanioti iaminun ninu ikë a kama unanti kupi, kara axa kixun unanti kupi akë ikën, ain anë kama uisa iskë kara kixun aia ka uni imainun xanun apanën akinti ikën.

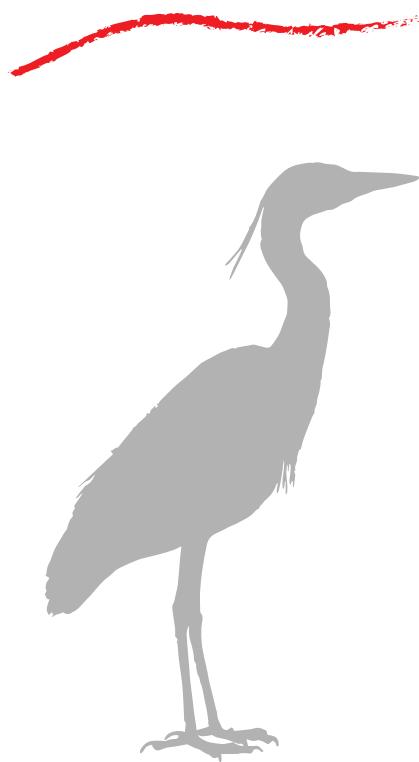
Kamina uisai kara ain kuënkë ñu isatania inun kixun atu kuëmikin tamiti ain.

Tuá kama kamina nun émanubi ikë ñu kama anun ain kuënkë kuaiti atankëx inun kixun kanan, ain sinankësa oi inun kixun katí ain.

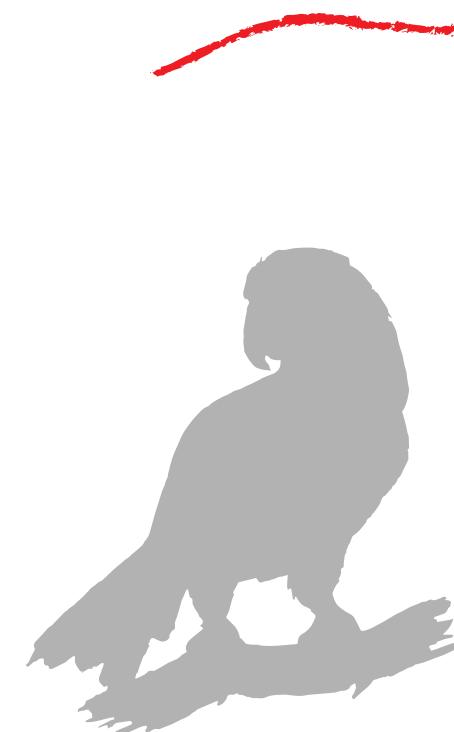
Kamina papa imainun titá a kama ribi tuá kama akë tëti kama anu akinun kixun katí ain.

Tuá kaman akë tëti kama a kamina asabi ka kixun isanan akëma kama á akinti ain.

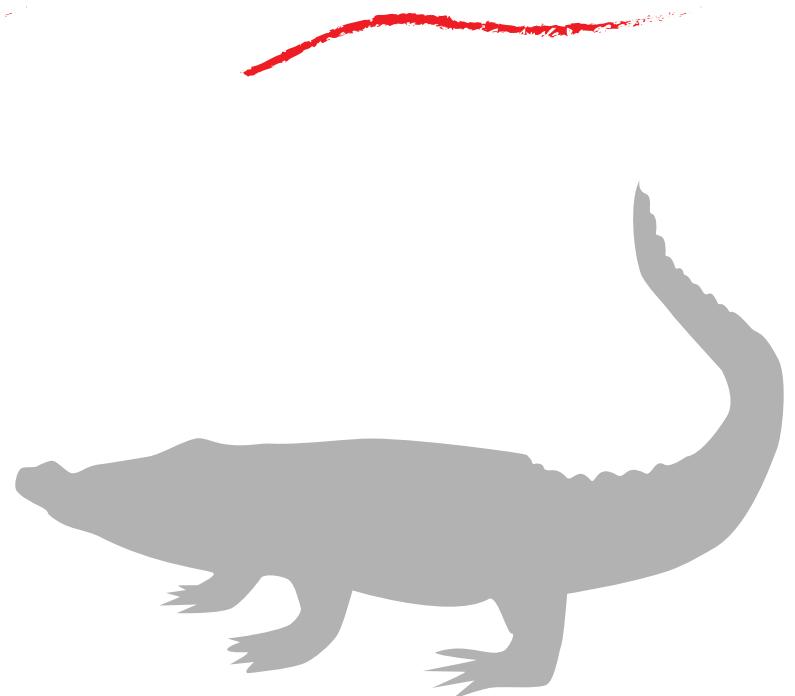
Manxán



Chari



Kapë

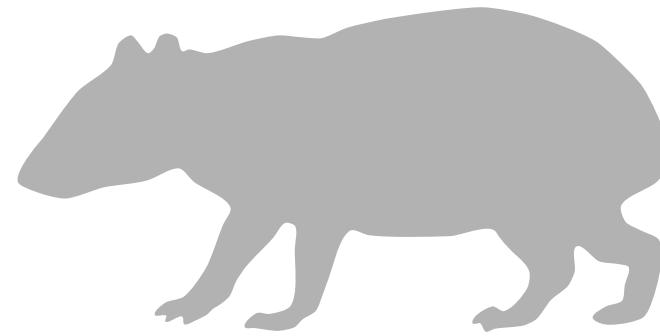


Manxán ax ka ñuina pëchiñu ikë bakanu ka bukuia, usa ixun ka tsatsa pia.

Chari ax ka ñuina pëchiñu ninu bukukë ikën, usa ixun ka naënu xëki apakë pia.

Ënë ñuinanëx ka baka nëminu ia an ka tsatsa pia.

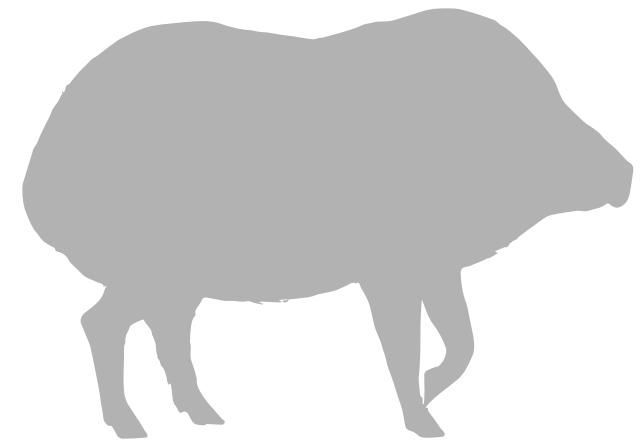
Anu



Basa



Ño

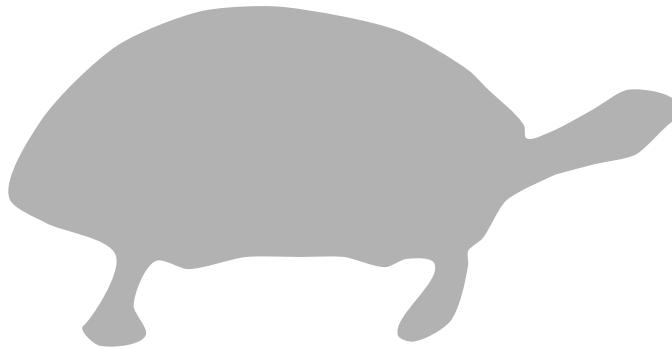


Anu ax ka ninu ia, ain namix
ka pikëx upi ikën án ka atsa
apakë pia.

Ênë ñuinanëx ka ninu ia, án ka
ninu ikë bimi kama pia.

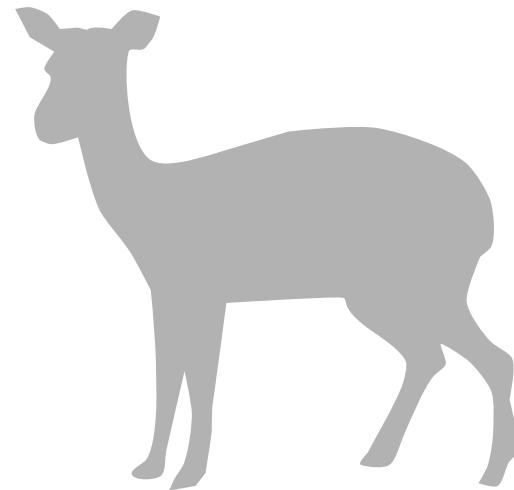
Ño ax ka ninu ikë ñuina ikë, ain
nami ka unin pia, imainun ka
ninu ikë bimi kama pía.

Xaë



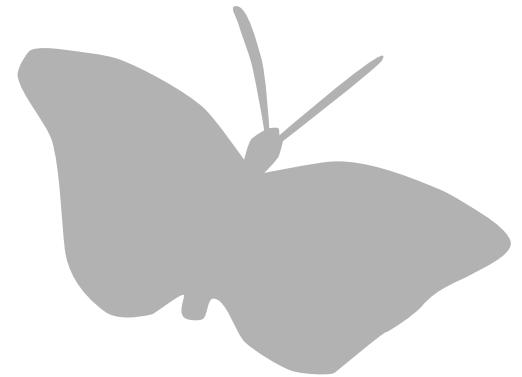
Xaë ax ka ninu ikë ñuina ikë
an ka ninu ikë bimi kama pia.

Ēnē



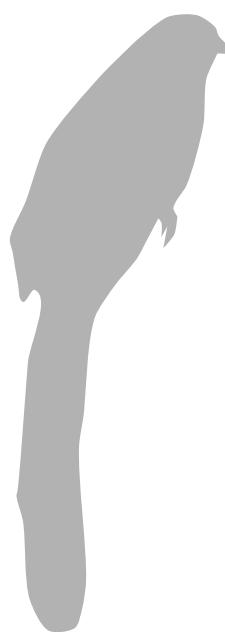
Chaxu. Ēnē ñuinanëx ka ninu ia,
ain nami ax ka piti ikë an ka ninu
ikë í bimi kama pia.

Pëmpëxo

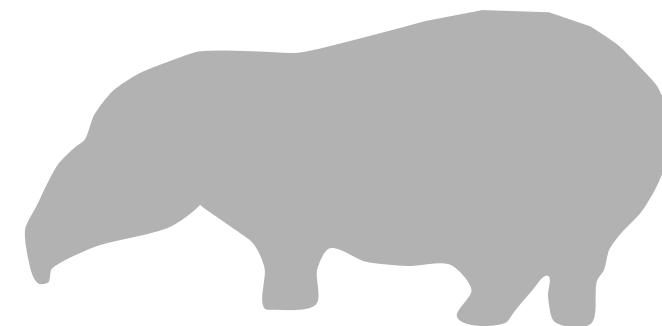


Ax ka ninu ikë ñuina pëchiñu ax
ka ín xama kamanu nuanabati
bukuia.

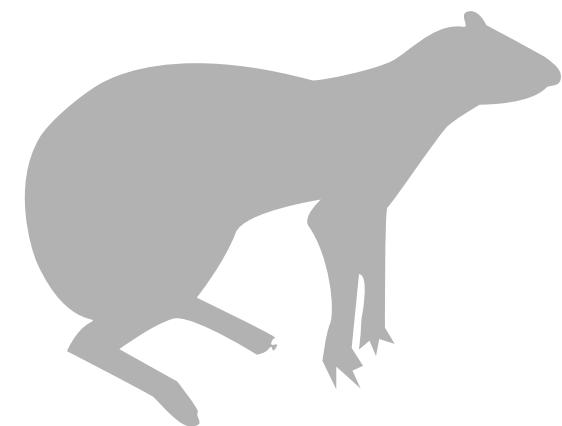
Chixka



Ó



Mari



Ënë ñuinanëx ka pëchiñu ikë
an ka bana upi imainun bana
aisama iti a ñuia.

Ax ka ñuinanëx ka ninu ia , ain
nami ax k piti ikën, kamabi ninu
ikë bimi ka pia.

Mari ax ka ain rani tunán ikë,
ninu ka ia, ain nami ax ka piti
ikën, naënuia ka atsa apakë pia.











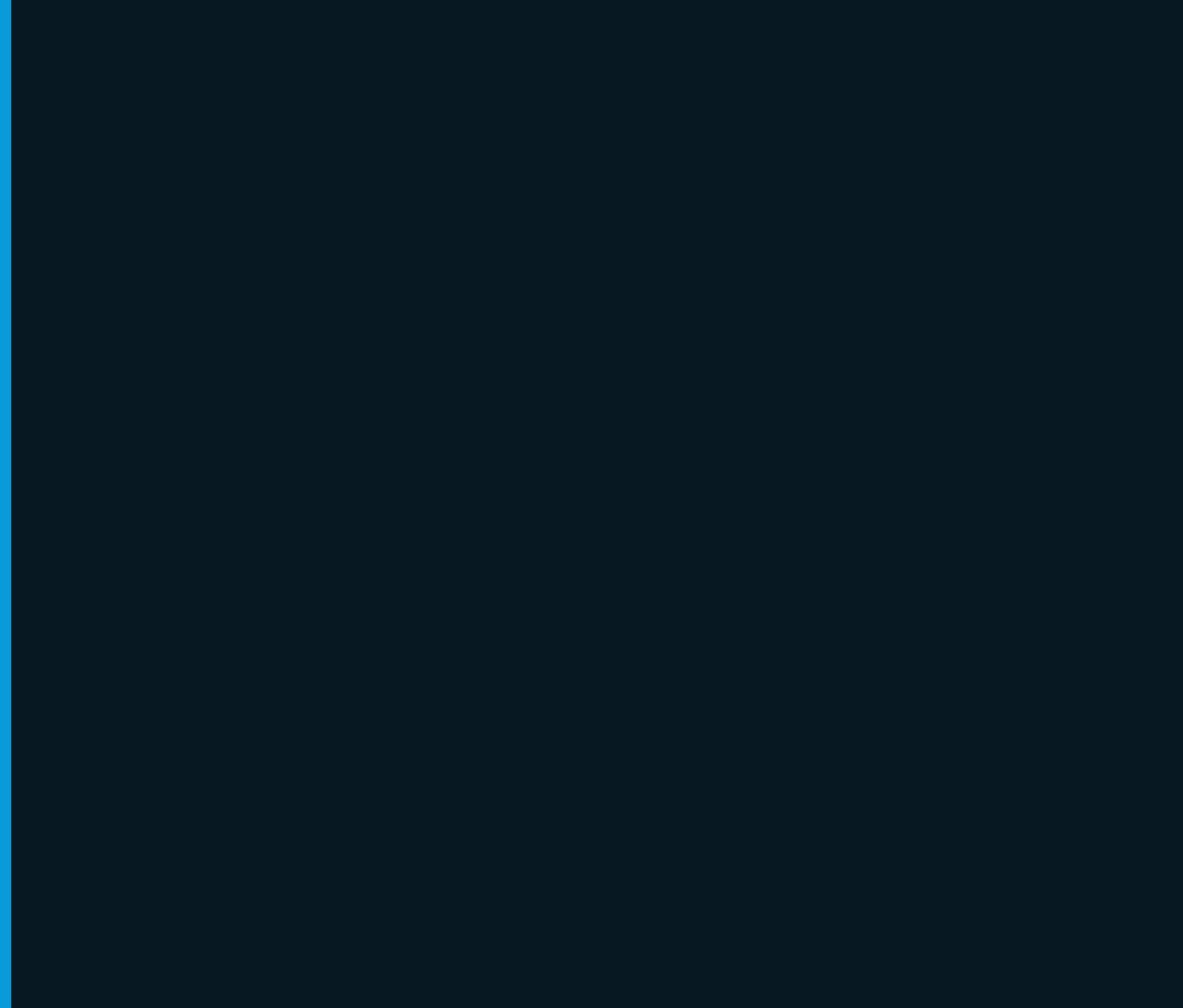


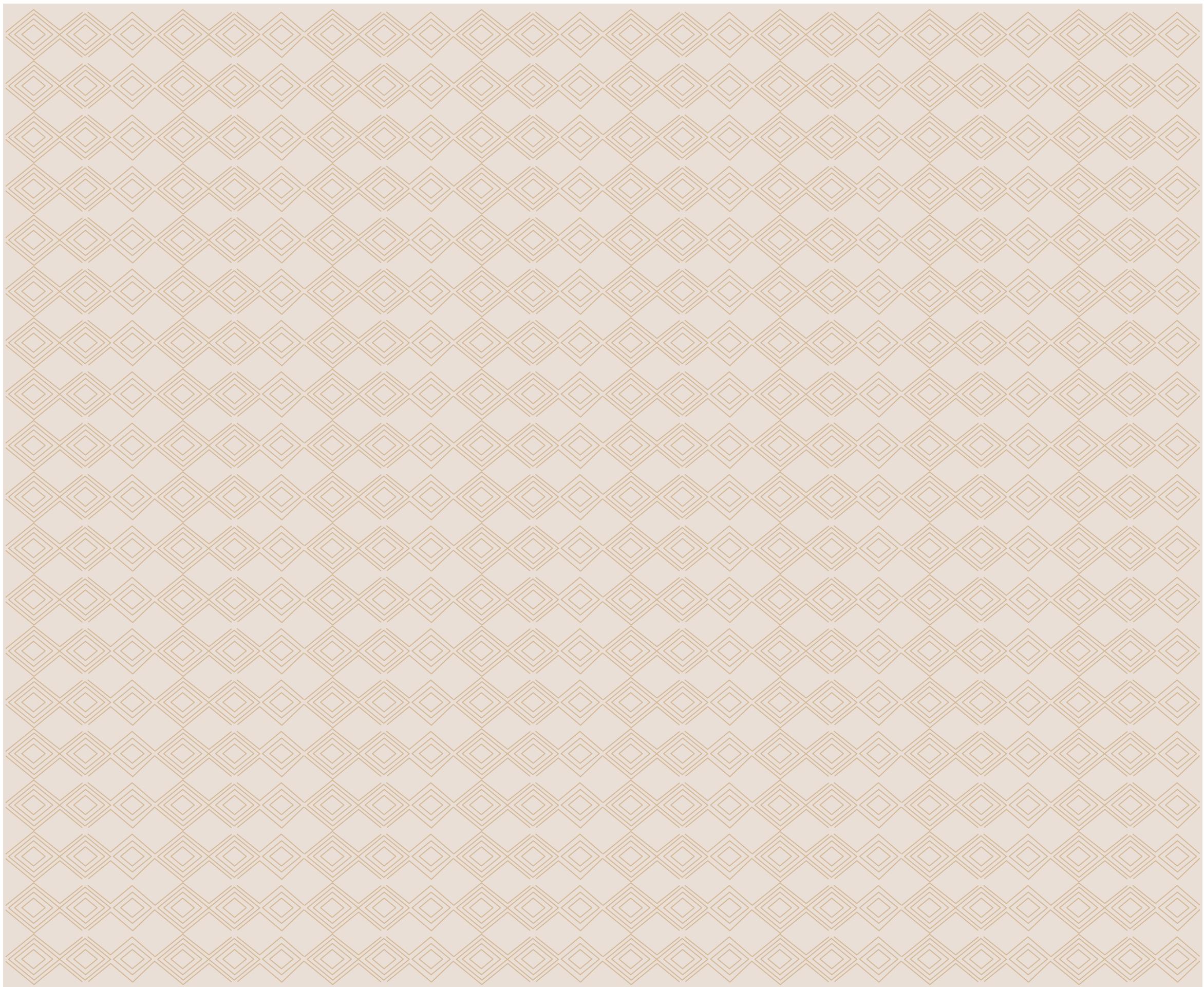


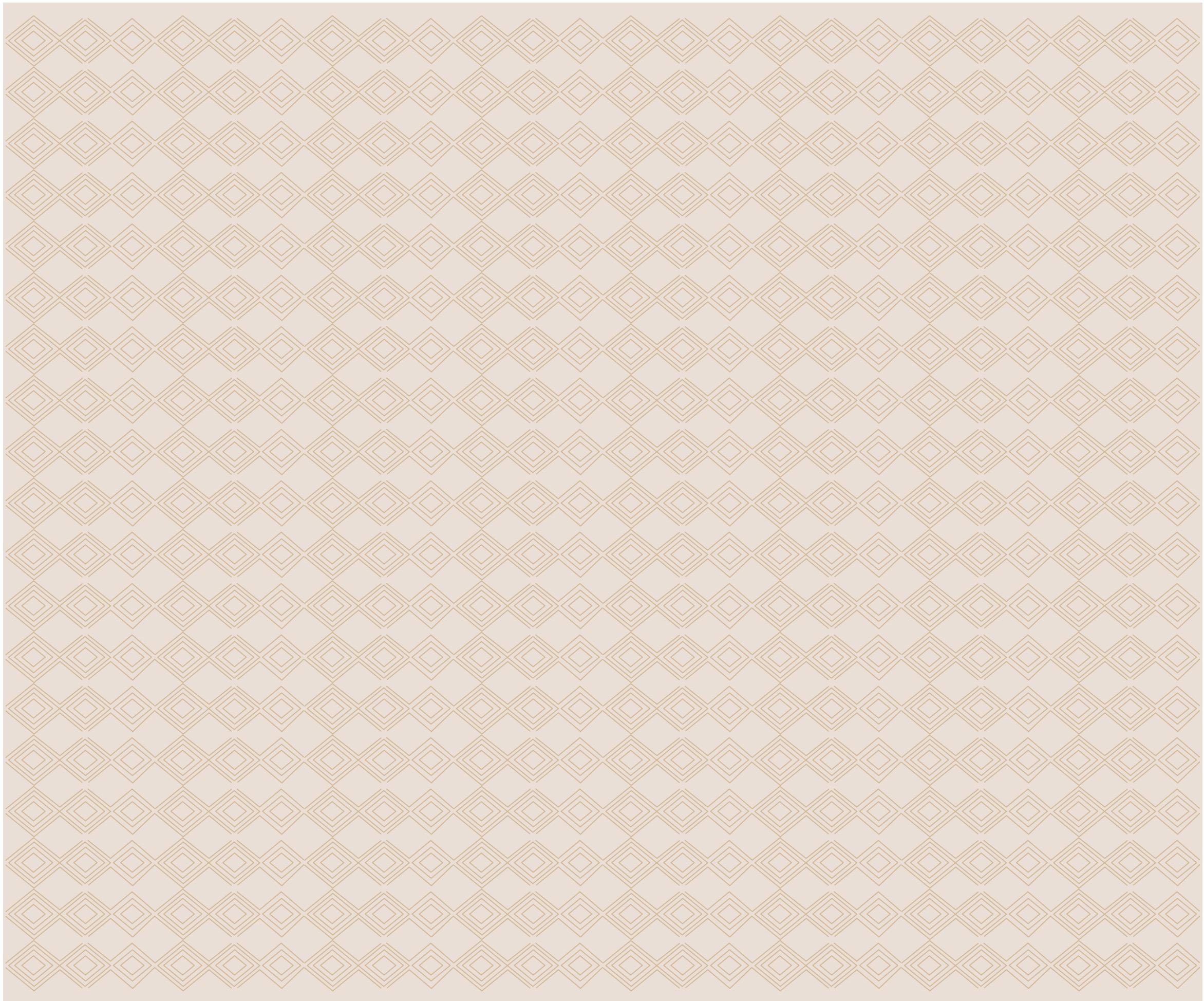


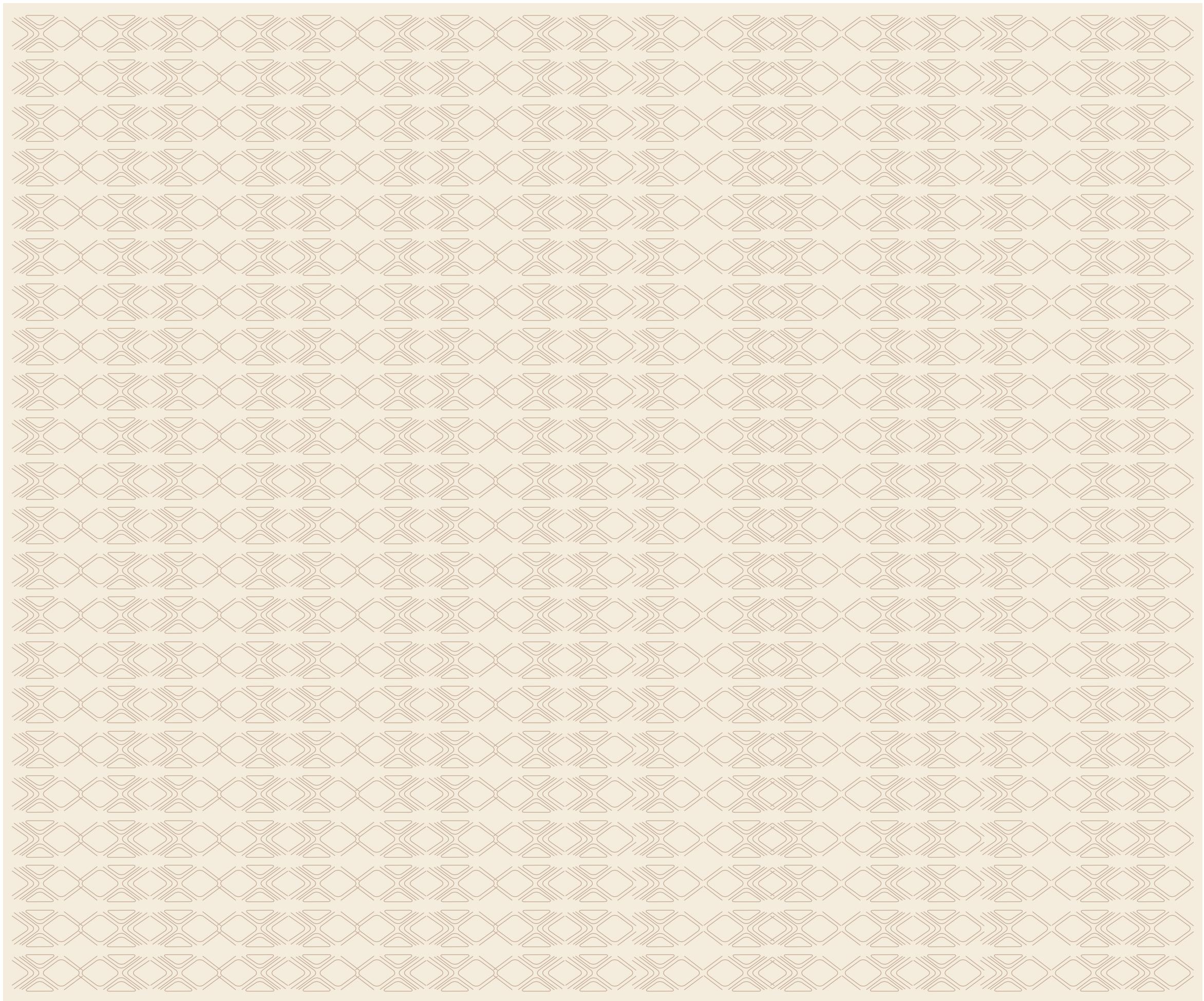


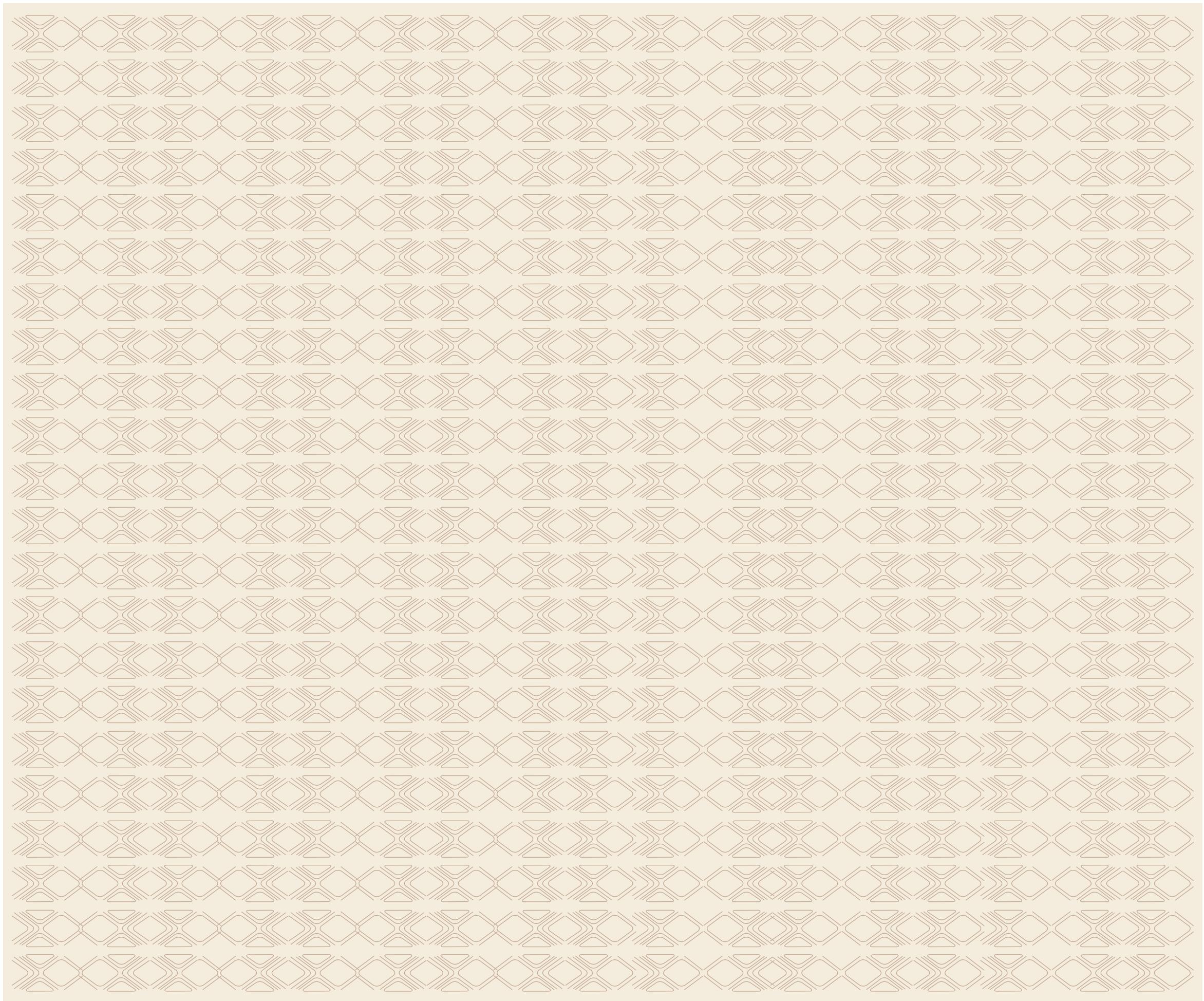


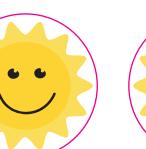
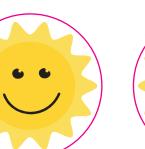
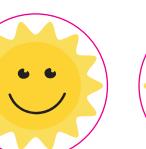
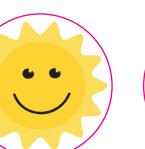
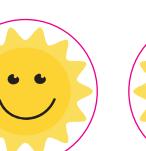
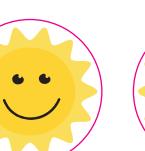
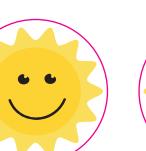
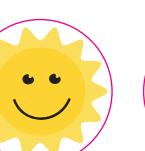
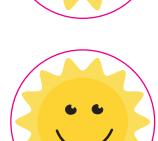
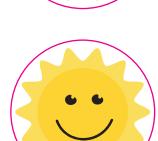
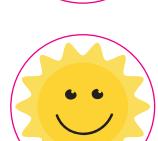
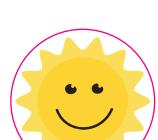


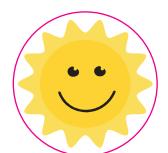
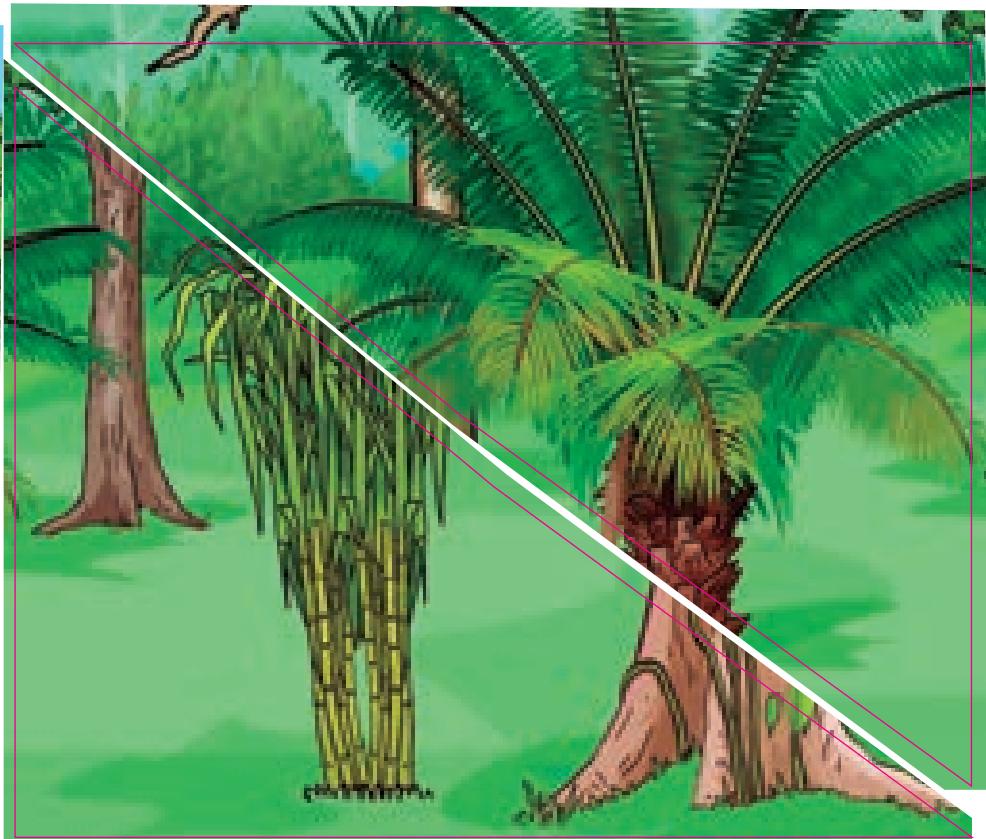


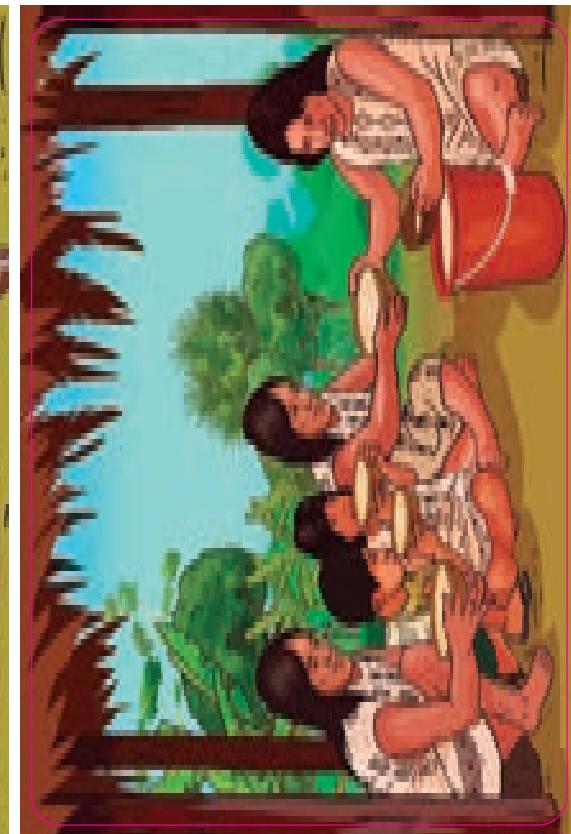
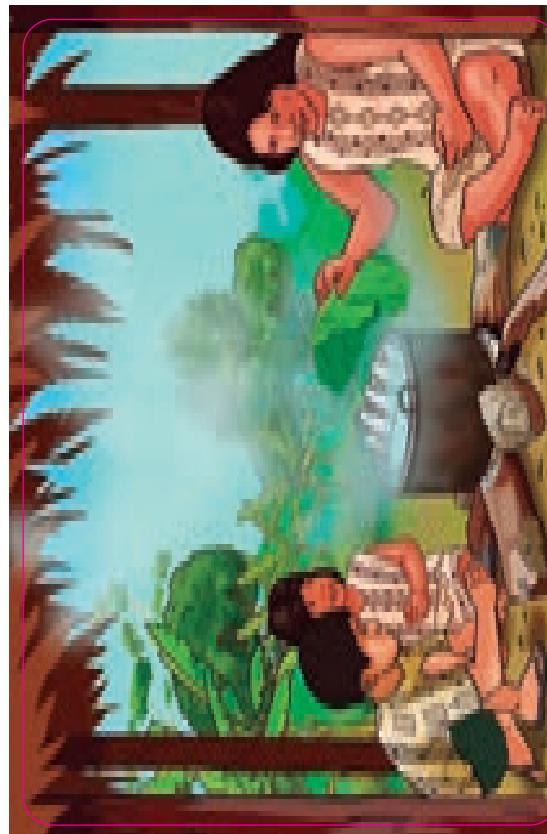
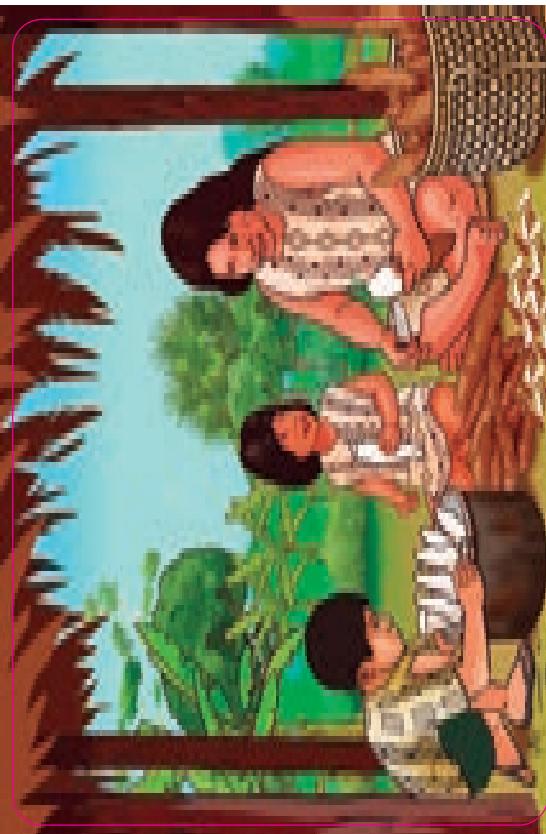
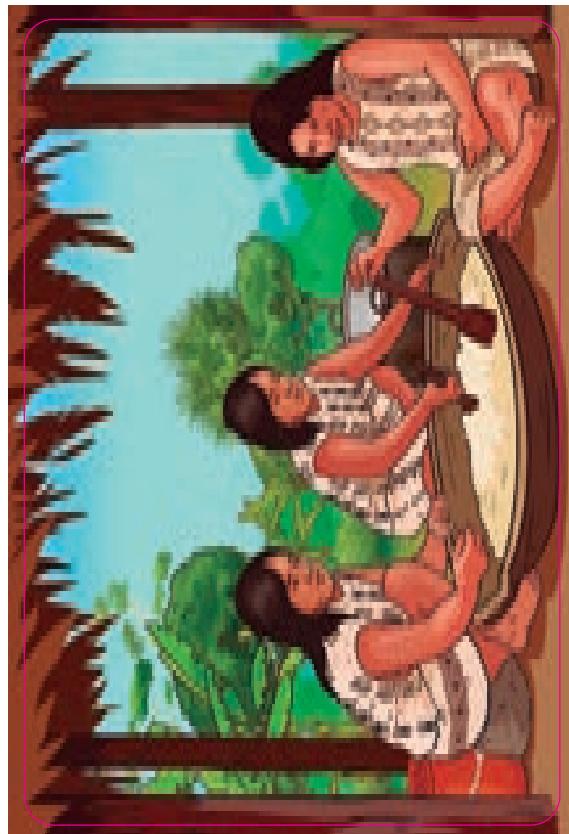
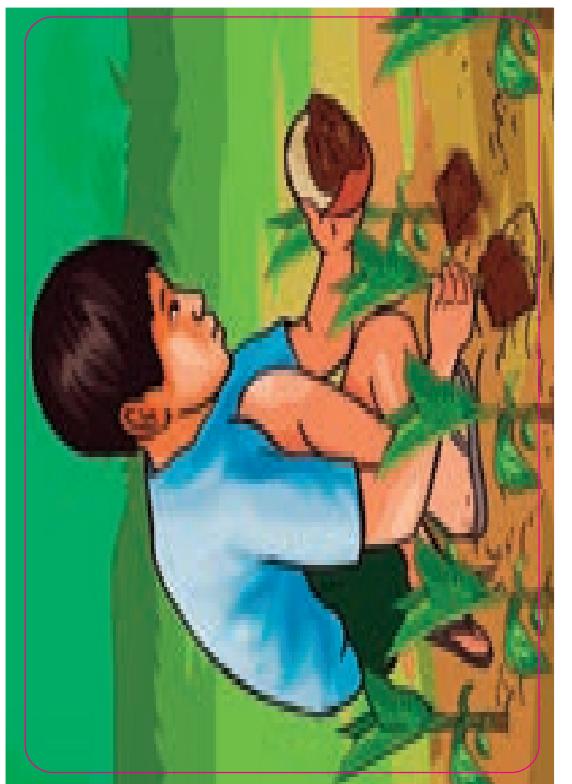
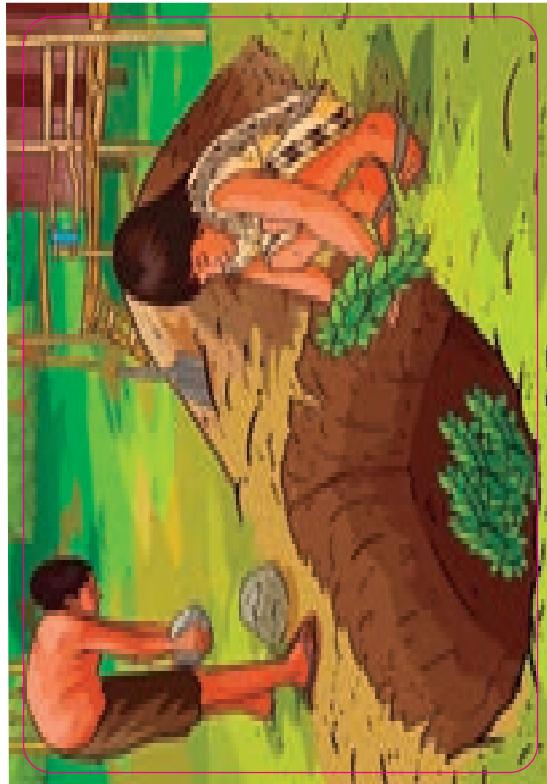
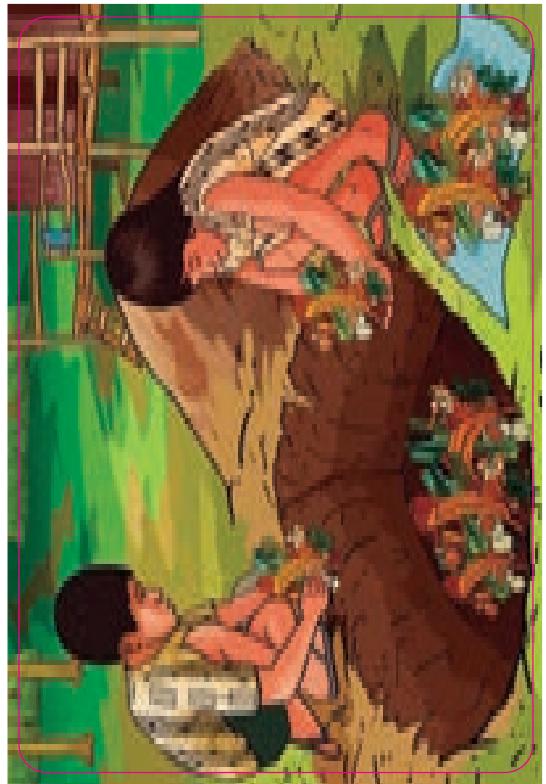
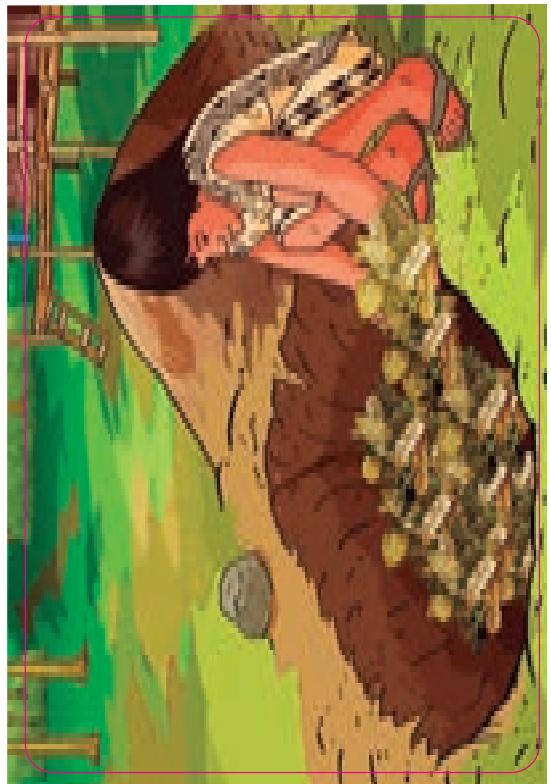


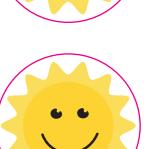
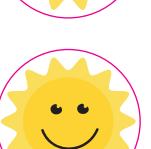
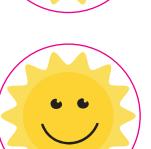
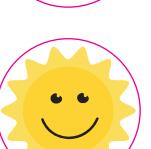
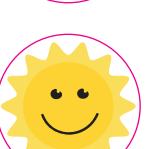


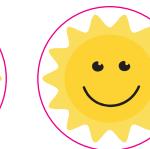
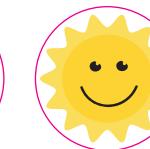
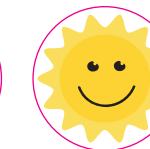
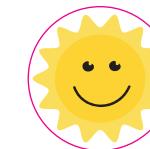
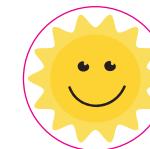
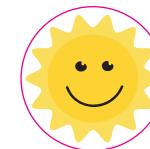
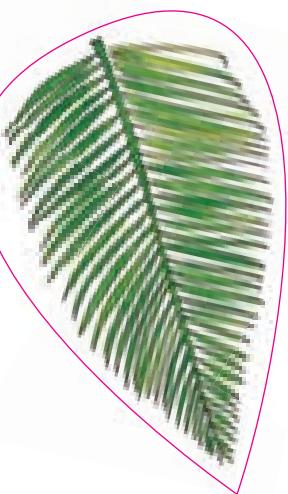
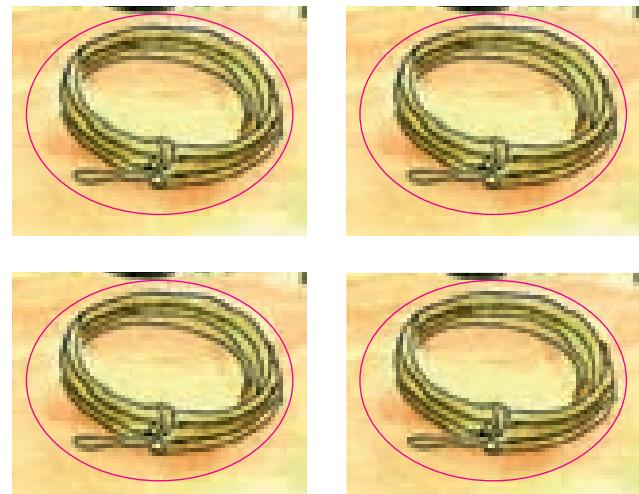
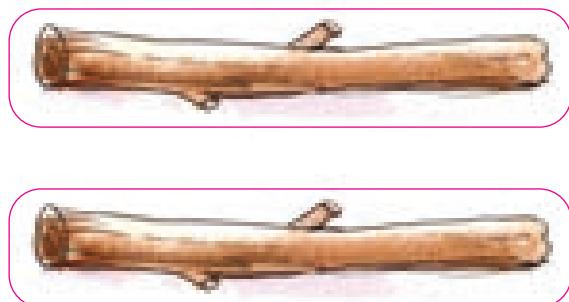
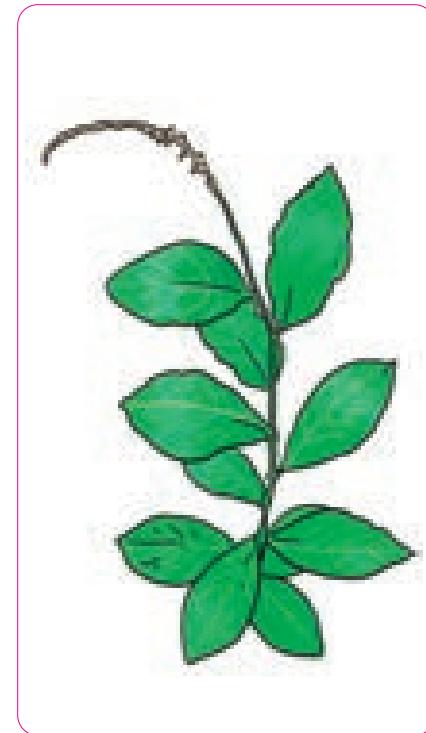
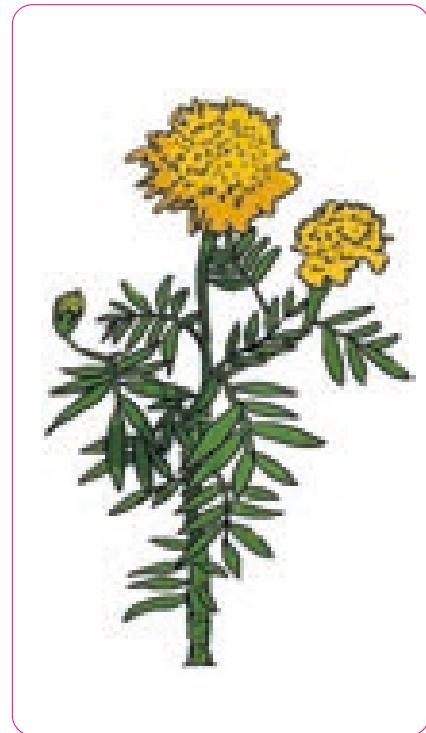


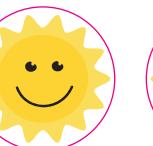
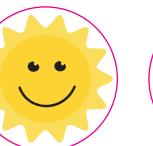
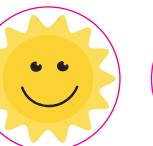
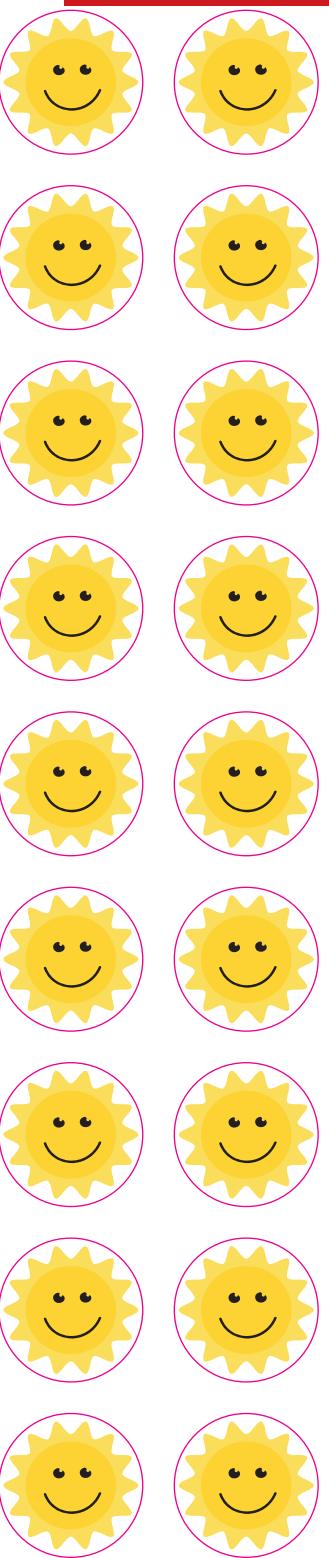


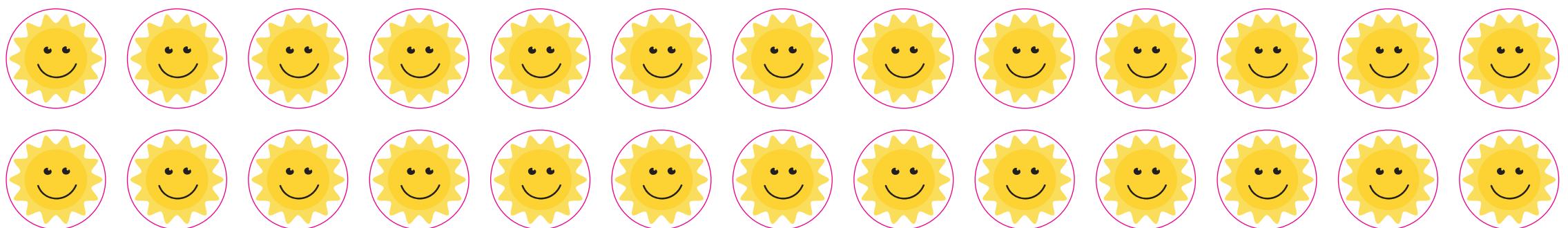
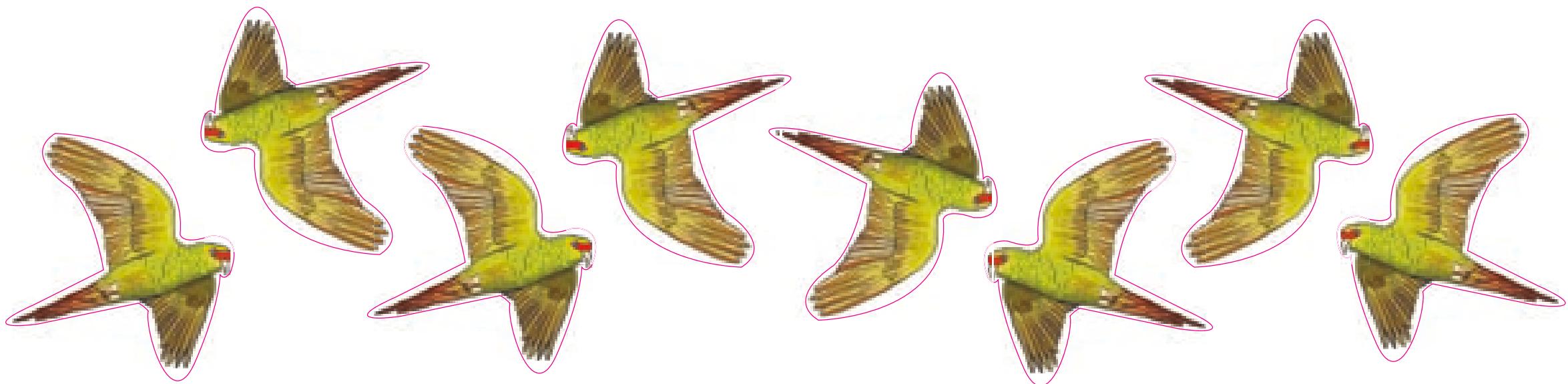


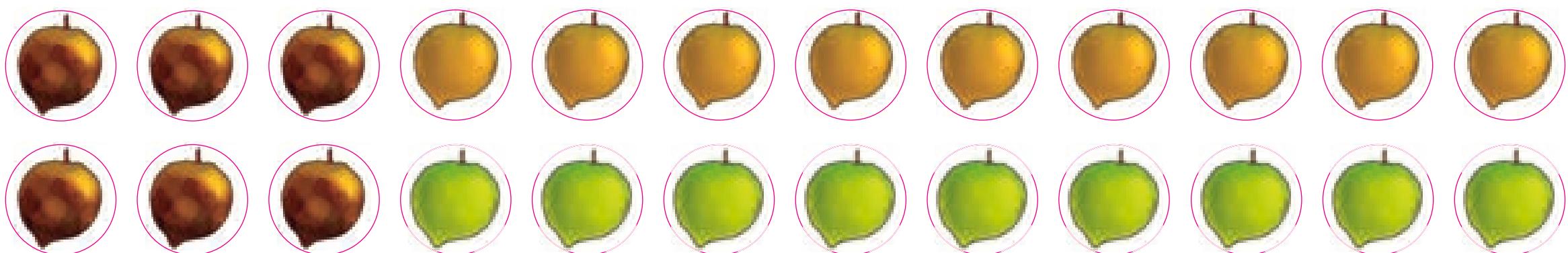
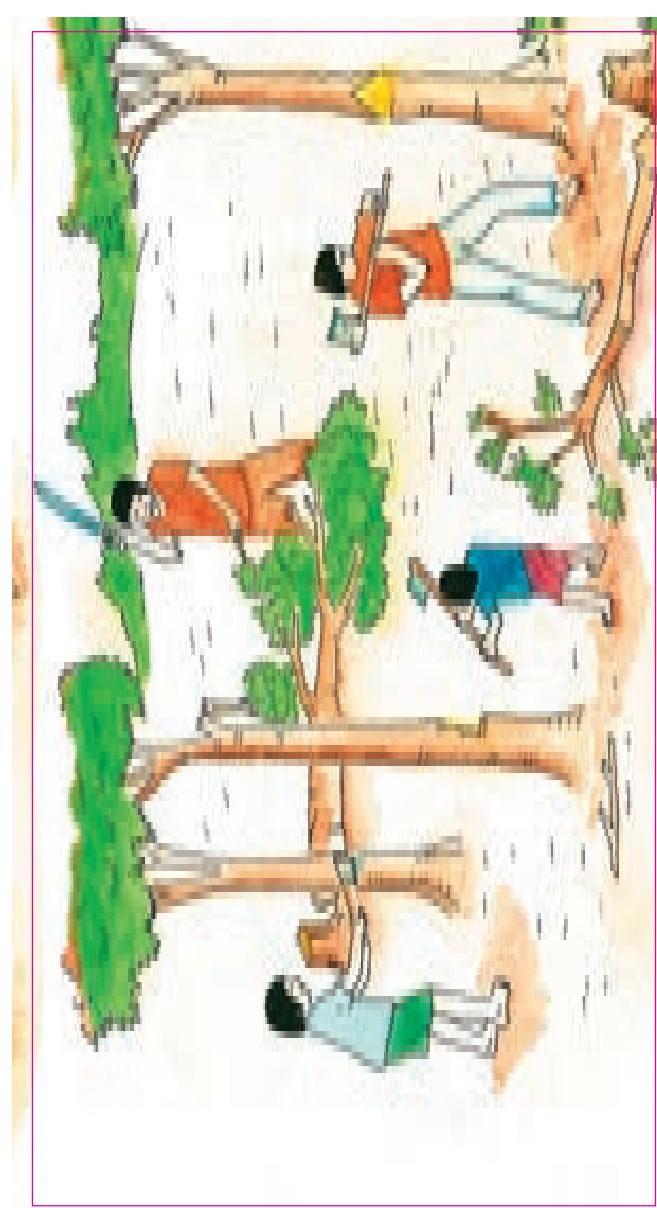
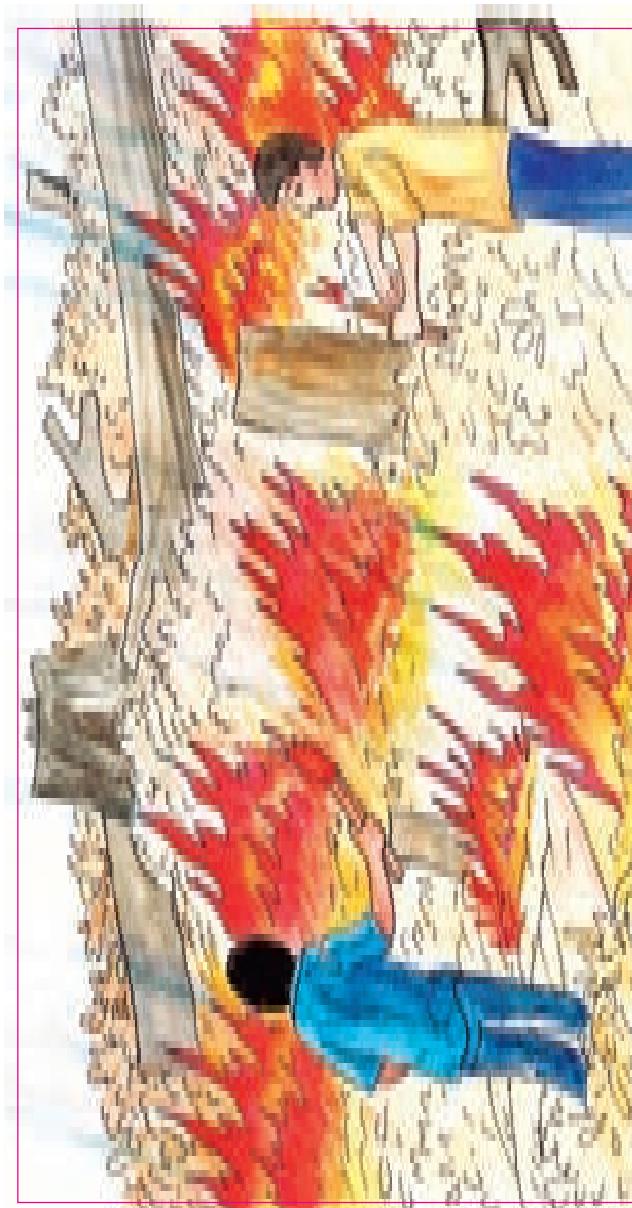






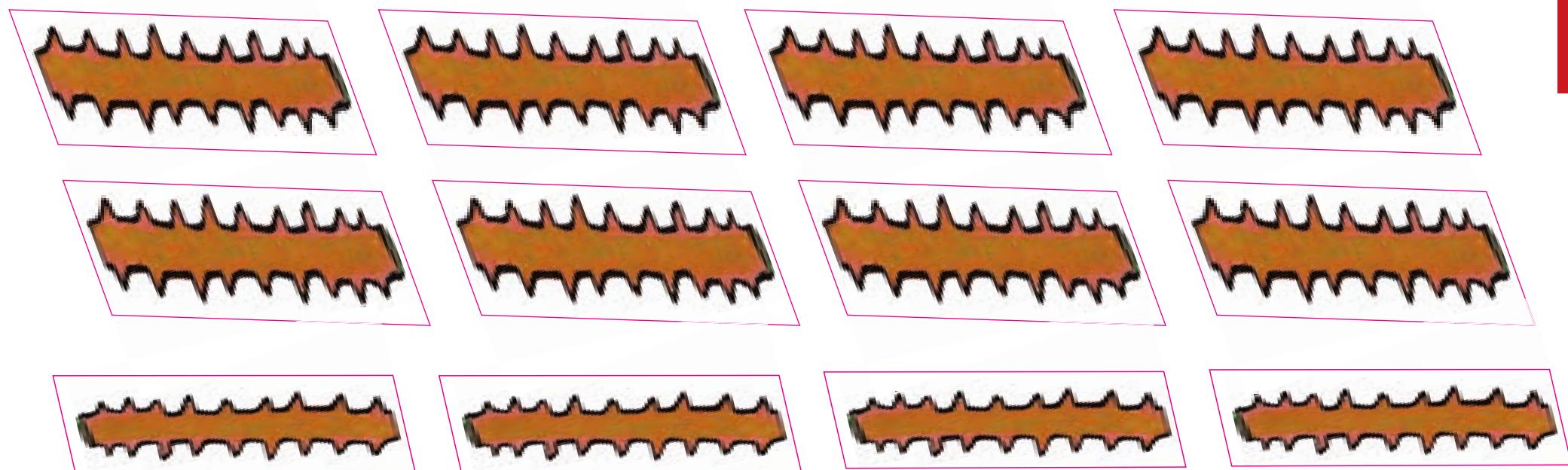




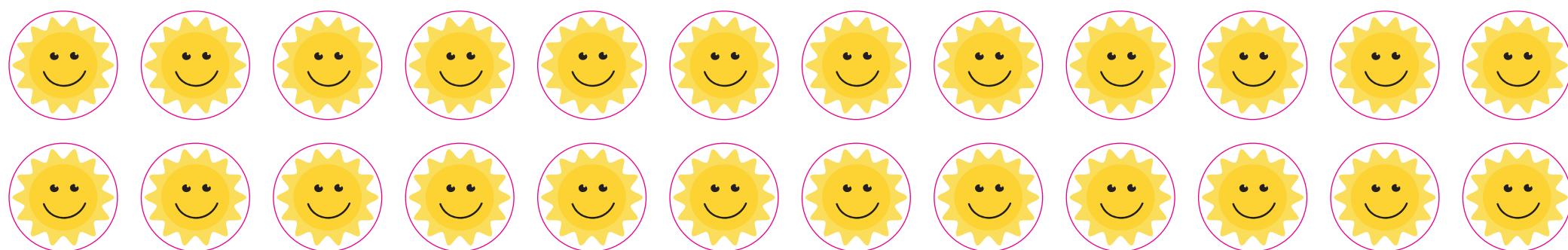
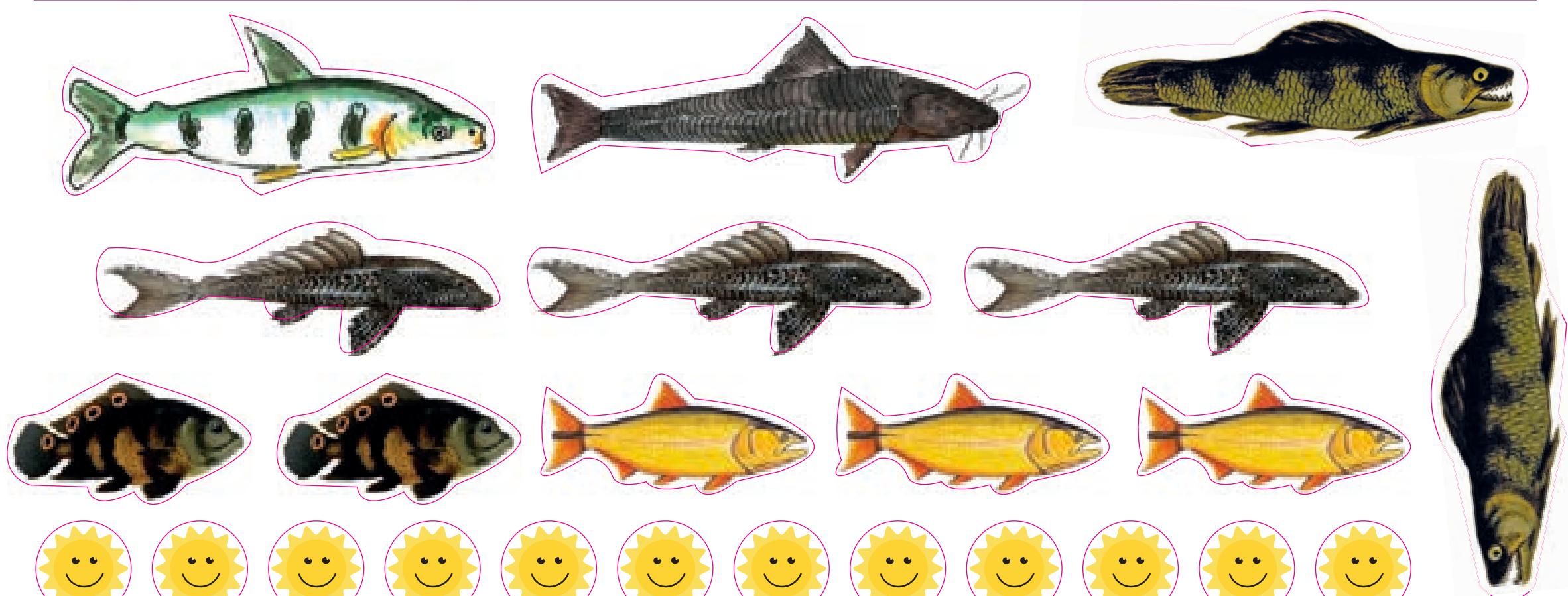


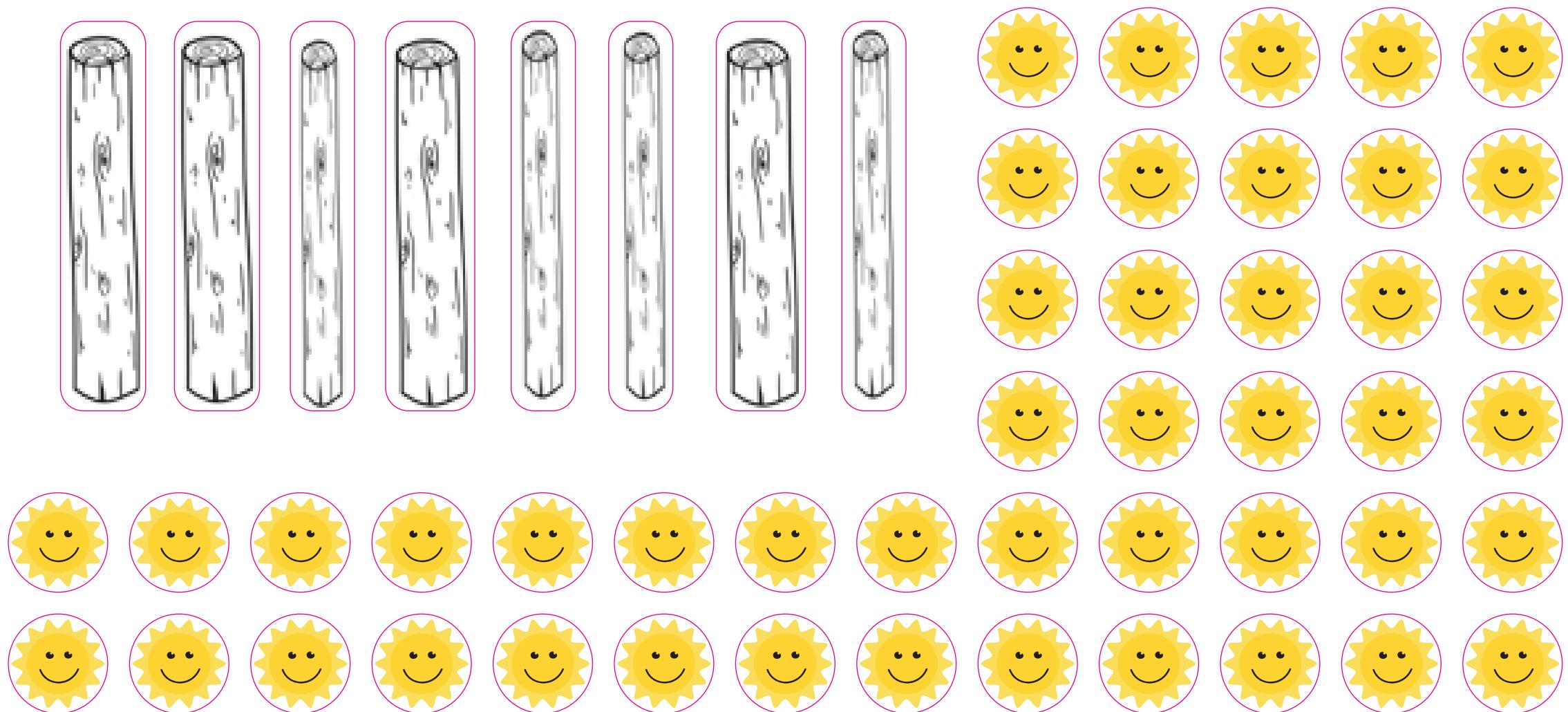
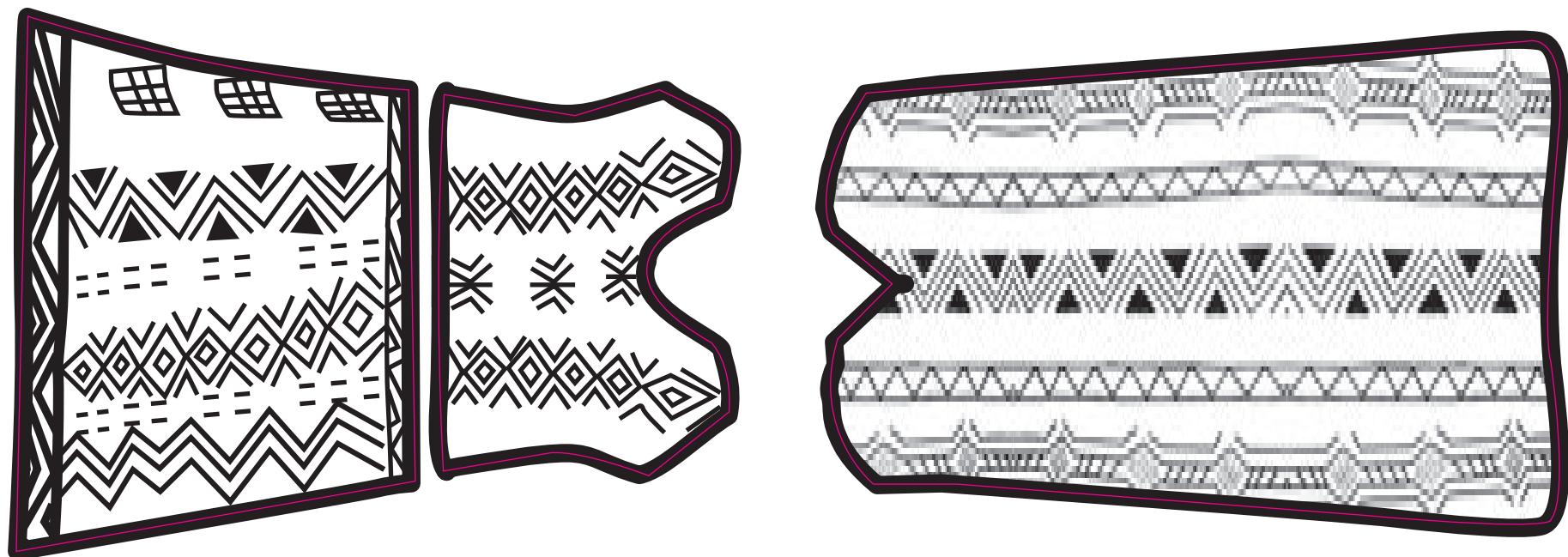
A3

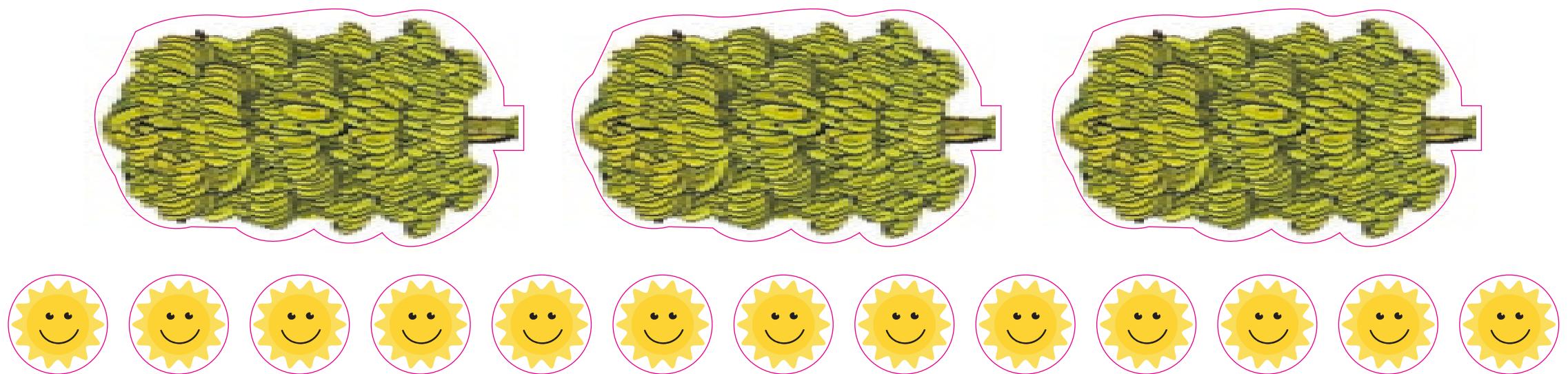
Pág. 57



Pág. 73



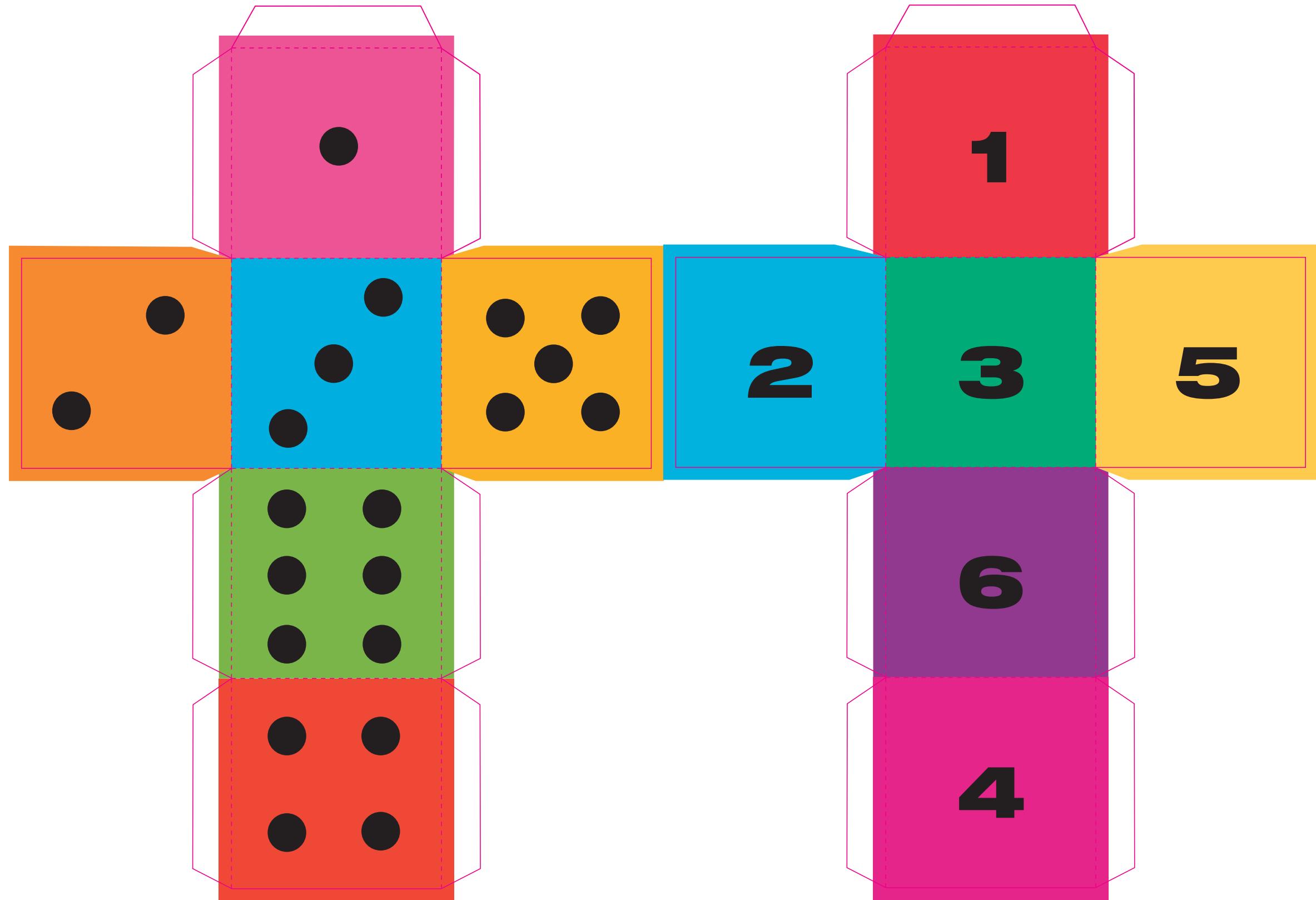




A6



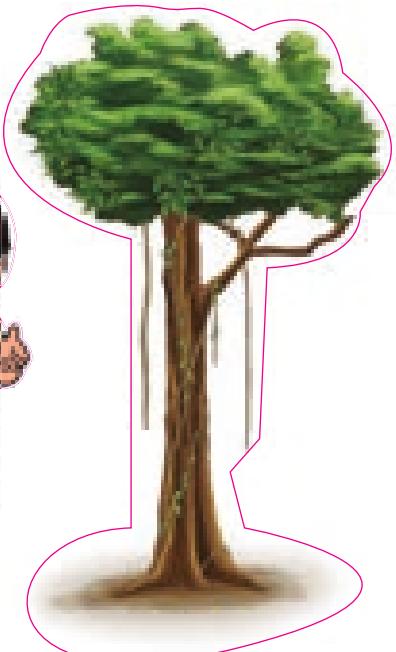
F1



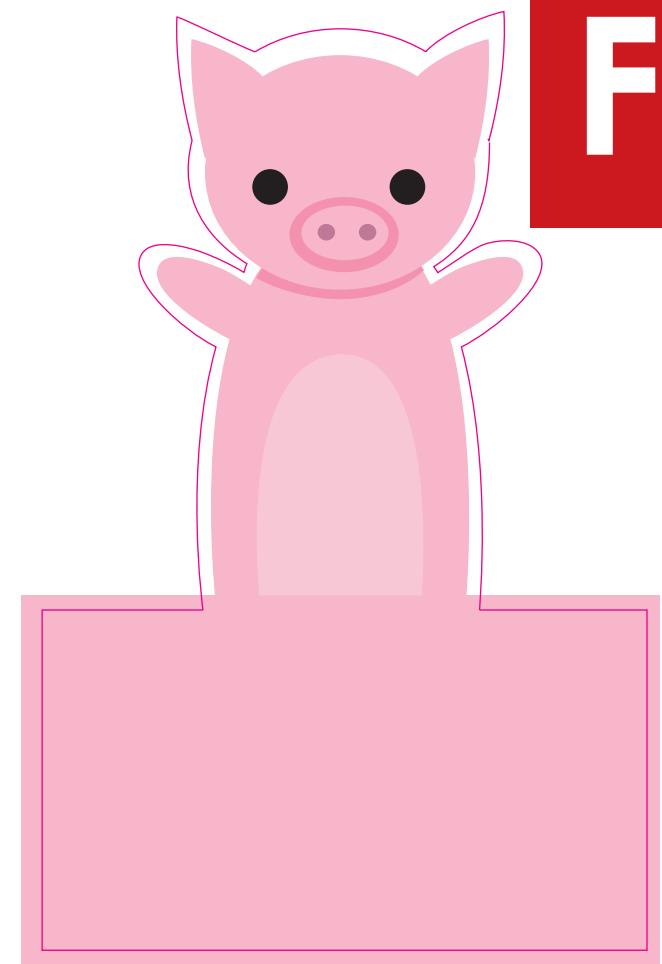
F2



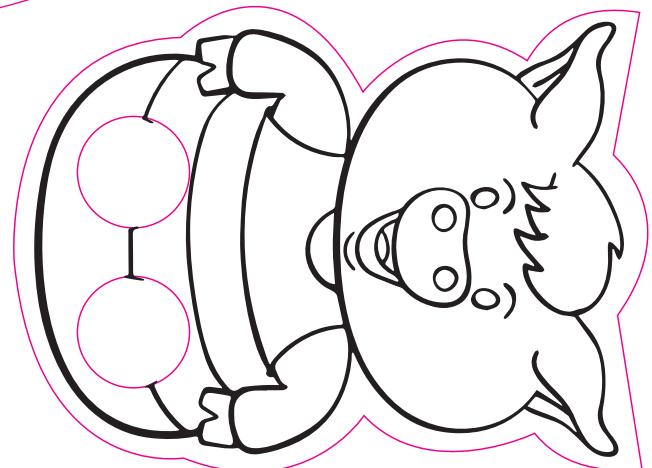
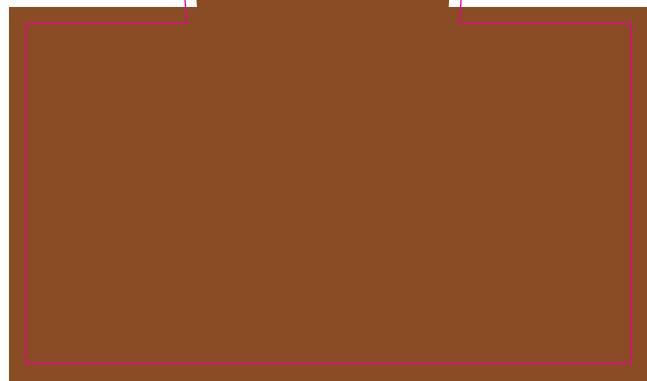
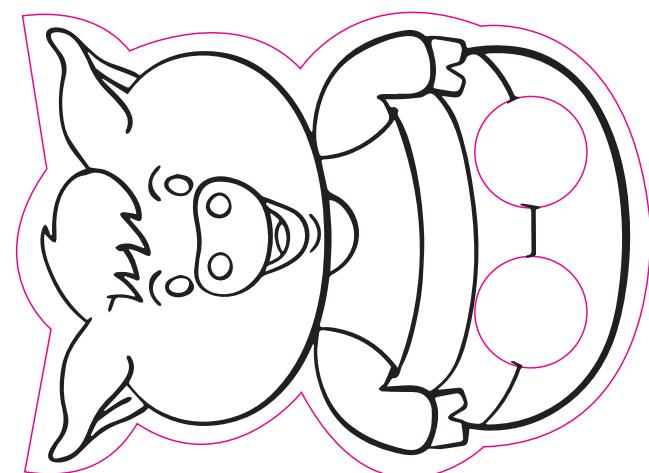
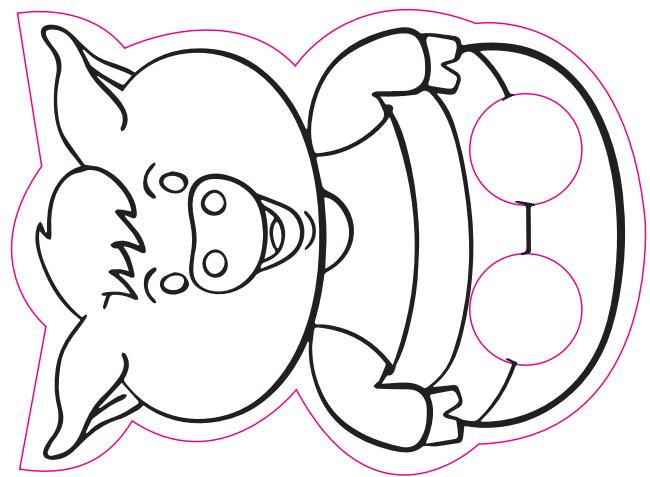
F3



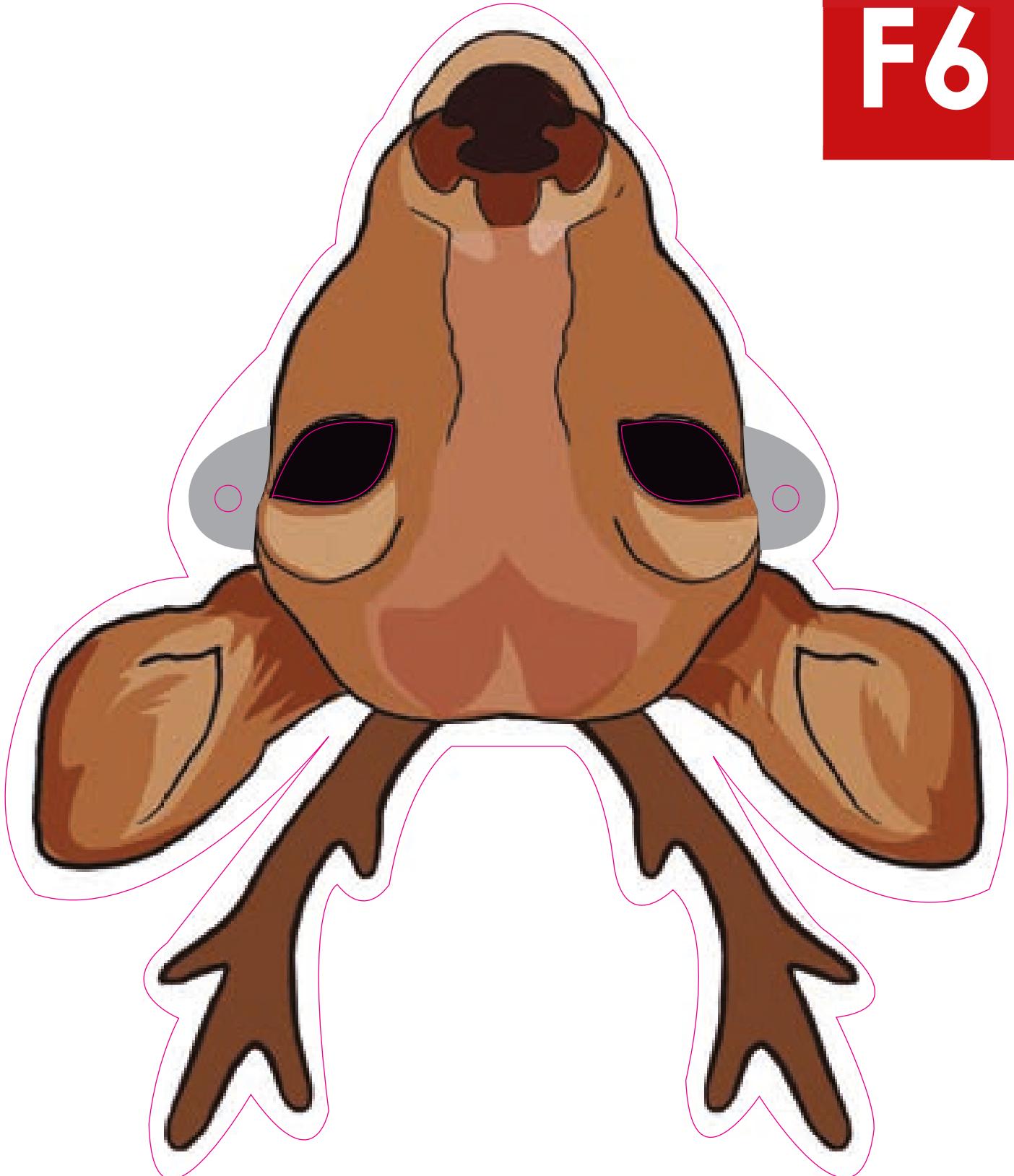
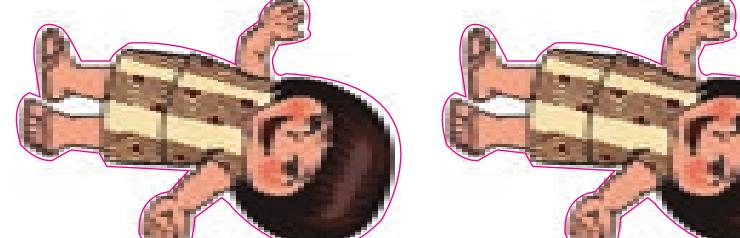
F4



F5



F6



Xëna kuaín tapun



Uisa ñuina
pëchiñu kaman
kara ñu ikë biti
ñui banania a
kamina ñuiti ain.

Usai í bëru
kama una ñuiti

Anún pëxkuti pëi
ro kama kamina
ñuiti ain.

Mapú unia bana á kamina
ñuiti ain. Uisa í bimi, bëru kara
anún, mëñuti, katín, tèruntamëti,
paruntamëti ikë a
kama kamina ñuiti ain.

Añu piti kama
kara tsatsan
ati ikë á kamina
ñuiti ain.

Añu piti kama
kara tsatsan
ati ikë á kamina
ñuiti ain.

Usokin atsa
chachi ati ñuiti.
Anún xëki mësi
mëskuti ñu kama.
Nonsinu ati piti
imainun xéati
kama.

Uisa chupa
kara nukë bënë
imainun xanún
pañuia á kamina
ñuiti ain.

Mín kuenkë
shakuti ianan
kamina
ransati ain.

Mi unankë ñuina
kama kamina
ñuiti ain; Uisai kara
nitsia, uisai kara
banaia akama
tani kamina, usai
ribi iti ainan.
Ñuina anë anuua
kamina
adivinanza kama
ati ain.



Án kirika amikë xanún unanti bana:

En nuibakë án kirika amikë xanu, enë kuaikin ka tuakën, kamabi ina kirika 8 unidaades nua akë ñu kama á kama sinani kuati ikën.

Imainun míñ émanu ikë ñu kama anún kamina xéna tankin anuxun mi kirika amikë xubu éman anu atankëxun tuá kama kuaimiti ain.

Tuá kama timétankëxun kamina uisai karanuna kuai iti ai kixun bana ñuixunti ain.

Primera etapa: Achushi dado anunshi kamina kuaiti ai tuá kaman bëtsín akébëtan, akébëtan putakin punto ati kupi.

Tupunti 1 achushi, nukë bënë tuá ianan xanu tua, ax ka achushiti 1 chirinkin ñuina pëchiñu án bimi pëkëruan banakë á ñuiti ikën,

Tupunti 2, nukë bënë tuá ianan xanu tua, ax ka rabëti 2 chirinkin uisa kara á xubu ati í kama ain anë ikë kixun ñuiti ikën.

Tupunti 3, nukë bënë ianan xanu tua ax ka 3 kimishati oti chirinti ikën, anuxun ka uisai kara á pati ñu bëru kama uniakëxa kixun ñuiti ikën.

Tupunti 4, nukë bënë túa ianan xanu tuá, án ká 4 chirintankëxun aňu piti kama kara kueokanki anun ati ikë á ñuiti ikën.

Tupunti 5, nukë bënë tuá ianan xanu tuá, 5 mapai iti chirintankëxun, uisokin kara atsa chati a ikë a ñuiti ikën, imainun anun mësi mëskuti ñu kama, nonsinua ati piti a kama ñuiti ikën.

Tupunti 6, nukë bënë ianan xanu tua, 6 án ka chirintakëxun anún pëxkuti pëi rokama ñuiti ikën.

Segunda etapa: Rabë dado anun kamina kuaiti ai, tuá kaman ka putakin, putakin sumaia, kaimia anuxun ka uiti kara pikutia kixun tsékaia:

Tupunti 7, nukë bënë tuá ianan xanu tuá án ká 7 chirintankëxun, uisa chupa kara nukë bënë imainun xanun pañukë ikë á kama ñuiti ikën.

Tupunti 8, nukë bënë tuá ianan xanu tuá án ká 8 chirintankëxun, uisai kara mapú uinian í bëru á mëñuti, tèruntamëti, katín ati kama ax uniakëxa kixun ñuiti ikën.

Tupunti 9, nukë bënë tuá ianan xanu tuá án ká 9 chirintankëxun uisa shakuti kara ain kuënkë ianan ransati ikën.

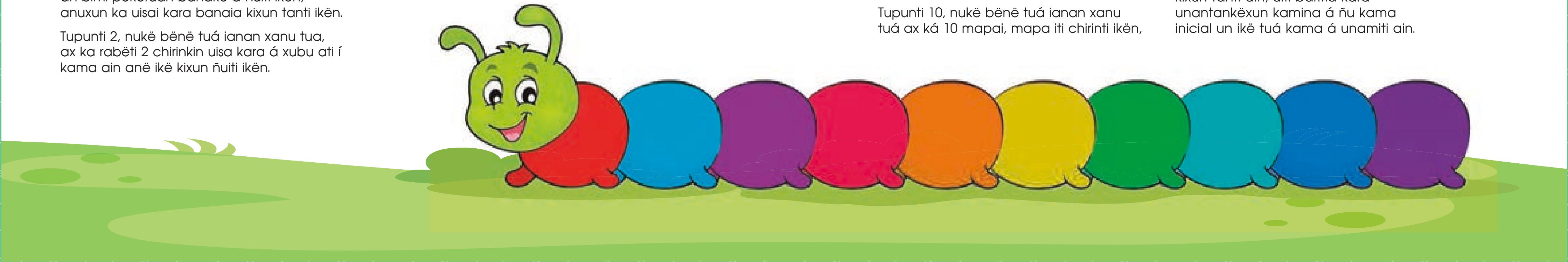
Tupunti 10, nukë bënë tuá ianan xanu tuá ax ká 10 mapai, mapa iti chirinti ikën,

anuxun ka uisa ñuina 4 taëñu ikë ixun ñuitantankëx ain banán iti ikën.

Tupunti 11 áñ 12, ka nukë bënë tuá imainun xanu tuákëx atibi chirinti ikën.

Kamina mi tuá kama unamikin nuibati ain, aín sinankë bana, aňu kara aia, ain tëti, atipaiamakë kamina akinti ain, ain xubunuxun ain titá imainun ain papan ribi akinnun kata in, upiokin mëkinma, rakuëokinma, kamina tuá kama unamiti ain.

Kamina sënëonkin kamabi nukë bënë imainun xanu tuá kama á achushi, achushi kara unanxa kixun tanti ain, uiti baritia kara unantankëxun kamina á ñu kama inicial un ikë tuá kama á unamiti ain.





Án kirika amikë xanún unanti bana



En nuibakë á kirika tuá amikë xanu.

Kana mi anua usokin tuá unamiti díptico kakë inani, anua kamina uisokin kara tuakën enë kirika ñachakin buakati ikë kixun, kirikanu ikë kamabi ñu kaman ñushin autoadhesivos nu ikë á, ax ka kirika pëi sënénkë anu ikën.

Enë kirikanëx ka anu bërama ía kamabi bana ñuikë ikën, uisai kara nún chaiti, nun aintsi kama tsoakëxa kixun unanti, a kupi ka nukë bënë imainun xanu tua kaman min akinmainun á bana kama aín kirikanu atii ikën.

Mi kirika amikë tuá kama kamina Motivati ain, kuëmiti ain, ina upitax kuëni kirika anun, aña kara ain kuënkë kuaiti anun kuaikin ka tuakën ñu unanti ikën.

Kamina papa imainun tita kamairibi aín tuakën, ain bëchikë ñu unanti, kirika unanti anu akinun kati ain.

Nukë bënë tuá imainun xanu tuá kaman ñu unankë á kamina Valorati ain, akinti upiokin ñu, kirika unanti kupi kamabi akinti ain.

El Acuerdo Nacional

El 22 de julio de 2002, los representantes de las organizaciones políticas, religiosas, del Gobierno y de la sociedad civil firmaron el compromiso de trabajar, todos, para conseguir el bienestar y desarrollo del país. Este compromiso es el Acuerdo Nacional.

El Acuerdo persigue cuatro objetivos fundamentales. Para alcanzarlos, todos los peruanos de buena voluntad tenemos, desde el lugar que ocupemos o el rol que desempeñemos, el deber y la responsabilidad de decidir, ejecutar, vigilar o defender los compromisos asumidos. Estos son tan importantes que serán respetados como políticas permanentes para el futuro.

Por esta razón, como niños, niñas, adolescentes o adultos, ya sea como estudiantes o trabajadores, debemos promover y fortalecer acciones que garanticen el cumplimiento de esos cuatro objetivos que son los siguientes:

I. Democracia y Estado de Derecho

La justicia, la paz y el desarrollo que necesitamos los peruanos sólo se pueden dar si conseguimos una verdadera democracia. El compromiso del Acuerdo Nacional es garantizar una sociedad en la que los derechos son respetados y los ciudadanos viven seguros y expresan con libertad sus opiniones a partir del diálogo abierto y enriquecedor; decidiendo lo mejor para el país.

2. Equidad y Justicia Social

Para poder construir nuestra democracia, es necesario que cada una de las personas que

conformamos esta sociedad, nos sintamos parte de ella. Con este fin, el Acuerdo promoverá el acceso a las oportunidades económicas, sociales, culturales y políticas. Todos los peruanos tenemos derecho a un empleo digno, a una educación de calidad, a una salud integral, a un lugar para vivir. Así, alcanzaremos el desarrollo pleno.

3. Competitividad del País

Para afianzar la economía, el Acuerdo se compromete a fomentar el espíritu de competitividad en las empresas, es decir, mejorar la calidad de los productos y servicios, asegurar el acceso a la formalización de las pequeñas empresas y sumar esfuerzos para fomentar la colocación de nuestros productos en los mercados internacionales.

4. Estado Eficiente, Transparente y Descentralizado

Es de vital importancia que el Estado cumpla con sus obligaciones de manera eficiente y transparente para ponerse al servicio de todos los peruanos. El Acuerdo se compromete a modernizar la administración pública, desarrollar instrumentos que eliminan la corrupción o el uso indebido del poder. Asimismo, descentralizar el poder y la economía para asegurar que el Estado sirva a todos los peruanos sin excepción. Mediante el Acuerdo Nacional nos comprometemos a desarrollar maneras de controlar el cumplimiento de estas políticas de Estado, a brindar apoyo y difundir constantemente sus acciones a la sociedad en general.

Declaración Universal de los Derechos Humanos

El 10 de diciembre de 1948, la Asamblea General de las Naciones Unidas aprobó y proclamó la Declaración Universal de Derechos Humanos, cuyos artículos figuran a continuación:

Artículo 1.- Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y (...) deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

Artículo 2.- Toda persona tiene todos los derechos y libertades proclamados en esta Declaración, sin distinción alguna de raza, color, sexo, idioma, religión, opinión política o de cualquier otra índole, origen nacional o social, posición económica, nacimiento o cualquier otra condición. Además, no se hará distinción alguna fundada en la condición política, jurídica o internacional del país o territorio de cuya jurisdicción dependa una persona (...).

Artículo 3.- Todo individuo tiene derecho a la vida, a la libertad y a la seguridad de su persona.

Artículo 4.- Nadie estará sometido a esclavitud ni a servidumbre; la esclavitud y la trata de esclavos están prohibidas en todas sus formas.

Artículo 5.- Nadie será sometido a torturas ni a penas o tratos crueles, inhumanos o degradantes.

Artículo 6.- Todo ser humano tiene derecho, en todas partes, al reconocimiento de su personalidad jurídica.

Artículo 7.- Todos son iguales ante la ley y tienen, sin distinción, derecho a igual protección de la ley. Todos tienen derecho a igual protección contra toda discriminación que infrinja esta Declaración (...).

Artículo 8.- Toda persona tiene derecho a un recurso efectivo, ante los tribunales nacionales competentes, que la ampare contra actos que violen sus derechos fundamentales (...).

Artículo 9.- Nadie podrá ser arbitrariamente detenido, preso ni desterrado.

Artículo 10.- Toda persona tiene derecho, en condiciones de plena igualdad, a ser oída públicamente y con justicia por un tribunal independiente e imparcial, para la determinación de sus derechos y obligaciones o para el examen de cualquier acusación contra ella en materia penal.

Artículo 11.-

1. Toda persona acusada de delito tiene derecho a que se presume su inocencia mientras no se pruebe su culpabilidad (...).
2. Nadie será condenado por actos u omisiones que en el momento de cometerse no fueron delictivos según el Derecho nacional o internacional. Tampoco se impondrá pena más grave que la aplicable en el momento de la comisión del delito.

Artículo 12.- Nadie será objeto de injerencias arbitrarias en su vida privada, su familia, su domicilio o su correspondencia, ni de ataques a su honra o a su reputación. Toda persona tiene derecho a la protección de la ley contra tales injerencias o ataques.

Artículo 13.-

1. Toda persona tiene derecho a circular libremente y a elegir su residencia en el territorio de un Estado.
2. Toda persona tiene derecho a salir de cualquier país, incluso del propio, y a regresar a su país.

Artículo 14.-

1. En caso de persecución, toda persona tiene derecho a buscar asilo, y a disfrutar de él, en cualquier país.
2. Este derecho no podrá ser invocado contra una acción judicial realmente originada por delitos comunes o por actos opuestos a los propósitos y principios de las Naciones Unidas.

Artículo 15.-

1. Toda persona tiene derecho a una nacionalidad.
2. A nadie se privará arbitrariamente de su nacionalidad ni del derecho a cambiar de nacionalidad.

Artículo 16.-

1. Los hombres y las mujeres, a partir de la edad nubil, tienen derecho, sin restricción alguna por motivos de raza, nacionalidad o religión, a casarse y fundar una familia (...).
2. Sólo mediante libre y pleno consentimiento de los futuros esposos podrá contraerse el matrimonio.
3. La familia es el elemento natural y fundamental de la sociedad y tiene derecho a la protección de la sociedad y del Estado.

Artículo 17.-

1. Toda persona tiene derecho a la propiedad, individual y colectivamente.
2. Nadie será privado arbitrariamente de su propiedad.

Artículo 18.- Toda persona tiene derecho a la libertad de pensamiento, de conciencia y de religión (...).

Artículo 19.- Todo individuo tiene derecho a la libertad de opinión y de expresión (...).

Artículo 20.-

1. Toda persona tiene derecho a la libertad de reunión y de asociación pacíficas.
2. Nadie podrá ser obligado a pertenecer a una asociación.

Artículo 21.-

1. Toda persona tiene derecho a participar en el gobierno de su país, directamente o por medio de representantes libremente escogidos.

2. Toda persona tiene el derecho de acceso, en condiciones de igualdad, a las funciones públicas de su país.

3. La voluntad del pueblo es la base de la autoridad del poder público; esta voluntad se expresará mediante elecciones auténticas que habrán de celebrarse periódicamente, por sufragio universal e igual y por voto secreto u otro procedimiento equivalente que garantice la libertad del voto.

Artículo 22.- Toda persona (...) tiene derecho a la seguridad social, y a obtener (...) habida cuenta de la organización y los recursos de cada Estado, la satisfacción de los derechos económicos, sociales y culturales, indispensables a su dignidad y al libre desarrollo de su personalidad.

Artículo 23.-

1. Toda persona tiene derecho al trabajo, a la libre elección de su trabajo, a condiciones equitativas y satisfactorias de trabajo y a la protección contra el desempleo.
2. Toda persona tiene derecho, sin discriminación alguna, a igual salario por trabajo igual.
3. Toda persona que trabaja tiene derecho a una remuneración equitativa y satisfactoria, que le asegure, así como a su familia, una existencia conforme a la dignidad humana y que será completada, en caso necesario, por cualesquier otros medios de protección social.
4. Toda persona tiene derecho a fundar sindicatos y a sindicarse para la defensa de sus intereses.

Artículo 24.-

Toda persona tiene derecho al descanso, al disfrute del tiempo libre, a una limitación razonable de la duración del trabajo y a vacaciones periódicas pagadas.

Artículo 25.-

1. Toda persona tiene derecho a un nivel de vida adecuado que le asegure, así como a su familia, la salud y el bienestar, y en especial la alimentación, el vestido, la vivienda, la asistencia médica y los servicios sociales necesarios; tiene asimismo derecho a los seguros en caso de desempleo, enfermedad, invalidez, viudez, vejez u otros casos de pérdida de sus medios de subsistencia por circunstancias independientes de su voluntad.
2. La maternidad y la infancia tienen derecho a cuidados y asistencia especiales. Todos los niños, nacidos de matrimonio o fuera de matrimonio, tienen derecho a igual protección social.

Artículo 26.-

1. Toda persona tiene derecho a la educación. La educación debe ser gratuita, al menos en lo concerniente a la instrucción elemental y fundamental. La instrucción elemental será obligatoria. La instrucción técnica y profesional habrá de ser generalizada; el acceso a los estudios superiores será igual para todos, en función de los méritos respectivos.
2. La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana y el fortalecimiento del respeto a los derechos humanos y a las libertades fundamentales; favorecerá la comprensión, la tolerancia y la amistad entre todas las naciones y todos los grupos étnicos o religiosos; y promoverá el desarrollo de las actividades de las Naciones Unidas para el mantenimiento de la paz.
3. Los padres tendrán derecho preferente a escoger el tipo de educación que habrá de darse a sus hijos.

Artículo 27.-

1. Toda persona tiene derecho a tomar parte libremente en la vida cultural de la comunidad, a gozar de las artes y a participar en el progreso científico y en los beneficios que de él resulten.
2. Toda persona tiene derecho a la protección de los intereses morales y materiales que le correspondan por razón de las producciones científicas, literarias o artísticas de que sea autora.

Artículo 28.- Toda persona tiene derecho a que se establezca un orden social e internacional en el que los derechos y libertades proclamados en esta Declaración se hagan plenamente efectivos.

Artículo 29.-

1. Toda persona tiene deberes respecto a la comunidad (...).
2. En el ejercicio de sus derechos y en el disfrute de sus libertades, toda persona estará solamente sujeta a las limitaciones establecidas por la ley con el único fin de asegurar el reconocimiento y el respeto de los derechos y libertades de los demás, y de satisfacer las justas exigencias de la moral, del orden público y del bienestar general en una sociedad democrática.
3. Estos derechos y libertades no podrán, en ningún caso, ser ejercidos en oposición a los propósitos y principios de las Naciones Unidas.

Artículo 30.- Nada en esta Declaración podrá interpretarse en el sentido de que confiere derecho alguno al Estado, a un grupo o a una persona, para emprender y desarrollar actividades (...) tendientes a la supresión de cualquiera de los derechos y libertades proclamados en esta Declaración.

SÍMBOLOS DE LA PATRIA



BANDERA NACIONAL



HIMNO NACIONAL



ESCUDO NACIONAL

DISTRIBUCIÓN GRATUITA
PROHIBIDA SU VENTA